

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

10 Dosya Sayısı : 2004-1-12 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 05-68/958-259
Karar Tarihi : 14.10.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

20 B. RAPORTÖRLER : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, İsmail Yücel ARDIÇ,
Metin PEKTAŞ

C. ŞİKAYET EDENLER : - Antalya Ticaret Odası
Kazım Özalp Cad. 2. Sok. No: 4 Antalya
- Bir yapı kooperatifi (isminin gizli tutulması talebi vardır.)

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR:

30 - Asil Çelik San. ve Tic. A.Ş.,
Gemiç Köyü Mevkii 16800 Orhangazi - Bursa
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul

40 - Çemtaş Çelik Makina San. ve Tic.A.Ş.,
Organize Sanayi Bölgesi Ali Osman Sönmez
Bulvarı No:3 16159 Bursa
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul

- Diler Demir Çelik Endüstri ve Tic. A.Ş.,
Tersane Cad. No:46-48 Diler Han
80000 Karaköy - İstanbul
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul

- 50 - Ege Çelik Endüstrisi San. ve Tic.A.Ş.
Şair Eşref Bulvarı No: 23/5-6 İzmir
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul
- Ekinciler Demir Çelik A.Ş.
Büyükdere Cad. No:71 Nuru Plaza B. Blok
Kat: 9 34398 Maslak - İstanbul
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul
- 60 - İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe San. A.Ş.
34340 Mahmutbey - İstanbul
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
Osmangazi Mevkii 41100 PK 24 Çayırova
Gebze - Kocaeli
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul
- 70 - Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Tic. A.Ş.
Tersane Cad. No:46-48 Diler Han
Karaköy 80000 İstanbul
Temsilcisi Av. İ.Yılmaz ASLAN
Polaris Plaza 1/16 34398 Maslak – İstanbul
- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
Rıhtım Cad. No:60 Çelik İşhanı Kat:5
81320 Kadıköy - İstanbul
Temsilcileri M. Suat ÇELEBİ ve Coşku ARKUN
Bestekar Sok. No:80 Kavaklıdere – Ankara
- 80 - Çolakoğlu Metalurji A.Ş.
Kemeraltı Cad. Karaköy Ticaret Merkezi 24/6
80030 Karaköy / İstanbul
Temsilcisi Av.Mehmet DEDEOĞLU
Büyükdere Cad. Emlak Kredi Blokları A-1 Blok
Daire:24 80620 Levent - İstanbul
- 90 - Çukurova Çelik End. A.Ş.
Meclis-i Mebusan Cad. Salıpazarı Yokuşu No:1
80040 Salıpazarı - İstanbul
Temsilcisi Av. Tahsin Çoğalan
Meclis-i Mebusan Cad. Salıpazarı Yokuşu No:1
80040 Salıpazarı - İstanbul

- 100 - Ege Metal Demir Çelik San. Tic. A.Ş.
Rihtim Cad. Damga Sok. No:9/5
Kadıköy - İstanbul
- Erege Metal Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.
Yeni Foça Yolu 2.km Aliağa - İzmir
- 110 - Habaş Sinai ve Tibbi Gazlar İstihsal End. A.Ş.
Ankara Asfaltı Yanı Fuaþpaþa Sok. No:26 34880
Soğanlık Kartal - İstanbul
Temsilcisi Metin KANMAZ
Bağdat Cad. No:187 Kat:3 Daire:8 Selamiçeşme
Kadıköy - İstanbul
- İskenderun Demir Çelik Fabrikaları A.Ş.
31319 İskenderun
Temsilcileri Av.Aydın COŞAR, Av.Banu COŞAR
İnönü Cad. No: 26/2 37437 Taksim - İstanbul
- 120 - İzmir Demir Çelik San. A.Ş.
Şair Eşref Bulvarı No:23 35210 İzmir
Temsilcisi Av. Berna ÖZER
Hasat Sok. No: 42/5 Şişli - İstanbul
- Kaptan Demir Çelik End. Tic. A.Ş.
Barbaros Bulvarı No: 29 34353 Beşiktaş - İstanbul
Temsilcisi Av. Feyyaz Cem GÖZAÇAN
Kocatepe Mah. Topçu Sok. Şahane Apt. No:5
Daire: 6 Taksim - İstanbul
- 130 - Kardemir Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.
78170 – Karabük
- Yeşilyurt Demir Çekme San. ve Tic. Ltd. Şti.
Cumhuriyet Mah Tekkeköy - Samsun
Temsilcisi Av. Mehmet YILMAZ
Organize Sanayi Sitesi Kutlukent - Samsun

140 **E. DOSYA KONUSU** : Demir çelik üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti.

F. İDDİALARIN ÖZETİ : Demir çelik üreticilerinin anlaşarak inşaat demiri fiyatlarını birlikte belirledikleri; üreticilerin birbiri ile bağlantılı olarak ve aynı zamanda inşaat demiri fiyatlarına sürekli ve aşırı oranda zam yaptıkları iddiası.

G. DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 27.1.2004 tarih, 405 sayı ve 25.2.2004 tarih, 916 sayı ile intikal eden başvurular üzerine hazırlanan 26.2.2004

150 tarih ve 2004-1-12/BN-04-HHÜ sayılı Bilgi Notu Kurul'un 11.3.2004 tarih ve 04-19 sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca, uzun demir çelik üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine ilişkin iddialar ile ilgili soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının saptanması amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Yapılan önaraştırma sonucu 14.4.2004 tarih ve 2004-1-12/ÖA-04-HHÜ sayılı Önaraştırma Raporu, 16.4.2004 tarih ve REK.0.05.00.00/60 sayılı Başkanlık Önergesi ile 22.4.2004 tarih ve 04-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve sektörde faaliyet gösteren;

- Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (*Asil Çelik*),
- 160 - Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş. (*Çebitaş*),
- Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. (*Çemtaş*),
- Çolakoğlu Metalurji A.Ş. (*Çolakoğlu*),
- Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş. (*Çukurova Çelik*),
- Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş. (*Diler; Diler-Yazıcı*),
- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş. (*Ege Çelik*),
- Ege Metal Demir Çelik San.Tic. A.Ş. (*Ege Metal*),
- Ekinciler Demir Çelik A.Ş. (*Ekinciler*),
- Erege Metal Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.¹ (*Erege Metal*),
- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. (*Habaş*),
- 170 - İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş. (*İçdaş*),
- İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş. (*İsdemir*),
- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş. (*İzmir Demir Çelik*),
- Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş. (*Kaptan Demir Çelik*),
- Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (*Kardemir*),
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş. (*Kroman*),
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş. (*Yazıcı; Diler-Yazıcı*),
- Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti. (*Yeşilyurt*),

180 hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ve 41. maddesi çerçevesinde soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

Haklarında soruşturma açılan teşebbüslere ve şikâyetçilere 5.5.2004 tarihli yazılar ile tebligatta bulunularak yazılı savunmaları istenilmiştir. Rekabet

¹ Anılan teşebbüsün daha önce "Say Metal Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş." olan unvanı, 22.4.2004 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında "Erege Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş." olarak değiştirilmiş; bu değişiklik 27.4.2004 tarihinde tescil edilerek, 4.5.2004 tarih ve 6042 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan edilmiştir.

Kurulu'nun 19.10.2004 tarih ve 04-66/939-M sayılı kararı ile soruşturmanın süresi 22.10.2004 tarihinden itibaren 6 ay uzatılmıştır.

190 Soruşturma heyetince tamamlanan 21.4.2005 tarih, SR/05-5 sayılı Soruşturma Raporu, Kanun'un 45/1 inci maddesi uyarınca, Kurul üyeleri ile ilgili teşebbüslere tebliğ olunmuş ve aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince teşebbüslerden 30 gün içinde yazılı savunmalarını göndermeleri istenilmiştir.

Haklarında soruşturma yürütülen teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

Soruşturma heyetinin hazırladığı ek yazılı görüş, Kanun'un 45/2. maddesi uyarınca, yasal süresi içinde Kurul üyeleri ile ilgili teşebbüslere tebliğ edilmiştir.

Haklarında soruşturma yürütülen teşebbüslerin ek yazılı görüşe karşı cevapları yasal süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

Kurul'un 15.8.2005 tarihli toplantısında, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak 12.10.2005 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmasına karar verilmiştir.

200 12.10.2005 tarihlerinde yapılan sözlü savunma toplantısında ilgililer son savunmalarını yapmıştır.

13.7.2005 tarih, 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5388 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun"un 5. maddesinde yer alan "...Soruşturma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul ilgili daire başkanının gözetiminde soruşturmayı yürütecek raportör veya raportörleri belirler." hükmü uyarınca alınan 13.7.2005 tarih, 05-46/667 sayılı Kurul kararı doğrultusunda, mevcut soruşturmanın Heyet Başkanlığını yürüten Kurul Üyesi M. Sıraç ASLAN nihai karar toplantısına katılmamıştır.

210 Kurul, 14.10.2005 tarihinde, 05-68/958-259 sayı ile nihai kararını vermiş ve karar 27.10.2005 tarihinde tefhim edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Soruşturma Raporu'nda;

1. Raporda yer verilen bilgi ve belgeler ışığında, Rekabet Kurulu'nun iddiaları ve takdir hakkı saklı kalmak kaydıyla;

- Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- 220 - Çolakoğlu Metalurji A.Ş.
- Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.
- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Ege Metal Demir Çelik San.Tic.A.Ş.
- Ekinciler Demir Çelik A.Ş.

- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.
- İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş.
- İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.
- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
- 230 - Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.
- Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.
- Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.'nin

uzun demir çelik ürünleri pazarında yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri, dolayısıyla para cezasının takdirine ilişkin yukarıda yer verilen hususlar da dikkate alınarak, aynı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, para cezası uygulanması gerektiği,

- 240 Anılan anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile öngörülmuş olan bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemiş olması nedeniyle, ilgili teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca, para cezası uygulanması gerektiği,

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi üçüncü fıkrası uyarınca, önceki maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemekten dolayı ilgili teşebbüslere verilecek cezanın yüzde onuna kadar, teşebbüslerde o tarihte yönetim organlarında görev alanlara da para cezası verilmesi gerektiği,

- 250 **2. Erege Metal Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğini**
ispatlayacak yeterli delil olmadığı, dolayısıyla söz konusu teşebbüs hakkında para cezası uygulanmasına gerek olmadığı,

ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

260 I.1. Taraflar

I.1.1. Asil Çelik

Toplam sermayesi 24,433,076.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 1 Asil Çelik sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Eti Toprak Endüstri ve Tic. A.Ş	29.6
Parsan Makina Parçaları Sanayi A.Ş	19.4

Güriş İnşaat ve Mühendislik A.Ş	19.4
Güriş Holding A.Ş	9.7
Recep Sami Yazıcı	9.7
Yazıcı Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş	9.0
Diğer	3.2
T O P L A M	100.0

270 Şirket Yönetim Kurulu; Tümer Özgenç, Necati Özsoy, Recep Sami Yazıcı, Tevfik Yamantürk, Mehmet Alp Tiryakioğlu ve Ali Gökhan Yazıcı'dan oluşmaktadır.

I.1.2. Çebitaş

Toplam sermayesi 40,000,000.-YTL olan şirketin kontrolü Çebi Ailesine aittir. Şirket Yönetim Kurulu; Halis Çebi, Ömer Çebi, Adnan Çebi ve Fuat Çebi'den oluşmaktadır.

I.1.3. Çemtaş

280 Toplam sermayesi 22,464.-YTL olan şirketin çoğunluk hisselerine Bursa Çimento Fabrikaları A.Ş. sahiptir. Şirket Yönetim Kurulu; Ergun Kağıtçıbaşı, M. Cüneyt Pekman, S. Feyha Duraner, M. Celal Gökçen, Burhan Evcil ve Erdem Saker'den oluşmaktadır.

I.1.4. Çolakoğlu

290 Toplam sermayesi 22,000,000.-YTL olan şirketin kontrolü Çolakoğlu Ailesine aittir. Şirket Yönetim Kurulu; Ali Nuri Çolakoğlu, Hasan Tevfik Çolakoğlu, Cahit Aşkın ve Tevfik Nezih İşeri'den oluşmaktadır.

I.1.5. Çukurova Çelik

Toplam sermayesi 285,000,000.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 2 Çukurova sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Çukurova Holding A.Ş	51.9
Pamukbank T.A.Ş	25.9
Yapı Kredi Bankası A.Ş	14.3
Avor Investment Company Inc.	7.2
Diğer	0.7
T O P L A M	100.0

Şirket Yönetim Kurulu; Fikri Şadi Gücüm, Mehmet Bülent Ergin, Suat Yelkin, Güray Kılıç ve Engin Denizmen'den oluşmaktadır

300

I.1.6. Diler

Toplam sermayesi 150,000,000.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 3 Diler Demir Çelik sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Recep Sami Yazıcı	41.4
Altuğ İnce	31.7
Mehmet Suiçmez	10.3
Celal Özgünoğan	3.8
Namık Atal	0.8
Diğer	12.0
T O P L A M	100.0

Şirket Yönetim Kurulu; Recep Sami Yazıcı, Necati Özsoy, Veysel Çakır ve Altuğ İnce'den oluşmaktadır.

310

I.1.7. Ege Çelik

Toplam sermayesi 96,152,500.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 4 Ege Çelik sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Gün Ünlüer	59.5
Ortaklar Metal Sanayi ve Ticaret A.Ş	20.3
İnbat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş	9.1
Diğer	11.3
T O P L A M	100.0

Şirket Yönetim Kurulu; Mustafa Aydın Ulusan, Bekir Sinan Ermihan, Gün Ünlüer, Erdoğan Merter ve Hüseyin Şengel'den oluşmaktadır.

320

I.8. Ege Metal

Toplam sermayesi 64,567,968.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 5 Ege Metal sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Mustafa Ergül	24.9
Süleyman Yiğit	16.0
İlhan Yiğit	15.5
Didem Ergül İnan	14.0
Mehmet Tolga Yiğit	13.1
Nesrin Ergül	9.9
Nesibe Yiğit	4.3
Bahattin Aslan	0.9
Halil İbrahim Uysal	0.9
T O P L A M	100.0

Şirket Yönetim Kurulu; Mustafa Ergül, Bahattin Aslan ve Sami Aksan'dan oluşmaktadır.

330

I.1.9. Ekinciler

Toplam sermayesi 15,680,000.-YTL olan şirketin hisselerinin %92'sine Ekinciler Holding A.Ş. sahip bulunmaktadır. Şirket Yönetim Kurulu; Haluk Ekinci, Namık Kemal Ekinci ve Faruk Ekinci'den oluşmaktadır.

I.1.10. Erege Metal

340 Toplam sermayesi 1,000,000.-YTL olan şirketin hisselerinin %70'ine G.R İnşaat ve Gayrimenkul Yatırım Hizmetleri San.ve Tic.Ltd.Şti. sahip bulunmaktadır. Şirket Yönetim Kurulu; Ahmet Büyükdöğün, Gülderen Ardıç, Fırat Ardıç, Fettah Erdem, Oğuz Yenen 'den oluşmaktadır.

I.1.11. Habaş

Toplam sermayesi 19,000,000.-YTL olan şirketin çoğunluk hissesine Başaran Ailesi sahip bulunmaktadır. Şirket Yönetim Kurulu; Mehmet Rüştü Başaran, Güllü Başaran, Aysel Başaran ve Gülsel Altıntuğ'dan oluşmaktadır.

350 I.1.12. İçdaş

Toplam sermayesi 60,000,000.-YTL olan şirketin kontrolü Aslan Ailesi sahip bulunmaktadır. Şirket Yönetim Kurulu; Tacettin Aslan, Bayram Yusuf Aslan, Şahin Yenigün, Adnan Aslan, Ayhan Aslan ve Yılmaz Aslan'dan oluşmaktadır.

I.1.13. İsdemir

360 Toplam sermayesi 750,000,000.-YTL olan şirkette Erdemir %90,9 ve İsdemir Çalışanları Vakfı ise %9,1 paya sahiptir. Şirket Yönetim Kurulu; Recai Berber, Abdülkerim Dervişoğlu, Atamer Giyici, Ali Sedat Kara, Bünyamin Soydan, Ahmet Erkan, Ahmet Furkan, Mehmet Bulut ve Raif Yetim'den oluşmaktadır.

I.1.14. İzmir Demir Çelik

Toplam sermayesi 62,250,000.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 6 İzmir Demir Çelik sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Türkiye İş Bankası A.Ş.	54.7
Yabancı Ortaklar [Al Rajhi Ailesi ve Diğerleri]	5.1
Deba Holding A.Ş.	1.2
Diğer [Halk İştiraki]	39.0
T O P L A M	100.0

370

Şirket Yönetim Kurulu; Caner Çimenbiçer, Samim Sivri, Metin Yılmaz, Tülin Aykın, Teoman Yenigün, Mustafa Darcan ve R.Semih Nabioğlu'dan oluşmaktadır.

I.1.15. Kaptan Demir Çelik

Toplam sermayesi 50,000,000.YTL olan şirketin çoğunluk hissesine Çebi Ailesi sahip bulunmaktadır. Şirket Yönetim Kurulu; Yaşar Kaptan Çebi, Ahmet Nuri Çebi, Tayfun Çebi, Bekir Özbağ, E. Erdal Bahar'dan oluşmaktadır.

380

I.1.16. Kardemir

Toplam sermayesi 206,771,813.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 7 Kardemir sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Kardemir A.Ş. Çalışanları(A GRUBU)	21.1
Yöre Halkı, Kardemir A.Ş. Emeklileri ile Nakit Halka Arz (D GRUBU)	68.4
Karabük ile Safranbolu Sanayi ve Ticaret Odası ile Esnaf Odası Üyeleri (B GRUBU)	10.5
T O P L A M	100.0

Şirket Yönetim Kurulu; Osman Kılavuz, Kamil Güleç, Hüseyin Rahmi Çetin, İlhami Acar, Mutullah Yolbulan, Nuri Özdemirel, Veysel Uçum'dan oluşmaktadır.

390

I.1.17. Kroman

Toplam sermayesi 26,000,000.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 8 Kroman sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Yücel Boru ve Profil Endüstri A.Ş	64.0
Çelsantaş Çelik Mam. San. Tic. A.Ş	17.9
Çayırova Boru ve Tic. A.Ş	17.8
Gökşen Mustafa Yücel	0.2
Diğer	0.1
T O P L A M	100.0

Şirket Yönetim Kurulu; Gökşen Mustafa Yücel, Şahin Türkaslan, Uğur Yücel, Şemsettin O. Oktar, Sermet Hatunoğlu, Latif Anbarlı, Ş. Kemal Saraç'dan oluşmaktadır.

400

I.1.18. Yazıcı

Toplam sermayesi 65.000.000.-YTL olan şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo – 9 Yazıcı Demir Çelik sermaye yapısı

Hissedar	Ortaklık Payı (%)
Recep Sami Yazıcı	60.1
Cenk Aklan	22.2
Altuğ İnce	9.6
Celal Özgündoğan	7.3
Diğer	0.8

T O P L A M	100.0
-------------	-------

410 Şirket Yönetim Kurulu; Recep Sami Yazıcı, Necati Özsoy, Veysel Çakır, İbrahim Pektaş, Altuğ İnce'den oluşmaktadır.

I.1.19. Yeşilyurt

Toplam sermayesi 15,000,000.-YTL olan şirketin kontrolüne Yeşilyurt Ailesi sahip bulunmaktadır. Şirket yönetimi Cemal Yeşilyurt ve Hikmet Yeşilyurt'dan oluşmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

420 I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

430 Çelik ürünlerini uzun ürünler, yassı ürünler ve vasıflı (kaliteli) ürünler olmak üzere, temelde üç gruba ayırmak mümkündür. Uzun ürünler grubunda nervürlü inşaat demiri, filmaşın, çubuk, tel ve profillerden oluşan ürünler yer almaktadır. Bu ürünler genelde inşaat ve yapı sektörleri tarafından tüketilmektedir. Yassı ürünler ise, özellikle otomotiv, beyaz eşya, gemi yapımı ve ambalaj sektörlerinin girdisi durumundadır. Vasıflı çelik de uzun ürünlerin bir alt sınıfı olarak değerlendirilebilmekle birlikte; kalitesi, kullanım amaçları ve üretim süreci bakımından uzun ve yassı ürünlerden ayrılmaktadır. Nitekim vasıflı çelik üretimi için gerekli olan teknik, teknolojik donanım ve know-how uzun ve yassı mamul üretimi için gerekli olandan bir hayli farklıdır. Vasıflı çeliğin kullanım alanları, ürünlerin kalite hatalarının ciddi sonuçlar doğurabileceği ve hassas parça kullanımını gerektiren, otomotiv sanayi, otomotiv yan sanayi, makine imalat sanayi, harp araç ve gereçleri sanayi, tarım araçları sanayi gibi sektörlerde kullanılmaktadır. Bu soruşturma kapsamında farklı özellikleri göz önünde bulundurulmakla birlikte, vasıflı çelik ürünleri genel olarak uzun demir çelik ürünlerinin bir alt pazarı olarak değerlendirilmiştir.

440 Uzun Demir Çelik Ürünleri

Demir cevheri veya hurdadan üretilen sıvı çelik, kalıplara dökülerek ingot, blum ve kütük ara ürünleri elde edilmektedir. Bu ara ürünler haddehanelerde haddelenerek uzun ürünler elde edilmektedir. Uzun demir çelik ürünlerin başlıca çeşitlerine aşağıda yer verilmiştir:

Kütük: Külçe döküm, sürekli döküm veya sıcak haddeleme yolu ile elde edilen, bir kenarı 140 mm'den az olan, yarı mamul malzemeleridir.

450 **Nervürlü İnşaat Demiri:** 6 ila 32 mm. arası çaplarda üretilen nervürlü inşaat demirinin 6, 8 ve 10 mm. çapında olanları, kangal gibi 1000 kg. olarak sarılıp satılmakta, 10 mm.'den daha büyük çaplı olanlar ise alıcı talebine göre 6 ila 15 metre arası uzunluklarda kesilmektedir. Üzeri sarmal şeklinde olan nervürlü inşaat demirinin düz inşaat demirinden farkı, betona daha iyi tutunmasıdır.

Düz İnşaat Demiri: 12 ila 32 mm. arası çaplarda üretilen bu çubukların boyları, talebe göre 6 ila 15 metre arasında kesilmektedir.

Filmaşın (Kangal): 5.5 ila 16 mm. arası çaplarda üretilen filmaşınlar, tel, tel kafes, tel hasır kaynaklı ızgara, çivi ve elektrot üretiminde kullanılmaktadır.

460

Orta ve Ağır Profiller: Yüksekliği 80 mm. ve üstünde olan I, U, H gibi kesitli profiller, uzun kenarı 80 mm. ve üstünde olan eşitkenar ve çeşitkenar köşebentler ve yüksekliği 100 mm. ve üstünde olan maden direği profilleri ve benzerleridir. Orta ve ağır profiller gruplarını aşağıdaki gibi ayırmak mümkündür:

160 mm. ve üstündeki I, U, H vb. profiller,
120 mm. ve üstündeki köşebentler ve
110 mm. ve üstündeki maden direkleri orta profilleri,

470 daha büyük edatlardaki profiller ise, ağır profilleri oluşturmaktadır.

Vasıflı Çelik: Farklı kesit, nitelik ve kalitelere sahip yüzlerce vasıflı çelik ürün çeşidi bulunmaktadır. Bu ürünlerin çoğu birbirleriyle ikame edilememektedir. Ancak bu soruşturma kapsamında söz konusu ürünlerin ayrıntısına girmeye gerek görülmemiştir.

Uzun demir çelik ürünlerinin kendi içinde bir değerlendirme yapıldığında farklı alt pazarların bulunduğu görülmektedir. Özellikle talep ikamesi kısmen de arz ikamesi düşünüldüğünde “kütük”, “nervürlü inşaat demiri”, “filmaşın”, “profil”, “vasıflı çelik” gibi alt pazarlar bulunmaktadır.

480

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında ilgili ürün pazarı genel olarak "uzun demir çelik ürünleri" olarak kabul edilmiştir. Ancak bazı durumlarda yukarıda sayılan alt pazarlarda da değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca elektrikli ark ocaklı tesislerin ortak temel girdisinin hurda olması nedeniyle, “hurda tedarik pazarı” ayrı bir pazar olarak değerlendirilmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

490 İlgili pazarı oluşturan ürünlerin nakliye maliyetleri önemli sayılabilecek seviyelere ulaşabildiğinden, sektörde yer yer bölgesel pazarlar oluşabilmektedir. Ancak, sektörde üreticilerin hemen hemen tüm bölgelere satış yapabildikleri dikkate alınarak, bu soruşturma kapsamında ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti Sınırları” olarak kabul edilmiştir.

I.3. Demir Çelik Sektörüne İlişkin Genel Bilgiler

I.3.1. Dünya Demir Çelik Sektörü

500 Demir çelik sektörünün, sanayileşmenin alt yapısını oluşturması nedeniyle, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ayrıcalıklı bir yeri bulunmaktadır. Demir çelik sektörü başta inşaat, otomotiv, makina, gemi yapımı, demiryolları, madencilik, kimya endüstrisi, beyaz eşya, ambalaj sektörü olmak üzere hemen hemen tüm sanayi dallarına ara ürün sağlamaktadır. Demir çelik sektörünün gelişim hızı, ekonomik kalkınma sürecinin değişik aşamalarında farklılık göstermektedir. Kalkınmanın ilk aşamasında tarıma dayalı sektörler gelişme gösterirken, ikinci aşamada hızlanan alt yapı yatırımları ile ara mal, yatırım mali

510 üreten sektörler ile inşaat sektörü gelişmekte, beraberinde uzun demir çelik ürünleri talebi artmaktadır. Üçüncü aşamada ise uzun demir çelik ürünlerine olan talep artışı yavaşlamakta, yassı ürünler uzun ürünlerden daha fazla talep edilir olmaktadır.

Aşağıda yer alan tablolarda, ülkelere göre nihai çelik ürünlerinin üretim ve tüketim oranları ile nihai çelik üretim ve tüketiminde ülkelerin aldığı paylar gösterilmiştir:

Tablo-10 Ünelere Göre Dünya Çelik Üretim ve Tüketimi (milyon ton)

Sıra	Ülkeler	2003			2004
		Üretim	Tüketim	Ürt. Tük. Karş. Oranı	Üretim
1	Çin	220.1	257.0	0.86	272.4
2	Japonya	110.5	73.7	1.50	112.6
3	ABD	90.4	99.3	0.91	98.5
4	Rusya	62.7	23.9	2.62	64.2
5	G.Kore	46.3	44.5	1.04	47.5
6	Almanya	44.8	34.1	1.31	46.4
7	Ukrayna	36.9	-	-	38.7
8	Hindistan	31.8	31.0	1.03	32.6
9	Brezilya	31.1	15.6	1.99	32.9
10	İtalya	26.7	31.5	0.85	28.3
11	Fransa	19.8	15.8	1.25	20.7
12	Tayvan	18.9	20.9	0.90	19.3
13	Türkiye	18.3	13.2	1.39	20.4
14	İspanya	16.1	19.3	0.83	17.6
15	Kanada	15.9	15.7	1.01	16.4
16	Meksika	15.2	14.2	1.07	16.7
17	Diğer	158.5	174.7	0.99	149.5
Dünya Toplamı		964.3	884.3	1.09	1035.4

Tablo-11 Ülkelerin 2002 ve 2003 yılı İtbarıyla Dünya Nihai Çelik Üretim ve Tüketiminde Aldığı Paylar

Sıra	Ülkeler	2002		2003	
		Üretim (%)	Tüketim (%)	Üretim (%)	Tüketim (%)
1	Çin	20.12	26.61	22.82	29.06
2	Japonya	11.93	8.63	11.46	8.33
3	ABD	10.14	12.38	9.37	11.23
4	Rusya	6.62	2.80	6.50	2.70
5	G.Kore	5.03	5.26	4.80	5.03
6	Almanya	4.98	4.11	4.65	3.86
7	Ukrayna	3.78	-	3.83	-
8	Hindistan	3.19	3.49	3.30	3.51
9	Brezilya	3.28	1.98	3.23	1.76
10	İtalya	2.89	3.63	2.77	3.56
11	Fransa	2.25	1.95	2.05	1.79
12	Tayvan	2.02	2.45	1.96	2.36
13	Türkiye	1.83	1.48	1.90	1.49
14	İspanya	1.82	2.32	1.67	2.18
15	Kanada	1.77	1.91	1.65	1.78
16	Meksika	1.56	1.67	1.58	1.61
17	Diğer	16.82	19.45	16.44	19.76
Dünya Toplamı		100.00	100.00	100.00	100.00

Ülkelere göre dünya demir çelik üretim ve tüketim bilgilerine bakıldığında; dünya çelik ürünleri üretim ve tüketiminin yaklaşık yarısının Çin, Japonya, ABD ve Rusya tarafından gerçekleştirildiği, Çin, ABD, İtalya ve İspanya'nın net ithalatçı, Japonya, Rusya, Almanya, Brezilya ve Fransa'nın ise net ihracatçı ülkeler oldukları görülmektedir.

530 Türkiye, dünya nihai çelik üretim ve tüketiminde %2 ve %1,5 civarında pazar payına sahip olmasına rağmen, dünya uzun demir çelik ürünleri ticaretinde çok önemli bir paya sahiptir. Örneğin, 2002 yılında nervürlü inşaat demiri ihracatı, Türk demir çelik sektörünün %82'sini; toplam dünya nervürlü inşaat demiri ihracatının ise yaklaşık %35'ini oluşturmaktadır.

1.3.2. Türkiye Demir Çelik Sektörü

540 Türkiye'de demir çelik sektöründe sıvı çelik üretimi yapan 20 teşebbüs bulunmaktadır. Bunlardan kapasiteleri 1.000.000 ile 3.000.000 ton/yıl arasında değişen Erdemir, İsdemir ve Kardemir birer entegre tesis, diğerleri ise kapasiteleri 400.000 ile 2.000.000 ton/yıl arasında değişen elektrik ark ocaklı (EAO) tesislerdir. Çebitaş, Çolakoğlu, Diler, Ege Çelik, Erege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik, Kroman, Sivas Demir Çelik, Yazıcı ve Yeşilyurt uzun çelik ürünleri; Asil Çelik, Çemtaş ve MKEK ise vasıflı çelik üreten EAO'lardır. Entegre tesislerden, Erdemir yassı çelik ürünleri, Kardemir ve İsdemir² ise uzun çelik ürünleri üretmektedirler.

550 Entegre tesisler ile EAO tesisler arasındaki en önemli fark, sıvı çelik üretim süreçlerinin farklı olmasıdır. Entegre tesislerde ham madde olarak demir cevheri ve kok kömürü, EAO'larda ise hurda kullanılmaktadır. Entegre tesislerde üretim süreci, demir minerallerinin yüksek fırın veya benzeri ünitelerde indirgenerek metale dönüştürülmesi, ardından ergitilmesi sonunda istenmeyen maddelerden olabildiğince temizlenmesi ve bileşiminin istenen çelik bileşimine getirilmesi aşamalarını içermektedir. EAO tesislerde üretim süreci, demir çelik hurdalarının elektrikli ark fırınında ergitilmesi, istenmeyen maddelerden olabildiğince temizlenmesi ve bileşiminin istenen çelik kompozisyona getirilmesi aşamalarını içermektedir.

Sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin kapasite, kapasite kullanım oranları (KKO) ve üretim miktarlarına ilişkin bilgiler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır³:

560

Tablo-12 Türkiye'deki Demir Çelik Üreticilerinin Kapasite ve Üretim Bilgileri

	Teşebbüs	Sıvı Çelik Kapasitesi (ton)	Pay (%)	Sıvı Çelik Üretim Miktarı (ton)				2004 KKO (%)
				2003	Pay (%)	2004	Pay (%)	
1	Çebitaş	700,000	3.63	413,725	2.78	207,848	1.24	29.69
2	Çolakoğlu	1,675,000	8.67	1,630,518	10.97	1,659,732	9.94	99.09

² İsdemir, 2002 yılında Erdemir'e yassı ürün üretmesi koşuluyla devredilmiştir. 2010 yılına kadar gerekli dönüşüm yatırımları ile İsdemir'in yıllık 2.000.000 ton/yıl yassı ürün üretmesi öngörülmektedir.

³ Sivas Demir Çelik'e ait veriler bulunamadığı için tabloda yer almamıştır.

3	Diler	1,251,641	6.48	1,255,813	8.45	1,286,447	7.70	102.78
4	Ege Çelik	1,500,000	7.77	1,113,830	7.50	1,008,232	6.04	67.22
5	Erege Metal	720,000	3.73	563,149	3.79	642,044	3.84	89.17
6	Ekinciler	1,000,000	5.18	0	0.00	452,243	2.71	45.22
7	Habaş	2,093,040	10.84	1,747,878	11.76	2,072,945	12.41	99.04
8	İçdaş	2,800,000	14.50	1,793,229	12.07	2,805,000	16.79	100.18
9	İsdemir	2,200,000	11.39	1,853,144	12.47	1,997,746	11.96	90.81
10	İzmir D,Ç,	850,000	4.40	727,629	4.90	758,357	4.54	89.22
11	Kaptan D,Ç	1,010,000	5.23	940,771	6.33	919,556	5.51	91.05
12	Kardemir	1,100,000	5.70	811,631	5.46	803,261	4.81	73.02
13	Kroman	1,000,000	5.18	908,921	6.12	946,051	5.66	94.61
14	Yazıcı D,Ç,	1,010,321	5.23	879,447	5.92	836,748	5.01	82.82
15	Yeşilyurt	400,000	2.07	219,025	1.47	306,548	1.84	76.64
16	Asil Çelik	260,000	52.85	214,759	61.07	207,848	57.33	79.94
17	Çemtaş	172,000	34.96	130,117	37.00	146,696	40.47	85.29
18	MKEK	60,000	12.20	6,796	1.93	7,976	2.20	13.29
19	Erdemir	3,000,000	100.00	3,087,978	100.00	3,031,338	100.00	101.04
EAO'ları Toplamı		16,502,002	72.37	14,168,869	77.43	15,870,793	73.13	96.17
Entegre Toplamı		6,300,000	27.63	5,752,753	31.44	5,832,345	26.87	92.58
Uzun Ürünler Toplamı		19,310,002	84.69	14,858,710	81.20	16,702,758	83.11	86.50
Yassı Ürünler Toplamı		3,000,000	13.16	3,087,978	16.88	3,031,338	15.08	101.04
Vasıflı Çelik Toplamı		492,000	2.16	351,672	1.92	362,520	1.80	73.68
GENEL TOPLAM		22,802,002	100.00	18,298,360	100.00	20,096,616	100.00	88.14

Tablodan anlaşıldığı üzere, sıvı çelik kapasitesinin yaklaşık %72'si EAO tesislerde, %28'i ise entegre tesisler bünyesinde. Toplam sıvı çelik kapasitesinin yaklaşık %85'i uzun çelik, %13'ü yassı çelik, %2'si de vasıflı çelik üretimine yöneliktir. Sanayileşmiş ülkelerde, uzun çelik üretimi toplam üretim içerisinde %30-40, yassı çelik üretimi ise %60-70 paya sahip olmasına karşın, Türkiye'de durum tersi yönündedir.

570

Elektrikli ark ocaklı tesislerde yapılan çelik üretimi, dünyada ve ülkemizde gün geçtikçe artma eğilimindedir. Bu artıştaki en önemli etkenler:

- Ark ocaklarında yaratılan ton kapasite başına yatırım tutarının, entegre tesislere göre çok daha düşük olması,
- Yatırım süresinin kısa olması,
- Ekonomik üretim ölçeğinin düşük olmasının üretimde esneklik sağlaması,

şeklinde açıklanabilir.

580

Aşağıdaki tabloda, demir çelik sektöründe üretim yapan 19 teşebbüsün, üretim tesislerinin bulunduğu yerler gösterilmiştir:

Tablo-13 Üretim Tesislerinin Bulunduğu Yerler

Teşebbüs	Tesisin Bulunduğu Yer
1	Çebitaş
	Aliğa – İzmir

2	Çolakoğlu	Gebze – Kocaeli
3	Diler	Gebze – Kocaeli
4	Ege Çelik	Aliağa – İzmir
5	Erege Metal	Aliağa – İzmir
6	Ekinciler	İskenderun – Hatay
7	Habaş	Aliağa – İzmir
8	İçdaş	Şirinevler - İstanbul Biga - Çanakkale
9	İsdemir	İskenderun - Hatay
10	İzmir D.Ç.	Aliağa – İzmir
11	Kaptan D.Ç	Marmara Ereğlisi - Tekirdağ
12	Kardemir	Karabük
13	Kroman	Gebze – Kocaeli
14	Sivas Demir Çelik	Sivas
15	Yazıcı D.Ç.	İskenderun – Hatay
16	Yeşilyurt	Samsun
17	Asil Çelik	Orhangazi – Bursa
18	Çemtaş	Bursa
19	MKEK	Kırıkkale
20	Erdemir	Ereğli – Zonguldak

Tablodan da anlaşılacağı üzere, Türkiye demir çelik sektörü genel olarak İzmit-İstanbul, Aliağa-İzmir, Zonguldak-Karabük ve İskenderun bölgesinde yoğunlaşmıştır.

590

Aşağıdaki tablolarda çelik ürünleri bazında üretim, tüketim, ithalat ve ihracat bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo-14 Türkiye Çelik Ürünleri Nihai Mamul Üretimi ve Tüketimi (1,000 ton)

Ürünler	2003			2004*		
	Üretim	Tüketim	Üretimin Tüketimi Karşılama Oranı	Üretim	Tüketim	Üretimin Tüketimi Karşılama Oranı
Uzun Ürünler	11,895	6,205	1.92	13,225	6,758	1.96
Yassı Ürünler	3,535	6,848	0.52	3,616	7,774	0.47
Vasıflı Ürünler	320	602	0.53	329	772	0.43
Toplam	15,750	13,655	1.15	17,168	15,304	1.12

*Geçici rakamlar

Tablo-15 Türkiye Çelik Ürünleri Dış Ticareti (1,000 ton)

Ürünler	2003		2004**	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Yarı Ürünler (kütük, blum, lev.blk, sac plt.)	3,148	1,612	3,719	1,464
Uzun Ürünler	6,141	451	7,091	627
Yassı Ürünler	979	4,292	1,035	5,193
Vasıflı Ürünler	180	462	203	645
Toplam	10,448	6,817	12,048	7,929

**Geçici rakamlar

600

Türkiye'de uzun çelik ürünlerinde ortalama %50 arz fazlası bulunmaktadır. Yassı çelik ürünlerde ise tam tersi bir durum söz konusudur. Sektördeki arz-talep dengesindeki bu bozukluk nedeniyle, uzun ürün üretim fazlası ihracat yolu ile eritmeye, yassı ürünlerdeki talep fazlası ise ithalat yolu ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

Aşağıda tablolarda entegre ve EAO tesislerde girdilerin toplam maliyet içindeki payları gösterilmiştir.

610

Tablo-16 Entegre Tesislerde Girdilerin Maliyet İçindeki Payı (2003)

Girdiler	Payı (%)
Cevher	16.7
Kok Kömürü	15.0
Ferro Alaşımlar	2.6
Refrakter	3.0
Fuel-oil	6.4
İşçilik	17.9
Elektrik	5.4
Diğer (+ Amort.)	33.5
Toplam	100.0

Tablo-17 EAO Tesislerde Girdilerin Maliyet İçindeki Payı (2003)

Girdiler	Payı (%)
Ham madde (Hurda)	70.5
Ferro - Alaşımlar	3.8
İşletme Malzemesi	5.8
Elektrik	12.0
İşçilik	3.9
Akaryakıt	3.4
Diğer	0.6
Toplam	100.0

620

Tablolardan da anlaşılacağı üzere entegre tesislerde en önemli maliyet kalemleri olarak cevher (%17) ve kok kömürünü (%15), EAO'lu tesislerde ise hurdayı (%70) görmekteyiz. Ülkemizde üretimin yaklaşık olarak 2/3'ünün elektrikli ark ocaklarında yapılıyor olması, üretim girdilerinden hurdayı ön plana çıkarmaktadır. Türkiye'de elektrik ark ocaklı tesislerin yıllık hurda tüketimi son yıllarda 12,5 milyon ton civarında seyretmektedir. Bunun yaklaşık olarak %70'i ithalat yoluyla temin edilmektedir. Ülkemiz ark ocaklarının ihtiyacı olan hurdayı özellikle Ukrayna, AB ülkeleri, Rusya Federasyonu ve Romanya'dan ithal etmekte ve dünyanın en önemli hurda ithalatçısı konumunda bulunmaktadır.

EAO tesislerinde temel ham madde olarak kullanılan hurda genel olarak aşağıdaki sınıflara ayrılmaktadır:

630

Değirmen Hurda: Otomobil, işlenmemiş HMS I-II, paket ve hurda sacın kıyılmış, ancak manyetik olarak ayrılmamış hurda çeşididir. Verimi %91-92 dolaylarındadır. Değirmen hurdası HMS'e göre 10-20 \$/ton daha pahalıdır.

HMS-I Hurda: Et kalınlığı 6,35 mm üzerinde olan, işlenmiş demir veya çelik hurdalarıdır. Verimi %89 dolaylarındadır.

HMS-II Hurda: 915 x 457 mm maksimum parça büyüklüğünde, galvanizli, işlenmiş demir çelik hurdalarıdır. Verimi %88 dolaylarındadır.

Paket Hurda: Galvanizlenmemiş demir çelik hurdalarının, hidrolik olarak sıkıştırılıp paket haline getirilmesiyle elde edilir. Çok yüksek yoğunluk nedeniyle şarj sayısını azaltmak için kullanılırlar.

Geri Dönen Hurda: Bu hurda grubunu üretim sırasında ortaya çıkan kütük uçları, pota skalı ile hadde bozuklukları meydana getirmektedir.

640

I.3.3. AKÇT Anlaşması

25 Temmuz 1996 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu Arasında Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğunu Kuran Andlaşmanın Yetki Alanına Giren Ürünlerle İlgili Anlaşma"⁴nın (Serbest Ticaret Anlaşması) Türk demir çelik sektöründe rekabet kurallarının uygulanmasına ilişkin 7. maddesi aşağıdaki şekildedir:

"Rekabet, Birleşmeler ve Devlet Yardımları

650

1. Türkiye ile Topluluk arasındaki ticareti etkiledikleri ölçüde, aşağıdaki hususlar, işbu Anlaşmanın düzgün işleyişi ile uyumsuz addedilecektir:

- i. rekabetin engellenmesi, kısıtlanması veya bozulmasını amaç edinen veya bu sonucu doğuran, tüm kuruluşlar arası işbirliği veya birleşme niteliğindeki anlaşmalar, kuruluşların örgütlerince alınan kararlar ve kuruluşlar arası ortak uygulamalar,*
- ii. bir veya daha çok kuruluşun, Türkiye veya Topluluk topraklarının tümü veya önemli bir bölümündeki hakim durumu kötüye kullanması,*
- iii. AKÇT Anlaşması çerçevesinde sağlanan derogasyonlar haricindeki herhangi bir türde kamu yardımlarından hepsi..."*

660

Anlaşma'nın 7. maddesinin 1 (iii) paragrafı, her türlü devlet yardımını Anlaşma'nın düzgün işleyişi ile uyumsuz addetmesine rağmen, Anlaşma'nın 8. maddesinde bu hükme bir istisna getirilerek, Anlaşma kapsamı ürünlerde her bir durum ayrı ayrı incelenmek suretiyle yeniden yapılanma veya dönüştürme amaçlı devlet yardımlarının söz konusu maddede belirtilen şartlar çerçevesinde 5 yıl süreyle verilebileceğini hükme bağlamıştır. Anlaşma ile sağlanan istisna süresi 1 Ağustos 2001'de sona ermiştir. İstisna süresinin uzatılması yönünde 2000 yılında AB Komisyonu'ndan talepte bulunulmuş, Komisyon uygulanabilir bir yeniden yapılandırma programı hazırlanması şartıyla bu teklife olumlu yaklaşmıştır. Bu kapsamda hazırlanacak projenin Temmuz 2005'de Komisyon'a teslim edilmesi öngörülmektedir.

670

I.4. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

I.4.1. Demir Çelik Üreticileri Derneği Hakkında Bilgi

Demir Çelik Üreticileri Derneği'nin (DÇÜD) amacı ve işlevi ile ilgili olarak, DÇÜD'ün 10.5.2001 tarihli Genel Kurulu'na sunulan ve "Demir-Çelik Üreticileri

680

⁴ 1.8.1996 tarih ve 22714 sayılı R.G.

Derneği Olağanüstü Genel Kurulu” başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

690 *“Türk demir-çelik sanayini gelişmiş ülkelerdeki demir-çelik sanayi ile aynı seviyeye çıkarmak ve bu maksatla, demir-çelik sanayine ilişkin politikaların belirlenmesinde, ilgili mercilere destek olmak, sektörün sorunlarını tespit ederek, çözümlenmesi için çalışmalar yapmak, demir-çelik sektör kuruluşlar arasında işbirliği ortamını sağlamak ve gerekli izinler alınmak kaydı ile, milletlerarası teknik ve bilimsel araştırmalar konusunda ilgili kuruluşlarla mesleki alanda işbirliği yapmak amacıyla kurulmuş bulunan Derneğimiz, yukarıda özetle ifade edilen amaçlar istikametinde, 1970 yılından bu yana çalışmalarını sürdürmektedir...”*

DÇÜD bünyesinde demir çelik üreticisi teşebbüsler tarafından yapılan toplantılar “Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı” (YİK Toplantısı) ve “Teknik Komite Toplantısı” (TK Toplantısı) olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. YİK toplantılarına şirket Yönetim Kurulu Başkanı, üyeleri ya da genel müdürleri, TK toplantılarına ise genellikle şirketlerin genel müdürleri ve/veya satış ve pazarlamadan sorumlu üst düzey yöneticileri gibi şirket yetkilileri katılmaktadır.

700 11.4.2005 tarihinde raportörler tarafından yapılan görüşmede DÇÜD Genel Sekreteri Veysel Yayan toplantıların içeriği ile ilgili olarak aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

“... Yüksek İstişare Kurulu Toplantılarına patronlar ya da genel müdürler, Teknik Komite Toplantılarına ise genel müdürler ya da ilgili diğer personel katılmaktadır. Bu toplantılarda çevre mevzuatı, çevre yatırımları AKÇT ile ilgili gelişmeler, yeniden yapılandırma çalışmaları gibi konular görüşülür. ...”

710 Teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanun’un ne şekilde ihlal edildiğini incelemeye geçmeden önce DÇÜD’ün demir çelik sektörünün ne kadarını kapsadığı, şirketlerin katıldığı DÇÜD toplantılarının hangi sıklıkla yapıldığı, teşebbüslerin hangi seviyede temsil edildiği, alınan kararların DÇÜD üyeleri açısından ne ölçüde bağlayıcı olduğu ve alınan kararların uygulanabilir olup olmadığı, sorularının yanıtlanması gerekmektedir. Bu çerçevede aşağıdaki belgelere yer verilmiştir.

1. DÇÜD Genel Kurulu’na sunulan 5 Nisan 2000 tarihli faaliyet raporunda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

720 *“Erdemir ve İsdemir yetkililerinin Derneğimize üyeliği sağlanarak, Derneğimiz; Entegre Tesisleri de kapsayacak şekilde, sektörün %95’ini temsil eden, daha güçlü ve etkili bir konuma gelmiştir.”*

2. 22.7.1998 tarihli “TK Toplantısı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Demir-Çelik Üyelerinin ayda bir düzenlediği Üreticilerin iç ve dış satışlarda yaşadıkları sorunların ele alındığı Teknik Komite Toplantısı 15 Temmuz 1998

730 tarihinde Ekinciler Dış Ticaret ev sahipliğinde Sayın Çetin Kaya'nın başkanlığında yapıldı..."

3. 24.2.2000 tarih, 39 sayılı "YİK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"İstişare Konseyi toplantısında yapılan görüşmeler neticesinde;

...

740 - Teknik komite toplantılarına, tüm üyelerin temsil yetkisi olan üst düzey personel ile iştirak etmeleri, toplantıya iştirak etmemenin veya iştirak eden personelin temsil yetkisi olup olmadığı hususunun, bilahare uymama konusunda gerekçe olarak öne sürülmemesi,

- Sektörün ve Derneğin kazanmış olduğu etkinliğin sürdürülebilmesini teminen, katılanların çoğunluğunun iştiraki ile alınan kararlara tüm üyelerin uymaları, ...hususlarında mutabakat sağlanmıştır."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

750 4. 25.9.2003 tarih, 50 sayılı "YİK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Teknik Komitenin, yalnızca hurda konusunda değil, diğer konularda da, daha yakın işbirliği içerisinde çalışması yanında, uygulamaların alınan kararlara uygunluğunun takibi ve işbirliği anlayışının geliştirilmesini teminen, daha sık aralıklarla toplanmasının teşvik edilmesi... hususlarında mutabakat sağlanmıştır."

760 5. "18.4.1995 Divan Oteli, İç ve Dış Satışlar Teknik Komite Toplantısı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"ÖZEL NOT

Toplantıya başkanlık eden Ahmet Eker, konuya çok önem veriyor. Hatta Derneğin geleceğini bu toplantının neticesine bağlı olarak değerlendiriyor.

...

TOPLANTI NOTU

770 ...Ahmet Eker ise birlik olmak için bu toplantı sonucunun belki de son şans olduğunu ve bir anlamda Derneğin geleceğinin toplantının sonucuna bağlı olduğunu, toplantıdan çıkacak olumsuz sonucun Derneğin dağılmasını gündeme getirebileceğini belirtti..."

6. 24.4.1995 tarihli yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Derneğimiz Yüksek İstişare Konseyi 04 ve 14 Nisan toplantılarında alınmış olan karar gereği Yüksek İstişare Konseyi İkinci Başkanı Sn. Ahmet EKER başkanlığında 18 Nisan’da iç ve dış satışlarda uygulanacak müşterek esasları belirlemek amacı ile yapılan toplantı esnasında oluşturulan teknik komitenin 20 Nisan tarihli çalışması aşağıda bilgilerinize sunulur. ...”

780 7. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen 27.06.1995 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Demir Çelik Üreticileri Derneği Yüksek İstişare Konseyi kararıyla iç ve dış satışlarda müşterek politikalar oluşturulması amacıyla dernek üyesi şirketlerin yetkilileri 23.05.1995 tarihinden itibaren düzenli olarak toplantılara başlamıştır. Şu ana kadar gerçekleştirilen 5 toplantı esnasında yapılan görüşmeler sonucu şirketlerin sipariş doluluk oranları, pazarlardaki arz ve talep dengeleri, hammadde ve navlun piyasaları ve iç piyasa durumu dikkate alınarak, pazarlara göre değişik satış stratejileri oluşturulmaya çalışılmıştır.

790

*...
Toplantılara katılım durumu ekli çizelgede gösterilmiştir. Toplantılara katılım ve devamlılık sağlandığı ve şirketlerin gerekli açıklığı gösterdiği takdirde bu artışın devam edeceği ve firmaların istenen seviyelerde satış imkanı elde edeceği inancındayız.*

Ayrıca satış konusunda başarı sağlanması durumunda benzer bir kararın satın alma konusunda alınması yararlı olacaktır...”

800

8. 7.9.1998 tarih, 7 sayılı “TK Toplantısı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*“...Bilahare toplantı esnasında, aşağıdaki görüşler dile getirilmiştir;
- Toplantılarda uygulanamayacak kararların alınması, karşılıklı güveni sarsmakta ve karamsarlık yaratmaktadır. Bu sebeple güven ortamının geliştirilmesine katkıda bulunacak bir yaklaşımın benimsenmesi ve **uygulanamayacak kararların alınmasından imtina edilmesi** önem taşımaktadır.*

810

...Bundan sonraki toplantılara daha çok üyenin katılımı sağlanmalı, karşılıklı görüş alış verişi için iletişim kanalları sürekli bir şekilde açık tutulmalıdır. Bu maksatla, teknik komite toplantıları düzenli bir şekilde yapılmalı ve bir sonraki toplantı mümkünse İzmir’de faaliyet gösteren kuruluşlarımızdan birinin ev sahipliğinde gerçekleştirilmelidir...”

Bu çerçevede DÇÜD üyesi teşebbüslerin sektörün %95’ini oluşturduğu, DÇÜD bünyesinde teşebbüslerin sık sık (ortalama her ay) temsil yetkisi olan üst düzey yöneticilerin katılımıyla toplantılar yaptığı, katılanların çoğunluğu tarafından alınan kararların bütün üyeleri bağladığı ve bu toplantılarda pazarda uygulanabilecek nitelikte kararlar alındığı anlaşılmaktadır.

I.4.2. 4054 Sayılı Kanun’un İhlal Edilmesine İlişkin Belgeler

820

Bu bölümde, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmesine ilişkin belgelere, tarih sırasına göre aşağıda yer verilmiştir:

1. 17.1.1995 tarihli “YİK Toplantısı” gündem maddeleri arasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“GÜNDEM

1–1994 yılına ilişkin bilgi arzı.

2–1995 yılında ihracat işlemlerinin ne şekilde sürdürüleceği.

3- 1995 yılında iç piyasadaki uygulama esaslarının tespiti.

830 4- Dilekler...”

2. 5.4.1995 tarihli “YİK Toplantısı” gündem maddeleri arasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...2- İç ve dış satışlar, hammadde alımı, kapasite kısıtlaması konularında üretici kuruluşların müşterek hareket etmesine ilişkin hususların müzakere ve karara bağlanması...”

3. 5.4.1995 tarihindeki YİK Toplantı Notu’nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

840

“...4- İç ve dış fiyatlar; hammadde alımı, kapasite kısıtlama konularını içeren gündem maddesinin müzakeresi sonucunda beliren görüşler ile önerilerin uygulanabilir bir şekle dönüştürülmesi için 14 Nisan 1995 Cuma günü saat 14.00’te Divan Oteli’nde yeniden bir araya gelinmesine karar verildi...”

4. 18.5.1995 tarihli “YİK Toplantısı” gündem maddeleri arasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“1...

850

e) Rekabet Hukuku Açısından Fiyat Politikalarının Değerlendirilmesi.”

2- Müşterek fiyat çalışması notunun müzakere ve karara bağlanması.”

5. 24.4.1995 tarihli yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Derneğimiz Yüksek İstişare Konseyi 04 ve 14 Nisan toplantılarında alınmış olan karar gereği Yüksek İstişare Konseyi İkinci Başkanı Sn. Ahmet EKER başkanlığında 18 Nisan’da iç ve dış satışlarda uygulanacak müşterek esasları belirlemek amacı ile yapılan toplantı esnasında oluşturulan teknik komitenin 20 Nisan tarihli çalışması aşağıda bilgilerinize sunulur.

860

Öncelikle belirtilmesi gereken, sunulan önerinin temel dayanağının tüm dernek üyelerince kabul edilerek uygulanacağı varsayımdır.

AMAÇ:Günümüzde yaşadığımız rekabet ortamının dezavantajlarını minimuma indirerek piyasalarda dengelerin sağlanması, fiyat seviyelerini kar edilebilir boyutlara getirilmesi.

UYGULANMASI GEREKEN ESASLAR:

1. KOORDİNASYON

Firmaların satıştan sorumlu yetki(li)leri belli periyotlar ile bir araya gelmelidir. İdeali haftada veya iki haftada birdir. Katılacak temsilcilerin mutlaka karar verebilme yetkisine sahip olmaları gerekmektedir.

870 2. FİYAT TESBİTİ

Firma yetkileri hurda ve diğer hammadde fiyatları ile mevcut piyasa koşullarını göz önüne alarak sağlanması gereken minimum FOB fiyatı belirlemeli ve buna bağlı olarak pazar bazında navlunda da mutabık kalınarak fiyat saptamalıdır.

3. MİKTAR VE ÖNCELİK TESBİTİ

Yetkililer, müşteri ve pazar bilgisi saklı kalmak koşulu ile sahip oldukları ve ilave almaları gereken sipariş miktarını ve mevcut ellerinde bulunan talebi ortaya koyarak belli bir dönem için satış stratejisi oluşturarak acil satış ihtiyacı olan firmalara öncelik vermelidirler. Firmalar bağlantıların gerçekleştirdikçe diğer firmaları bilgilendirmelidir.

880 4. KOORDİNASYON VE İZLEME

Firmalar arası işbirliğinin sağlıklı yürüyebilmesi, koordinasyonun sağlanması için bir izleme komitesi kurulmalı ve komite belli sürelerde toplanarak hazırlayacakları değerlendirme raporları ile Yüksek İstişare Konseyini bilgilendirmelidir.

5 DİĞER HUSUSLAR

A) İÇ/ DIŞ PİYASA DENGESİNİN BELİRLENMESİ

Firmalar iç ve dış piyasalar arz etmek istedikleri oranları belirtmeli ve yapılacak ortak çalışma sonucu saptanacak miktarlara uymalıdır.

B. NAKLİYE İŞBİRLİĞİ

890 *Firmalar taşıma konusunda işbirliğine gitmeli özellikle Navlunun yüksek olduğu yerlerde tonajların birleştirilerek tasarrufa gidilmesi gereklidir.*

C. KAMU KURULUŞLARI

İçinde buldukları koşullardan ötürü farklı bir politika izlemekte olan kamu kuruluşu üreticilerin arz ettikleri ürünlerin satışı için firmalar birlikte ve oluşturdukları Min FOB seviyelere uygun fiyatlarla ihalelere katılmalı alışı esnasında oluşabilecek zararları kararlaştırılacak oranlarda paylaşmalıdır.

D. ARACI FİRMALAR

900 *Firmalar aracılar ile gerçekleştirdikleri satışlarda da ortak politika takip etmeli, zaman zaman aldıkları pozisyonlardan ötürü düşük fiyat veren firmalara satış yapılması önlenmelidir.*

E. İTHALAT

Üretilen ürünlerin ithalatı konusunda firmalar ortak tavır almalı, üreticilerin aleyhine gelişen ithalat mutlaka önlenmelidir.

SAYGILARIMIZLA,"

6. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 26.6.1995 tarihinde tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

910

"Jun 26' 95 (Rapor çalışması)

1. İlk Toplantı Tarih Durumu
2. Topl sayısı gnl katılım
3. Fiyatlar + Konular + Son Durum

DÇÜ Derneği Yüksek İstişare Komitesinde alınan karar gereğince şirket yetkilileri 23/5/95'ten itibaren düzenli toplantılara başlanmıştır. Şu ana kadar yapılan 5 toplantıda şirketlerin doluluk oranları, pazarlardaki talepler, hurda hammadde navlun piyasaları, iç piyasa durumu dikkate alınarak pazarlara göre değişik satış stratejileri oluşturulmaya çalışılmıştır...."

920

7. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 27.6.1995 tarihinde tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...

Y.Akın: Duruş 6 ay boyunca düzenli olmalı. Min %20 kısıtlama sağlanmalı. Tüm uzun üreticileri (Kardemir + İsdemir dahil)

T.Evren: Yansıma gecikmeli gelir, fakat belli bir düzeyde tutarak olası rakiplerin oluşumu engellenmeli."

930

8. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen 27.06.1995 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Demir Çelik Üreticileri Derneği Yüksek İstişare Konseyi kararına iç ve dış satışlarda müşterek politikalar oluşturulması amacıyla dernek üyesi şirketlerin yetkilileri 23.05.1995 tarihinden itibaren düzenli olarak toplantılara başlamıştır. Şu ana kadar gerçekleştirilen 5 toplantı esnasında yapılan görüşmeler sonucu şirketlerin sipariş doluluk oranları, pazarlardaki arz ve talep dengeleri, hammadde ve navlun piyasaları ve iç piyasa durumu dikkate alınarak, pazarlara göre değişik satış stratejileri oluşturulmaya çalışılmıştır.

940

...

Toplantılara katılım durumu ekli çizelgede gösterilmiştir. Toplantılara katılım ve devamlılık sağlandığı ve şirketlerin gerekli açıklığı gösterdiği takdirde bu artışın devam edeceği ve firmaların istenen seviyelerde satış imkanı elde edeceği inancındayız.

Ayrıca satış konusunda başarı sağlanması durumunda benzer bir kararın satın alma konusunda alınması yararlı olacaktır..."

950

9. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 13.7.1995 tarihinde (DÇÜD Topl.-7) tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...

Ekçelik⁵: Hurda artmakta - mamul düşmekte. Bu yüzden kapasite kısma gerçekleşmeli.

...

TDÇİ: ... Şu an kısmanın %5'in üstüne çıkması zor. H1-H2: \$190, Ç1-C2: \$175. Planlı duruşlar öne alınabilir. İlk duruş eylül kütük hadd.

960

...

İçdaş: Uyarız. ...

...

Diler: %20 üretim kısılması kabul ediliyor. ...

ÇMAŞ⁶: Çbk + Film. Eylül 15. Üretim kısılması ileriye dönük yararlı olabilir.

Ege: Habaş kap. kısmına olumlu bakıyor. ...Üretim iç piyasaya yok. %30 üretim kısılmalı. Puant zamanı çalışılmasın."

10. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 18.7.1995 tarihinde tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

970

"İstişare Konseyi Öneri Notları

- 1. Mevcut üretim devlet sektörü dahil ~ 20–30 % kısılmalı.*
- 2. 12–18 aylık fiili üretim bazında tüketilen enerji ile kısıtlama yapılacaktır.*
- 3. Yeni üretime giren tesisler için Konsey değerlendirecek.*
- 4. İzleme komitesi kurulmalı.*
- 5. İç piyasa hurda alımı ve mamul satımında haksız rekabet önlenmelidir."*

11. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 26.7.1995 tarihinde (DÇÜD Top.-7) tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

980

“...

Ç.Ova: Bağlantı yapan diğerlerine bildirmeli, o bilgi çerçevesinde piyasaya çıkılmalı.

Habaş: Fiyatı bildirme faydalı.

İDÇ: Bir program çerçevesinde alım yapılabilir. Satış ve satın alma ayrı ayrı olmalı.

Ekdemir: Birlikte ele alınmalı.

İDÇ: Maliyetin satışla ilgili yok.

Ekdemir: Oylama usulü yapalım.

990

Sonuç: Hurda toplantı konusuna girecek. Fiyat + doluluk bildirilecek."

12. Çebitaş'da yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen, Ömer Çebi tarafından DÇÜD'e gönderilen "Üretim Kısıtlaması hk." konulu ve 12.9.1995 tarihli faks mesajı ve eklerinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"İLGİ : 8.9.1995 tarih ve G-7104-305 sayılı faksınız.

KONU: Üretim kısıtlaması hk.

1000

Yüksek İstişare Konseyinin 21.8.1995 tarihinde yapmış olduğu toplantıda imzaya açılan ve 1 Ekim 1995 de başlatılması kararlaştırılan "Üretim Kısıtlaması"na ait imzaların acilen tamamlanarak; karara bağlanan "üretim kısıtlaması"nın 1 Ekim

⁵ Ekinciler Çelik.

⁶ Çolakoğlu

1995 tarihinde başlamaması halinde; bu karara atmış olduğumuz imzayı geri alacağımızı, bundan sonra alınacak hiçbir karara iştirak etmeyeceğimizi ve dernekle ilgili hiçbir faaliyete katılmayacağımızı bildiririz."

Aynı faks mesajının ekinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"DİLER DEMİR ÇELİK END. VE TİC. A.Ş.

02.08.1995

1010 SN. R. SAMİ YAZICI

31.08.1995 tarihinde Diler Demir Çelik End. ve Tic. A.Ş.'de yapılan toplantı kapsamında alınan karar gereği üretim kısıtlamasına yönelik olarak hazırlanan sorulara kuruluşumuzun görüşlerini içerir yanıtlar aşağıda değerlendirilmek üzere bilgi ve görüşlerinize sunulur.

- Üretim kısıtlamasına 01 Eylül 1995 tarihi itibarı ile başlanmalıdır.
- %30 üretim kısıtlaması en az 6 ay süreli olmalı bu dönem içinde veya sonunda uluslararası piyasada talebin artması durumunda bile münferit davranışlardan kaçınılmalıdır.

1020 - Normal mesai günlerinden 2 gün (Pazartesi - Salı) diğer günlerde Cumartesi, Pazar günleri hariç saat 17:00 – 22:00 (puant dönemi) arası üretim kısıtlaması yapılmalıdır.

- Üretim kısıtlaması enerji faturalarının ay sonlarında izleme komitesine sunulması ile denetlenebilir, ayrıca kısmi ve tam gün duruşları komitenin bölgesel olarak görevlendireceği kişiler tarafından denetlenerek haftalık olarak komiteye rapor olarak sunulabilir.

1030 - İç piyasaya sunulacak mal miktarı ve fiyat tespitleri bölgesel bazda Pazartesi günleri öğlene kadar firmaları yetkili kişilerinin yapacağı görüşmeler sonucunda tespit edilebilir ve tüm hafta boyunca uygulanır. Bu yöntem sektörümüzde senelerce uygulanmıştır.

...

- Yukarıdaki hususlar içeren şekilde hazırlanan centilmenlik anlaşmasına her kuruluşun uygulaması için cezai müeyyideler konulur. Bu müeyyideler aksi durumlarda uygulamaya konularak ilgili kişi ve kuruluşlara komite tarafından cezalandırılır."

Aynı faks mesajının ekinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Sayın Üyemiz,

21.08.95

1040

Bilindiği gibi, 19 Temmuz 1995 tarihindeki toplantıda Dernek Yüksek İstişare Konseyinin aldığı karar ile Üretim Yöntemlerini Değerlendirme, Belirleme ve İzleme Komitesi kurulmuştur. Komite Başkanı Recep Sami YAZICI 31.07.1995 tarihinde üretici kuruluşların genel müdür ve teknik yetkilileri ile bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıya aşağıdaki firmalar ve yetkililer katılmışlardır.

1- İLKER DOKUZÖĞLU

Gn.Md.

İSDEMİR

2- ESAT ÖZALP

Gn.Md.

KARDEMİR

3- SERMET HATUNOĞLU

Gn.Md.

EKDEMİR

1050

4- OSMAN TÜREYYEN

İhr.Ürt.Pln.Md.

HABAŞ

5- ERGİN EREL	Gn.Md.	ÇOLAKOĞLU
6- SAMİ ALTIN	Gn.Md.Yrd.	ÇUKUROVA
7- AHMET GENÇGİL	Elk.Md.	İÇDAŞ
8- HALİD ALPDOĞAN	İhr.Md.	İÇDAŞ
9- İHSAN ÇOLAK	Ar-Ge.Gr.Md.	İDÇ
10- LATİF ANBARLI	Gn.Md.	KROMAN
11- MAHMUT ALTUNER	Gn.Md.Müs.	SDÇ
12- NECATİ ÖZSOY	Yön Kur.Üy.	DİLER
13- NECATİ ÖZSOY	Yön Kur.Üy	YAZICI"

1060

Aynı faks mesajının ekinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Bu toplantı sonucunda firmalara üretim kısıtlaması bununla ilgili olarak mamul fiyatlarının iyileştirilmesi kütük ithalatının kısıtlanması konularını ihtiva eden bir dizi sorular hazırlanarak, firma genel müdür ve yetkililerine dağıtılmıştır. Bunları kendi firmaların görüşlerini yansıtacak önerileriyle cevaplandırılması istenmiştir. Firmalar arası bu konulardaki görüşleri değerlendirmek üzere bir komite kurulmuştur.

1070

Komite 03.08.1995 tarihinde firmalardan gelen öneri ve görüşleri değerlendirmiştir. Her firmanın görüşlerinin özeti bir tablo haline getirilmiştir.

Bu değerlendirme neticesinde komite firmaların ortak görüşünü yansıtan 11 maddelik bir ön rapor hazırlamıştır. Ön rapor ve özet tablo yazımızın ekinde yer almaktadır.

Bu ön rapor Üretim Yöntemlerini Değerlendirme komitesi olarak son şeklini almış olup Yüksek İstişare Konseyi Üyelerinin bilgi ve görüşlerine sunulmuştur.

RECEP SAMİ YAZICI"

1080

Aynı faks mesajının ekinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

03.08.1995 TARİHİNDE DEMİR ÇELİK ÜRETİCİLERİNİN ÜRETİM KISITLAMASI İLE İLGİLİ FİRMALARDAN ALDIĞI CEVAPLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 1- Başlama tarihi : 1 Ekim 1995
2- Kısıtlama : Aylık bazda üçer aylık dönemler için % 25 kirli bara üzerinden kısıntıya gidilmelidir. Her üç ay sonunda yeniden görüşülmelidir

1090

3- 1995 yılı içindeki firmanın tercih edeceği herhangi bir ay referans ay olarak kısıntıya esas olacak ve bu ay kirli bara elektrik faturası ibraz edilecektir. Kısıtlama bu ayın %75'i şeklinde olacaktır.

4- Kontrol sağlıklı olabilmesi için işletmelerin kirli bara elektrik tüketim değerleri her bir işletme için belirlenecek değerlerin aşılmasını dernek üyelerinin

oluşturacağı Teknik heyetler ve TEK kirli bara elektrik faturaları vasıtası ile kontrolün yapılması.

1100 5- Müeyyide kwh başına 30 cent olmalı yalnız aylık %1'e kadar sapmalar, gelecek aydan eksik üretimle telafi edilmelidir.

...

11- Bölgeler bazında iç piyasa fiyatları haftalık olarak belirlenerek iyileştirme yoluna gidilmelidir. Bu fiyat belirlemeleri ile Kardemir ve İsdemir'e fiyat zammı için yönlendirilmelidir.

Bu metnin devamında el yazısı ile aşağıdaki notlar alınmıştır.

- 1110
- "Ne zaman başlama.
 - Ne kadar süreyle olmalı
 - Ne oranda olmalı
 - Nasıl uygulanmalı
 - Nasıl denetlenmeli
 - İç piyasaya sunulacak malların miktarı ve fiyat kontrolü nasıl yapılabilir
 - ...
 - Müeyyide ne olmalıdır."

13.10.10.1995 tarihindeki YİK toplantısına ilişkin belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- 1120
- "1- Demir-çelik sektöründe üretim kısıtlaması.
 - 2- Demir-çelik sektörü raporunun görüşülmesi

... ÜRETİM KISITLAMASI İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME

-1/3 oranında kapasite İNDİRİMİNE girilmesi halinde;

Asgari 1 milyar 88 milyon dolar değerindeki yatırımın devre dışı bırakılması gerekmektedir.

- 1994 yılı toplam üretim değerlerine göre 1/3 oranında üretim kısıtlamasına gidilmesi halinde:

Aylık üretim kısıtlamasının değeri 36 m dolar civarında olacaktır.

1130 Sağlanan aylık enerji tasarrufunun değeri ise 9.6 m dolar/ay'dır.

Aylık hurda ithalatındaki azalma ise yaklaşık 26 m \$/ay civarında olacaktır.

Bu durumda:

36 m \$ (Ür. Kaybı)-9.6 m \$ (Enerji Tas.)-26 m \$ (İth. Hurda Tas)= 0.4 m \$/ay aylık net üretim kaybı olacaktır.

Kapasite daraltmanın üretimi kısmının getireceği,

- Ekonomide küçülme, milli gelirden alınacak payın azalması,

- İşçi çıkarmanın firmaya finansal yükü,

-İşsizliğin ve dolayısı ile sosyal problemlerin artması gibi genel sonuçlarının yanı sıra ayrıca firmalar açısından yukarıda özetlenen maddi kayıplar da gündeme gelecektir

1140

Bunlara ilave olarak:

- Küçülme kısa vadede arzda meydana gelecek azalma nedeni ile iç ve dış fiyatlarda yükselmeye yol açabilir, ancak maliyetlere etkisinin ne olacağı firmalarca ayrıca dikkate alınmalıdır.

- ithal hurda bağımlılığı nispeten azalacak, dünya hurda fiyatlarının düşmesi söz konusu olabilecektir.

- Konu uzun vadede ele alınırsa küçülme politikasının dünyada gelişmişlik göstergesi olarak kabul edilen kişi başına demir-çelik tüketimimizin artırılması ve gelişmiş ülkeler düzeyine çıkarma hedefine ulaşma çabamıza katkısı olumsuz olacaktır.

1150

ÖNERİLER

1- AKÇT ile imzalanma aşamasında olan Serbest Ticaret Anlaşmasındaki esaslar dikkate alındığında, AB tarafından işçi çıkarma ve kapasite indirimi durumlarında uygulanmakta olan devlet yardımlarının ülkemizde de uygulanması temin edilmelidir.

2- Fazla kapasitelerde ürün çeşitlemesine gidilerek yeniden yapılanma çerçevesinde devlet yardımları temin edilmelidir.

3- Küçültmek (Kapasite indirmek) yerine alt yapı yatırımlarının, yeni yatırımların tüketimin artırılması suretiyle sanayileşmenin itici gücü olan Demir-Çelik Sektörünün ekonomiye kazandırılmasının hükümetlerin başlıca politikaları arasında yer alması sağlanmalıdır.

1160

SONUÇ:

Ülkeye döviz girdisi sağlanması ve istihdam ile diğer kayıpların en aza indirilmesi açısından üretim fazlasının ihracı ve maliyet düşürücü tedbirlerin alınması en rasyonel çözüm olarak gözükmektedir.

ÇÖZÜMLER

1170

SORUNLAR

Uzun ürünlerde üretim fazlası vardır.

Bağımsız haddeciler üretimleri için daha ucuz olduğundan doğu bloku ülkelerinden kütük ithal etmek eğilimindedir.

Vasıflı çelik üretimi iç tüketimi karşılayacak oranda değildir.

Yassı ürün üretimi iç tüketimi karşılayamamaktadır.

Uzun ürünlerde kamu ve özel sektör iç ve dış fiyatları arasında haksız rekabete yol açan fiyat farklılıkları vardır, dolayısıyla sektörde zararına satışlar devam etmektedir.

1180

Üretim girdilerinin dünya fiyatlarından temini imkanları sınırlanmış bulunmaktadır.

Gerçekleştirilen ihracatların karşılığı kazanılmış olan hak edişler ne mahsup edilmekte ne de ödeme yapılmaktadır.

Yasal yollardan sürdürülen yarı mamul ve mamul ithalatı sektörde haksız rekabeti arttırmaktadır.

ÖNERİLER

1- KISA VADELİ

Üretim fazlasının ihracı için rakiplerimizin uyguladığı yöntemlerle;

a) Ham madde ve enerjinin dünya fiyatlarından verilmesi sağlanmalıdır.

b) Mahsup sistemi ihracattan kazanılan alacaklar için uygulanmalıdır.

1190

Haksız rekabete neden olan yarı mamul ve mamul ithalatı AB normlarına uygun yöntemlerle durdurulmalıdır.

İç ve dış satış fiyatlarında, kamu - özel sektör farklılıkları zararına satışa neden olmayacak bir düzeye getirilmelidir. Bağımsız Haddecilere dahilden dünya fiyatları ile kütük alabilme imkanı sağlayacak önlemler getirilmelidir...”

1200 14.3.9.1996 tarihli “YİK Toplantısı” gündem maddeleri arasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...2- Sektörün üretim, ihracat, enerji ve fiyatlarla ilgili güncel sorunlarının müzakeresi...”

15.11.11.1996 tarihli “Demir-Çelik Sektöründe Master Plan Hazırlanması ve A.K.Ç.T. Anlaşması Raporu” başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

1210 *“Türkiye ile AKÇT arasında imzalanan anlaşma 1 Ağustos 1996 tarihinde yürürlüğe girmişti.*

Sektörümüz açısından geleceğe yönelik yapılması gereken tüm çalışmalara ışık tutacak olan, sektör bazında yerine getirilmesi gereken mükellefiyetlerin işlerliği ile alınması gereken önlemleri içeren hususları özetleyen rapor eklidir.

...

2) Demir-çelik ticaretinde rekabet kurallarına uyum sağlanacaktır. Ülkemizde yürürlüğe giren Rekabet Kanunu demir çelik sektörüne de uygulanacaktır. Bu itibarla, Rekabet Kanunu'nun firmalarımız tarafından detaylı bir şekilde incelenerek, ileride ortaya çıkabilecek sorunlar için hazırlıklı olunmasında fayda görülmektedir....”

1220

16.11.9.1997 tarihli “YİK Toplantısı” notları ekinde yer alan “Demir Çelik Sektöründe Çözüm Bekleyen Sorunlar ve Önerilerin Özeti” başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...- Ayrıca 13.12.1994 tarihli ve 22140 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 4054 sayılı Kanunla ilgili Rekabet Kurulu oluşturulmuştur. Söz konusu yasaya bir an önce işlerlik kazandırılmalıdır...”

1230 17.Rekabet Kurulu'nun faaliyete geçmesinden hemen sonra yapılan 3.12.1997 tarihli “Toplantı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

Konu: İÇ SATIŞLARDA FİYAT BİRLİĞİ

Yer: Ekinciler Holding

Tarih: 03.12.1997

KATILANLAR:

KARDEMİR : AHMET YILDIRIM

HABAŞ :NAİM KILIÇOĞLU

İZMİR D-Ç :ULVİ BİÇER

1240

DİLER :D. METİN ŞENER

İÇDAŞ : ONUR BELGİN
EKİNCİLER :M. CEM UĞURLUOĞLU
DÇÜD : FAHRETTİN KUNAK
DÇÜD : MÜZEYYEN ATA

1250 Sayın Fahrettin Kunak'ın başkanlığında yapılan toplantıda, Sayın Namık Ekinci açılış konuşmasında; işverenlerin kendi aralarında anlaşamadıklarını, bu işlerden teknik olarak sorumlu olan arkadaşların birbirleriyle anlaşarak doğruyu bulacaklarına inandığını ifade etmiştir. Ayrıca, hurda temininde kısmen de olsa bunun başarılı olduğunu belirterek, istenirse sağlıklı fikirler üretebileceğini, ortak menfaatler sağlanabileceğini vurgulamıştır.

Sayın Namık Ekincinin açış konuşmasından sonra, toplantıya katılan yetkililer aşağıdaki ortak görüşlerini dile getirmişlerdir.

- 1-İç satışlarda asgari fiyat tespiti yapılmalı, hiçbir üreticinin bunun altında kesinlikle satış yapmaması sağlanmalıdır.
- 2-Dışarıdan getirilen kütük ve blumun iç piyasada olumsuz etkisi herkes tarafından bilinmektedir. Bu ithalat üreticilerin yan kuruluşları tarafından yapılmaktadır. Bunun kesinlikle önlenmesi gerekmektedir.
- 1260 3-Bu ithalatın genellikle teşvikli yapıldığı halde, alışımlı kütük ve blum adı altında aslında kalitesiz ve standart dışı ürün getirdiklerinin çeşitli yollarla tespit edildiği vurgulanmıştır.
- 4-Üye şirketlerin genelde 1996 yılı ve 1997 ilk altı aylık üretim, iç satış ve dış satış rakamları incelenmiş, özellikle İsdemir'in iç ve dış satış rakamları dikkate alınarak İsdemir'in satışındaki ağırlığın, Dernek üyelerince oluşturulacak bir politika çerçevesinde dış satışa yönlendirilmesi ve bu konuda İsdemir'e gereken yardımın üyelerce yapılması önerilmiştir.
- 1270 5-Türkiye'deki mevcut kapasite ve üretimler gözden geçirilmiş, ayrıca önümüzdeki ve daha sonraki yıllarda eskiden teşvik belgesi almış iki yatırımın da üretime geçeceği ve Sivas Demir-Çelik A.Ş.'nin de özelleştirilmesinin gündemde olması nedeniyle üretime geçeceği dikkate alınarak, Türkiye'deki üretimin çok kısa bir dönem içinde yaklaşık 2.5, 3 milyon ton daha artacağı belirtilmiştir. Mevcut iç piyasa ve dış piyasa arz talep dengeleri göz önüne alındığında önümüzdeki yıllarda sektörümüzün çok daha büyük sıkıntılarla karşılaşacağı konusunda görüş birliğine varılmıştır.
- 1280 6-Türkiye'deki mevcut enerji sıkıntısının çok kısa bir sürede sektörümüze de yansıtacağı, yukarıdaki maddede de belirtildiği şekilde yeni kapasite ve üretimlerin devreye girmesi halinde sektörümüzün enerji sıkıntısının da had safhaya ulaşabileceği ve hatta uygulanmakta olan indirimli enerjinin alınamaması veya çok kısıtlı enerji alınması neticesini doğuracağı görüşüne varılmıştır.
- 7-Diğer taraflar Türkiye'deki 4.5 milyonluk mevcut haddehane kapasitesinin çoğunlukla şu anda çalıştırılmamasına rağmen, eğer mevcut çalışan haddehanelere izabecilerin kütük vermemesi halinde, dışarıdan kütük ithalatının aynen devam edeceği, diğer taraftan haddeçilerin sıkıntılarının devam etmesi halinde kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla izabe tesisi kurmak üzere yatırım yapma düşünceleri olduğu ve gerçekleştirilebileceği üzerinde de fikir birliğine varılmıştır.

- 1290 8-Önümüzdeki yıllarda sektörün sıkıntıya düşmemesi açısından gerekirse üretim kısıtlaması ve üretilen ürünlerin "iç ve" dış satışlarında tüm Dernek üyelerinin asgari menfaatler çerçevesinde, organize olmaları gerektiği, ortaya konulmuştur. 9-Toplantıya katılan mevcut firmaların temsilcileri görüş birliği halinde kendi aralarında iç satış konusunda temaslarda bulduklarını ve zaman zaman görüş birliğine vardıklarını belirterek, bu toplantıya katılmayan Dernek üyeleriyle de birtakım temaslara olduğu halde, iç satış politikalarının onlar tarafından bizzat bozulduğunu ortak görüşleri olarak belirtmişlerdir. 10-Bu toplantıların devam ettirilmesinin gerçekten sektör açısından çok faydalı olacağı, iç ve dış satışın toplam üretim programıyla ilgili olması nedeniyle beraberce görüşülmesi gerektiği de ortaya konulmuştur.

- 1300 Toplantının sonunda, dernek üyelerinin iç satış ve dış satış yetkililerince hep birlikte katılmayan üyelerin de katılımının sağlanarak 24 Aralık Çarşamba günü saat 13.30'da İçdaş'da yeniden toplanmasına karar verilmiştir. Derneğimiz Genel Sekreteri Fahrettin Kunak Başkanlığında yapılacak olan bu toplantıya katılacak yetkililerin 1998 yılı üretim, iç satış, dış satış programlarıyla birlikte katılmalarının sağlanması konusunda görüş birliğine varılmıştır."

18.26.12.1997 tarihinde yapılan, "TK Toplantısı Özet Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- 1310 "1998 yılı üretim, iç satış, dış satış programlarının ele alındığı toplantıya Derneğimiz Genel Sekreteri Fahrettin Kunak başkanlık etti. Sayın Kunak açış konuşmasında İstişare Konseyinin toplantılarda dönem dönem bu konuları ele aldığını, ancak teknik düzeydeki arkadaşların konuları teknik anlamda tartışabilmeleri için bu tür toplantıların yapılmasını istediklerini belirtti.

- 1320 ...- Sektörün daha fazla sıkıntıya düşmesini önlemek amacıyla üretim kısıtlamasına gidilebileceği konusundaki önerilere karşılık olarak bazı firma yetkilileri, belli yatırımlar yaptıklarını, pastanın belli olduğunu ve dolayısıyla fiyatı piyasanın değil üreticilerin belirlemesi gerektiği görüşünde olduklarını ileri sürerek üretim kısmaya sıcak bakmadıklarını dile getirdiler.

- Uzun ve kısa vadeli çözümlerde birleşilmesi, ortak tavır alınması, asgari fiyatta anlaşmaya varılması dolayısıyla kendi içimizde rekabet çıkmaması halinde satış fiyatlarının düşmesinin söz konusu olmayacağı konusunda fikir birliğine varıldı.

...Bölgesel üreticilerin bir araya gelerek iyi diyalog içinde anlaşmaları halinde sorunlarla, daha kolay başa çıkılabileceği, koordineli çalışarak bölgesel çözümlere gidilebileceği, bölge içinden veya dışından gelebilecek fiyat kırmalara karşı görüşmeler yoluyla fiyat ve miktar konusunda anlaşabilecekleri konusunda görüş birliğine varıldı...."

- 1330 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik Kroman ve TDÇİ'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

19.11.2.1998 tarihli "TK Toplantı Özet Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Derneğin Genel Sekreteri Sayın Fahrettin Kunak'ın başkanlık ettiği toplantıda, katılımcıların görüş ve önerilerinin özeti aşağıda sunulmuştur.

1340 Sadece Türkiye'deki demir-çelik üreticilerinin değil aynı zamanda haddecilerin de yaptığı kütük-blum ithalatını engelleyici kararlar alınırca, bu kararlara herkes uyacak ve hiçbir firma kütük ithal etmeyecek.

Diğer taraftan Başkan tarafından, Yüksek İstişare Konseyinin kararı çerçevesinde, Dernek olarak bu konularda girişimlerde bulunulduğu, üye şirketlerin ve yan kuruluşlarının öncelikle ithalat yapmamasının gündemde olduğu ve haddecilerin ithalatının da en kısa sürede kesilmesi için Dış Ticaret Müsteşarlığı ile görüşmelerinin devam ettiği belirtilmiştir.

...

1350 - Türkiye'de demir-çelik fiyatlarının düşmesinin nedeni bugünkü üretim fazlalığıdır.

...

- Fiyat birliğinin sağlanması için Demir-Çelik Birliği'nin kurulması önşart gibi görünüyor. Ancak Birlik'in kurulmasından daha önemli olan bir konu var ki, birlik kültürüne ulaşmak,

- Üretim durduracak olan firmalara, üretim yapanların oluşturacağı bir fon (Havuz sistemi) aracılığı ile maddi destek sağlanmalıdır. Havuz sistemine devletin de katkıda bulunması için yetkililerle görüşülmüş fakat olumlu sonuç alınamamıştır.

...

1360 - Üretim kısmının yanı sıra kota uygulamaları ve bölgesel işbirliği de problemlere çözüm olacaktır.

...

- Programlı yapılması gereken üretim kısma çözümüne mutlaka İsdemir de katılmalı.

- Cumartesi - Pazar günleri ile hafta içi 22.00-06.00 saatleri arasında 1 ton çelik üretiminin (500 kwh elektrik enerjisi kullanılarak) maliyeti içinde, elektrik enerjisinin payı yaklaşık 15 \$ olmaktadır. Ancak 17.00-22.00 saatleri arasında bu maliyet 35 \$'a çıkmaktadır. Dolayısıyla elektrik tarifesinin yüksek olduğu puant saatleri içinde üretim kısılması yöntemi uygulanabilir.

1370 - Türkiye, demir-çelik tüketiminin en fazla % 25 fazlası kadar üretim yapmazsa, problemler devam edecektir.

...

- İç pazarda da dış pazarda da durum aynıdır. Malınız çok ise fiyatınız düşük, malınız az ise fiyatınız yüksektir.

...

Toplantı sonunda, bütün firmaların üretim kısma durumunda ortaya çıkacak olan bütçelerini hazırlayıp bir sonraki toplantıda görüşmeleri yönünde karar alınmıştır.

Çolakoğlu Holding merkezinde gerçekleştirilecek olan toplantının tarihi daha sonra üyelerimize bildirilecektir."

1380

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kardemir ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

20. Yukarıda yer verilen toplantıya ilişkin DÇÜD Görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"11.2.1998 / Pera Palas, Paşa Salonu

1390 *"Ey.Alt. Türkiye'de sadece demir çelik değil, haddeciler ithalat yapan. Kapasite artarken, hurda fiyatları yukarı çıkarken bunları söyleyemezsiniz. Ama toplu halde karar alınır, herkese buna uyma zorunluluğu getirilirse bunlara biz de uyarız.*

...

Ahmet Bey (Kardemir): İskenderun bize zam yap dedi kendisi yapmadı. İskenderun bizi bağlıyor.

F.K.: Fiyatların düşmesinin tek nedeni üretim fazlası hepiniz biliyorsunuz.

Tümer: Bir firma kaybedeceğini anladığında kendini koruyucu kararlar alabilir. Ama olan çekingencilikleri aşalım. Ortak noktalar bulma yolunu arayalım.

1400 *Diler Yazıcı (Ayhan Bey): Birliği kurmadıkça fiyat birliği sağlamamız mümkün değil. Belli asgari müştereklerde anlaşmamız lazım. Rus hurdaları 114–115 \$'a düştü.*

Ya Birlik ya da bir ithalat ihracat Bakan. kurulması lazım.

F.K. Ayhan Bey: Birlik burada. Birlik kültürüne ulaşmamız lazım.

Ey. Alt: Gerçekten işbirliği bir kültür meselesi.

Gündemdeki beş madde asıl sorunumuz değil. Asıl sorunumuz üretim fazlalığı sorunudur.

1410 *Üretenlerin kazanandan üretmeyenlere bir fon oluşturulmadığı sürece kimse üretim durdurmayacaktır.*

Türkiye'nin 2 m. ton üzerinden dünya hurda pazarından çekilmesi sonucu hurda fiyatları üzerinde etkisi büyük olacaktır.

Ortak bir politika benimsenecekse biz varız.

Havuz sisteminin bir kez daha görüşülmesini öneriyorum.

F.K. Havuz konusunu N.E. ile birlikte devlete de götürdük devlet desteği için. Fakat devletin katkısı mümkün değil.

1420 *L. Anbarlı: Kısa vadede üretim kısılmalı. Siz kısmazsanız ekonomi bunu size kısıtıracak.*

Orta vadede kota öneriyorum.

Üçüncü olarak "bölgesel işbirliği" konusunu öneriyorum.

İsdemir Türkiye'deki dengeleri altüst eden bir tesistir. Özelleştirme lazım.

F.K.: İsdemir diyor ki özel sektör zam yapsın biz arkasından gidelim diyorlar.

...

Cengiz Bey (Fahrettin Beyin yanı):

1. Kütük ithalatı tamamen durdurulmalı, tamamen ve en az pay olmalı.

2. Uzun üretim yatırımı yapılmamalı.

- 1430 3. Üretim kısıtlaması olmadığı sürece birbirimizle savaşımız hep olacak. Üretim durması program içinde yapılmalı.
Bunlar sağlanırsa 4-5 ay sonra durumumuz düzelecektir. Hem içerde hem dışarıda fiyatlar artacaktır.
Üretim kısıtlamasına mutlaka İsdemir de katılmalı.

F.K.: Üretim kısıtlamasına karşı olan var mı?

- Latif Anbarlı: C.tesi-Pazar 14 \$'a elde edilen kütük diğer günlerde 40 \$'a mal oluyor. Puant saatleri dışındaki üretim durdurulabilir.
1440 Maliyetimin %70'ini, dışardan 25 \$ uzaklıktaki ülkelerden alıp, 40 \$ uzaklıktaki ülkelere satma şansını görüyor musunuz? Ben görmüyorum.
Herkesin üretim kısma olayını bütçelemesini öneriyorum.

...

F.K.: Herkes fikrini söylesin.

...

Ayhan: Üretim kısılсын tamam, ithalat durdurulmazsa bunun ne anlamı var?

Cengiz Bey: İkisini birlikte yapmak gerek tabi ki. Yoksa anlamı olmaz.

- 1450 Ayhan: Elektrikle (F.K.'na) kısıntısından bahsettiniz.

F.K.: O en sonki seçenek.

Öneriler: 1. Üretim kısıtlaması.

Diyelim ki %10 kısıtladık. Bunun hesabını lütfen bütün şirketler yapsın. Çıkan sonucu bir daha ki toplantıda konuşalım.
Mart'taki toplantıdan önce görüşülmek üzere, bir kurul oluşturalım, siz kendi aranızda konusu bir görüşün.

- 1460 L.Anbarlı: Üretim kısıtlaması sonunda oluşacak + ve - değerleri değerlendirerek sonucu bir görelim.
Eğer -'ler fazla ise üretim kısması için boğazına sarılamayız.

Habaş

Kaptan Çebi

Ege Çelik → yeni üreticiler.

Yeşilyurt

- L.Anbarlı: ...
1470 Türkiye tüketiminden en fazla %25 fazla üretim gerçekleştirilmezse bu konular daha çok konuşulur.
Öneri; 2 m. tonluk kapasitenin yassıya geçmesi.

...

F. Kunak: 23 Şubat Pazartesi saat 13:30'da toplantı. Üretim kısma bütçelerini görüşelim bu toplantıda.

Cengiz Bey: İç pazar ile dış pazar birbirine bağlı. Malınız yoksa fiyatınız yüksektir. Malınız çoksa fiyatınız düşer.”

1480 21.24.2.1998 tarihli "Üretim Kısmı Konulu Toplantı Özet Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Bazı firmaların üretim kısım bazılarının üretime devam etmesi sorunumuzu çözmez. Kısacaksak hep beraber kısmalıyız. Hatta devlet sektörlerinin de özel sektörle birlikte kısımaya gitmesi sorunun çözümü için tek şart olarak görünmektedir. İsdemir ve Kardemir üretime devam ettiği sürece özel sektörün üretim kısmasının anlamı yoktur.

1490 *İlgili Bakanlıklara İsdemir'in üretimi durdurmasının daha karlı olacağı, bu arada yassıya dönüşüm için gereken yatırımları yapabileceği anlatılmalıdır*

...

130 \$'a hurda getirebilsek entegre tesislerin bizimle mücadele gücü azalıyor. 145 \$ ve yukarisından getirdiğimizde onlar avantajlı duruma geliyor.

Her iki tarafında minimum %25 üretim kısması gereklidir. İskenderun'un %25 üretim kısması, 5-6 ay içinde bugünkü fiyatlarımızın daha yukarı çıkmasına neden olacaktır.

...

1500 *Üretim kısma konusunda hepimiz aynı kararlılığı göstererek bir an önce harekete geçmeliyiz ve arkamızdan mutlaka İskenderun'da gelmeli.*

Mart-Nisan döneminde üretim durdurulup eldeki stoklar eritirse, Mayıs ayında olumlu sonuçları görülecektir.

İç ve dış hurda alımları ile ilgili olarak birbirimize bilgi aktarmamız faydalı olacaktır. İlerisi için de ortak stratejiler belirlememiz gerekmektedir.

Üretim kısma yoluna gidilmediği taktirde önümüzdeki aylarda daha kötü bir noktaya geleceğiz. Üretim kısıtığımız taktirde ise en azından bugünkü durumumuzu koruyabiliriz.

1510 *Üretim kısma sektörün iyileşmesi için tek çare değildir. Yeniden yapılanma yoluna geçmeliyiz.*

Ürettiğimiz malı düşük fiyattan satmaktansa az üretip gerçek değerinde satmalıyız.

...

Satış, hammadde alımı ve üretim birlikte planlanıp çözüm aranmalı.

.... Özet olarak söyleyebiliriz ki; Özel sektör üretim kısma hazırır..."

1520 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

22.DÇÜD Görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasının yukarıda yer alan 24.2.1998 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"24 (Salı) Şubatta Çolakoğlu'nda Tümer Bey'in koordinasyonunda teknik komite toplantısı.

24.2.1998/Conrad Otel (Çolakoğlu)

ÜRETİM KISMA:

1530

“Uzakdoğu-Kriz

Latif A.: İç piyasaya dayanan, %20-30 fazla üretim yapmak gerek.

Cengiz Bey: ...⁷

Dolayısıyla ister istemez üretim kısıtlaması zorunluluğu var.

...

Latif: Devletin yapması gereken İskenderun'un uzun üründen çekilmesini sağlamak. Başka yapacağı bir şey yok. Bundan sonrasını biz hallederiz.

1540

Üretimi kısıtığımız zaman, başa baş satış yapmak yerine gramla satış yapalım. Sektörde 1-2 m.⁸ tonluk stok var.

Cengiz Bey: 1. Alternatif: %23 kısma demek 40 cent zarar.

2. " %31.5 kısıtığımızda (sanayi maliyetindeki kısma) 5 \$ zarar ediyorsunuz.

3. " %45 kısıtığımızda 7\$ zarar ediyorsunuz.

%25 kısma 300–350 bin ton azalma demektir.

1550

Kriz

Çolakoğlu 228 \$'a satıyor.

Diler 225 \$ " "

İçdaş daha düşüğe satıyor.

Bu nereye kadar böyle gidecek?

Düşük fiyattan satacağımıza az üretip değerinden satalım.

Latif: Biz Ocak başından beri hurda piyasasından çekildik.

Hurda fiyatları düştü.

1560

İhracat anlaşmaları bitmek üzere olduğundan, Nisan bayram ayı olduğundan, falan filan Nisan Mart daha çok etkileri görülecek.

Cengiz Bey: Tek tek üretim durdurmalarının pazara etkisi olmaz. Keseceksek hep birlikte kesmeliyiz.

Çetin Bey: İsdemir ve Kardemir ne düşünüyor. Onların üretimi devam ettiği sürece, biz ne kadar kısarsak kısalım fiyatları yükseltmeyiz.

1570

F.K.: İthalatı kestirdik, teşvikler kesildi. Önce biz aramızda bir anlaşma yapalım. Biz fiyatı yükselttiğimizde onlar ister istemez bizi takip edecekler.

⁷ Burada krizden bahsediliyor.

⁸ 1.2 m de olabilir.

Çetin: İç piyasada bugün özel sektör yok. İsdemir ve Kardemir var. Bugün bizim fiyat yükseltebilmemiz için İsdemir ve Kardemir'e tedbir aldırılmaktadır. İsdemir'in 100 bin ton üzerinde stoğu var.

...

L. Anbarlı: Asıl konu özel sektörün sorunu şu kadar üretim kısması değil. Yeniden yapılanmamız gerek. Haddeciler konusunda Ayhan Bey'e katılmıyorum. Haddecilerin yaşama şansı yok.

1580 *Bir fabrika devlet elinde ölümsüzleştirildiği takdirde dengeleri kurmak mümkün değil... Özelleştirme şart.*

...

Cengiz Bey: İç pazarda geçen dönem 20 kere (her hafta) zam yaptık. Ama iki aydır aynı fiyatla duruyoruz. Siz %50 düşürdünüz o başka mesele.

L. Anbarlı: İskenderun ve Karabük 2.7 gibi kapasiteleri var.

Tüketim 5.5 m. ton.

Üretimimiz 6.5 m. ton olursa çok rahatlarız. Bu olmazsa ne alışla ne satışla denge tutmaz.

En uygunu %50 kapasiteyle üretim kısmalıyız.

1590

Cengiz Bey: Bırakın %50'yi, önce %25 yapalım.

...

Cengiz Bey: %50 üretimi kısmak durumunda işçi çıkarmak söz konusu olabilir. O nedenle dikkatli olmak gerek.

L. Anbarlı: %50 kısıldığında; üretim kısmak durumunda Türkiye 6.5 m. ton hurda alıcısı olmak yerine 3.5 m. ton alınca fiyatlar (hurda) düşecek.

2. Satarken; katma değer yükselecek.

1600

F.K.: 1. Üretimin kısılması kabul ediliyor:

1. Altern. %23 Yöntem
2. Altern. %50 → 1 ay durma
→ Puant saatleri

L. Anbarlı: Biz 130 \$'a hurda getirdiğimizde entegre tesisin bizimle rekabet gücü kırılıyor. Ama 145 \$'a getirdiğimizde onlar avantajlı duruma geliyor.

...

Cengiz Bey: Bizim üretimi kısmamız durumunda entegre tesislerin de harekete geçmesi lazım.

1610

F.K.: Önce biz kendi aramızda anlaşalım.

Cengiz Bey: Tamam üretimi kısmak konusunda hem fikiriz. Ancak hemen karar verip gündeme girmesi lazım. Zaman kaybetmemeliyiz. Bizden sonra İskenderun da durmaya girmeli.

Latif An.: Bunlara ek olarak şunları söylemek istiyorum. Bazı kalemlerde birbirimize (bölgesel olarak) bilgi aktaralım. İç hurdada da birbirimize bilgi aktaralım. Karadeniz'den gelen (dış hurda) hurda konusunda da birbirimizi haberdar edelim.

1620

Çetin Bey: Bilgi vermenin haricinde ilerisi için de ortak hareketler belirleyelim.

Uğur: Tüketimimiz 5.5 m. tonda kalacak mı? Bu da önemli bir konu.

L. Anbarlı: Fiyatları (Türkiye'de) baskı altına alan 2 konu var.

1. İthal kütük.

1630 *Cengiz Bey: Bunları yapmazsanız daha kötü olacaksınız, yaparsanız bu günkü noktada duracaksınız ya da bir iki dolar kazanacaksınız.*

[F.K.'nın Esat Özalp ile telefon görüşmesi.]

Esat Bey %20 kütük üretiminin düştüğünü, ürün çeşitlemesine gittiklerini söyledi. İskenderun'un İzmir ve İstanbul fiyatlarına indiğini söylüyor.

...

Uğur: Bizim yapacağımız kısma onların satışlarına teşvik edici olmamak.

1640 *Cengiz Bey: Üretimi kırmazsanız 200 \$'a düşeceksiniz, daha ne düşünüyorsunuz.*

(Toplu) Çukurova uymuyor. Ege Metal de öyle.

Çetin: Devlet'e demek gerekli. Biz şu kadar kısacağız ama Devletin de şu kadar katkıda bulunması lazım.

F.K.: Devlet sana o zaman kapat demeyecek mi? Diyecek.

1650 *Latif Anbarlı: İki taraf da min.⁹ %25 kırmak zorunda. Özel sektör buna hazır. Bunun çok büyük sorunlar yaratmaması için devletin de bu kadar bir kısma yapması lazım.*

F.K.: Kıs deriz ama birden bire kırmaz.

Kısma durumunda olacak kazançlarını onlara sonra anlatırız ama önce siz kararlı olun.

Çetin: Devletin yapacağı %25 kısma onlara fazla dokunmaz.

1660 *F.K.: Öncelikle onlar hiç kırmayacakmış gibi düşünüp biz yapalım. Bize yakın bir bakan varken daha hızlı hareket edelim.*

Cengiz: İskenderun da %25 üretim kısıtığında en fazla 5–6 ay içinde bugünkü fiyatların üzerine çıkarız.

L. Anbarlı: Ben bir ay çalışıp bir ay duracağım.

Cengiz Bey: Kimsede stok yoksa (ki yok olduğunu varsayıyorum) üretim de düştüğünde neden fiyat yükselmesi hemen gerçekleşmesin.

⁹ minimum.

1670 L. Anbarlı: Mart-Nisan'da üretim durur, eldeki stoklar satılır, Mayıs'ta da sonuçlarını (olumlu) görürüz.
2 ay hiç üretim yapmayacağız. Mayıs'tan itibaren üretim kısarak üretime devam edeceğiz.

Cengiz: Kimse kısma karşı değil. Sizin (F.K.) göstereceğiniz şey: 'Özel sektör kısma hazır ama sizin de kısma katılmanız gerek.' Bunu patronlara aynen aktaracaksınız."

1680 23. Yukarıda yer verilen teknik komite toplantısında tutulduğu anlaşılan ve Ekinciler'de tespit edilen belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...HABAŞ: 200 \$/ tona kütük satıyoruz.

...
- Çolakoğlu 228 \$ iç piyasa - Mamul hurda ile zarar
Diler 223 \$ " - Hurda fiyatlarındaki düşme
İçdaş 220 \$ " henüz fiyatlara yansımadı

...
- üretimi aynı anda tüm üreticilerin, üretimi kısması gerekir, pazara etki etsin ,

1690 - İDÇ %80 ihraç Ç.oğlu-Diler
%20 müteahhit %20 Tüccara veriyor.

- Üretimi azaltmamız diğerlerini teşvik etmemelidir. Kamu ve diğerlerini de kısma katmalıyız.

- Sektör: %25 nin kapasite kısmak zorunda
Özel sektör hazır
Etkili olması için devletin entegre tesisleri de zorunlu gözüküyor.

1700 ...
- Kroman 1 ay durup, 1 ay çalışacak
Mart + Nisan duruş, Mayısdan başlanacak..."

24. Yukarıdaki toplantıdan bir gün sonra yapılan 25.2.1998 tarihli "Demir-Çelik Sektöründe Stratejilerin Belirlenmesi Krizi Önleyici Önlemlerin Alınması İle İlgili Toplantıların Özet Bilgileri"nde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Demir-Çelik Sektörü geçtiğimiz yıllardaki acil çözüm bekleyen tüm sorunlarını 1998 yılının gündemine taşımıştır. Şu anda gündemdeki çözüm bekleyen sorunlar şunlardır:

1710 - Yapısal bozukluktan kaynaklanan üretim-tüketim dengesizliği,
- İhracattaki ve ithalattaki tutarsızlıkların ortaya getirdiği iç ve dış fiyat istikrarsızlıkları,
- Acil çözüm bekleyen sektörel bazdaki sorunlara, birlik, beraberlik ve koordinasyon içinde çözüm arayışlarının gerçekleşmemesi,
...Üretim-tüketim dengesinin sağlanması için üretimin kısılması, üretim tesislerinden teknolojik durumu uygun olanların ürün çeşitlendirilmesi yöntemi ile yassıya, slaba kaliteli çeliğe dönüştürülmesinin özendirilmesi önlemleri getirilmelidir.

1720

Bu maksatla üreticiler arasında uygulanabilir önlemlerin müştereken belirlenmesi konusunda mutabakata varılmalıdır. Ayrıca AKÇT anlaşmasının üretimi kısma veya ürün çeşitlendirici desteklerine ilişkin imkanlardan da yararlanılmalıdır. Halbuki 1.5 yıl önce hükümetimizin AKÇT ile imzalamış olduğu anlaşmanın imkanlarından sektörün yararına hiçbir girişim yapılmamıştır. Dileğimiz beş yıllık uyum süresinin geriye kalan 3,5 yılının iyi kullanılmasıdır.

...

5- İç satışlar

1730

Demir-çelik uzun ürün üretiminde arz-talep dengesi kurulamadığı sürece istikrarsızlık devam edecektir. Bu maksatla, Demir-çelik, uzun ürün iç satışlarındaki fiyat farklılıkları üreticiler arası diyalog sağlanarak önlenmelidir. Bugünkü durum sektöre uzun vadede onarımı güç sorunlar getirecektir. Ülke içi bölgesel fiyat farklılıklarının yanında, yarı mamul ve mamul uzun ürün ithalatının, 1998'de yayınlanan ithalat rejimi içinde de desteklenmesi, iç fiyatlardaki istikrarsızlığı daha da arttırmaktadır. Ayrıca, bu uygulama ülkemize kalitesiz uzun ürün çelik girişine de yol açmaktadır. Sonuç olarak, sektörde arz ve talep dengesi sağlanamaz ise iç pazarda ve dış pazarda yaşanacak olan olumsuzluklarda bütün çelik üreticileri zarar görecektir.

...

1740

DEMİR-ÇELİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ”

25.16.6.1998 tarih, 5 sayılı “İç ve Dış satışlar” konulu “TK Toplantısı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Toplantıya katılanlar iç ve dış piyasaya yönelik görüş ve tespitlerini özetle şöyle ifade etmişlerdir;

1750

İzmir bölgesinde fiyatlar 230-247 \$ arasında değişmektedir. Fiyat çeşitliliği çok fazladır. Payas bölgesinde demir fiyatı 215 \$'a kadar düşmüştür. İsdemir'in düz demir fiyatı 221 \$, kütük fiyatı 197 \$ olmuştur. Karabük fiyatlarında ise istikrar vardır.

Arz-talep dengesizliği yıl sonuna kadar devam edecektir. İç piyasaya, ihraç fiyatlarının altında mal satan üreticiler vardır. İstanbul bölgesi bu döneme kadar fiyatları yüksek tuttu ancak bunu devam ettirecek gücü kalmadı.

ÖDEMELERDE YAPILAN 40-50 GÜNLÜK VADELER ÇOĞU FİRMAYA ZARAR VERMEKTEDİR. VADELER 30 GÜNÜ GEÇMEMELİDİR. BU KONUDA PATRONLAR BAZINDA ÖNLEM ALINMALIDIR.

1760

...BÖLGE BAZINDA ASGARİ SATIŞ FİYATLARI BELİRLEYELİM. Örneğin İstanbul'da 245\$, diğer bölgelerde 240\$, yurt dışında 230 \$(FOB) şeklinde bir uygulama başlatabiliriz.

DIŞ PAZARDA, HERHANGİ BİR FİRMANIN PAZARINA GİRMEK İSTEYEN DİĞER BİR FİRMA DURUMUNU, PAZARINA GİRDİĞİ FİRMAYA HABER VERMELİDİR.

İhracat piyasalarında ciddi önlemler almazsak iç piyasalarda denge kurmak zor olacaktır.

1770 *Aslında, İÇ PAZARDA DA DIŞ PAZARDA DA DENGENİN SAĞLANABİLMESİ İÇİN YAPILMASI GEREKEN İLK ŞEY ÜRETİM KISMAKTIR. Bu konuda patronlar bazında görüşülmesi ve bu yönde ortak karar alınması gerekmektedir.”*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik, ve TDÇİ'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

26.DÇÜD görevlisi Müzeyyen Ata'nın Ajandasınının 16.6.1998 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

1780

“HYATT OTEL - HABAŞ - 16.6.1998

İÇ - DIŞ PİYASA

İÇ PİYASA

*Tufan Bey: Genelde 230-247 \$
Bölge hareketli İzmir - fiyat 4-5 çeşit
İDÇ → 230-247 \$ söyledi (duydum)*

1790

*Ancak 4 \$ aşağı da verdi.
Ege Metal →
Çebitaş → yoğun stok var.
Çukurova: 237 \$*

*Payas → 242-43 \$'a çıktı.
fakat 215 \$'a düştü.*

*İsdemir → 221 \$ düz.
↓ 228.5 \$ nervürlü
kütük 197 \$'a.*

1800

Kalın nervürlü ve kangal stokları var.

Karabük istikrarlı

İsdemir'in fason çektiirmesi fiyat yükselmesini engelliyor.

Haziran 80.000 ton satış

Tem. 60.000 ton satış

Ağustos 60.000 ton "

1810

Enis Tokman (Ege Metal): Yaz dönemi iç piyasaya yönelik geçireceğiz.

Diğer: Metin Şener: Yıl sonuna kadar sorun devam edecek.

Arz talep dengesi kurulamadı hala. İç piyasada talep sıkıntısı var.

Yurt dışında kendi aramızda çok farklı fiyatlar var.

İhracat fiyatına hatta altında iç piyasaya mal satan firmalarımız var. İDÇ de iç piyasaya girdi (ucuza satıyor). Amacımız aramızdaki rekabeti Eylül Ağustos aylarına bıraksak iyi olur.

İstanbul fiyatları hep yüksek tutardı ama artık dayanma gücü kalmadı.

- 1820 *İDÇ: Cengiz Torun: Biz düşük fiyatla mal satmıyoruz.*
- Metin Şener: 40-50 günlük vadeler. Çoğu firmanın canı yanacak. Biz 30 gün dışına hiç çıkmadık. Bu konunun patronlar bazında önlemi alınmalı.*
- Tufan Bey: Bizim bölgede böyle bir sorun yok. İsdemir'e peşin para yatırmanız gerek çünkü.*
- Ayhan İleri: Müteahhitler durumumuzu kullanıyor.*
- 1830 *Selami Çoban: Açıkladığımız fiyatlarımız 25 günlüktür.*
- Ayhan: Bugün karar almalıyız, vadelerde kısıtlama koyalım → 30 günü geçmesin.*
- Metin: Tehlike! Şimdiye kadar dışarı mal satanlardan biri bile iç pazara yönelse, fiyat kırarak, içerde alt üst olunuyor. Önlem almazsak kapamalar olacaktır.*
- Ayhan: Problemi, kendi aramızda bugün karar alarak çözmeliyiz. Bugün alacağımız bir kararla hurda fiyatlarını 5 \$ düşürebiliriz.*
- 1840 *Uğur: Biz hep ihracata ağırlık verdik. Teşvik filan vardı. Artık teşvik yok içe döndük, o da kötüye gidiyor.*
- Yılmaz Erdoğan: Sanırım sorun ihracattan kaynaklı.*
- İst.'da fiyatlar 245 \$. + / - 2 \$.*
- Dışarıda 235'e satarken, içerde 215'e satmak yanlış.*
- 1850 *Körfezde Habaş ve Ekinciler var. Birlikte hareket ederlerse iyi olabilir. Ekinciler - İçdaş → Hong-kong*
- Vade piyasadaki talebi arttıran bir konu. Satış şansımız artar vade ile. İhracat piyasalarında bir şeyler yapmazsak içerde denge kurmamız zor. Örneğin: Hong-Kong'da Ekincileri yalnız bırakalım. Çolakoğlu Ekinciler ile kapışmasın.*
- F.K.: Haded dedi ki: Siz birbirinizin fiyatlarının altına girerek hem kendinizi hem bizi zarar ettiriyorsunuz. Sorun üretim fazlalığı olması.*
- 1860 *Ayhan: İç piyasaya 240 \$, dış piyasaya FOB 230'un altına satmayalım diye karar alalım.*
- Tunca: Aramızda anlaşalım. Ekincilerin bakışı bizimkinden çok farklı. Ekinciler "distribution center" kurmak istiyor dışarıda. Bu birbirimizle rekabeti daha da artıracak.*
- Tufan: Haz.-Tem.-Ağus. Körfeze 10 bin ton satmışız.*

1870 Tayfun Şentürk: Körfezde Ekinciler ve Habaş belirleyici.

Tunca: Ekinciler Kore malını da satarsa işbirliği bunun neresinde?
Ekinciler bu toplantılara Trader olarak mı? yoksa üretici olarak mı katılıyor.

Bora (Ekinciler): Yıllık 140 bin ton hedefliyoruz Körfeze.

Uğur: Ekinciler 140 bin ton hedef.
Kuveyt'teki pazarı aramızda paylaşalım.

1880 Ayhan: İç piyasada hepimizin belli bir piyasamız var her birimizin, fakat içte çöküntü olduğunda yeniden dışarı çıkacağız. Dolayısıyla somut kararlar alalım.

Uğur: Sıkışık olan bunu haber versin, kimin pazarına girecekse.

...
Ayhan: İç piyasada
İstanbul 245 \$
Diğer bölgeler 240 \$
Yurt dışı 230 \$ FOB

1890

...
Tufan: İç piyasa için öneri, özellikle İzmir iç piyasa talebi kadar üretim yapsınlar.

Cengiz Torun: Öneri: Üretim kısmadığımız sürece sorunları çözmek zor.
Pazarları paylaşalım. İhraç fiyatlarını düşürmemek için 235 \$'dan aşağı mal satmadık son üç aydır. Fakat üretim kısıyoruz. Programlı bir düşünüş yapmak, içi de dışı da rahatlatacaktır.

...

KARARLAR:

1900 **ASGARİ SATIŞ FİYATLARI BELİRLEYELİM!**
BÖLGE BAZINDA OLABİLİR.
KÖRFEZDE BAŞLAYALIM
30 GÜN VADEYİ GEÇMEYELİM (ÖZEL DURUMLAR HARIÇ).

15 TEMMUZ ÇARŞAMBA

İÇ PİYASA İÇİN
ÜRETİCİLER DE
GELSİN

ÖZKAN DEMİR
VE
KIRAZOĞLUNU ÇAĞIRALIM

1910 **GÜNDEMİNİ (TOPLANTININ) BİLDİRECEĞİZ**
15 TEMMUZ'DAKİ"

27.15.7.1998 tarihli "TK Toplantısı Özet Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Demir-Çelik Üyelerinin ayda bir düzenlediği Üreticilerin iç ve dış satışlarda yaşadıkları sorunların ele alındığı Teknik Komite Toplantısı 15 Temmuz 1998 tarihinde Ekinciler Dış Ticaret'in ev sahipliğinde Sayın Çetin Kaya'nın başkanlığında yapıldı.

- 1920 ... Daha sonra
- iç piyasada yaşanan sorunlar,
...öneriler tartışıldı.
...
Tartışılan görüş ve öneriler aşağıda özetlenmiştir.
İç piyasa fiyatlarında geçen toplantıdan bu yana reel olarak iniş olduğu, nedeninin içeriye yönelik üretimden kaynaklandığı vurgulandı.
Özellikle İzmir bölgesinde fiyatların çok düşük olduğu, spot satışların devam ettiği ve 45 gün vade uygulandığı belirtildi.
- 1930 İstanbul'da fiyatların nispeten daha istikrarlı olduğu, vadelerin 60 güne çıkması ile fiyatların daha da düşeceği dile getirildi.
İzmir'den İstanbul bölgesine son bir ayda 50 bin ton mal girdiği, mevsim itibariyle bundan sonra durumu dengelemenin zor olacağı. Eylül'e kadar fiyatların düşmesi halinde bu durumun ihracata da yansıtacağı ifade edildi.
Bu maksatla İzmirli üreticilerle durumunun tartışılacağı bir toplantı yapılması önerildi. Yakın tarihte faizlerin düşmesinin bile talebi düzeltmediği, yakın gelecekte bir takım firmaların maliyetlerinin altında satmak zorunda kalacakları vurgulandı.
- 1940 Ayrıca, durumun böyle devam etmesi halinde gönüllü olarak piyasaya uymayanların gönülsüz olarak piyasadan çıkmak zorunda kalacakları, yapılacak tek şeyin İzmir'deki demiri İzmir'de tüketmek olduğu ifade edildi.
- Bugüne kadar yapılan toplantılardan üretim kısma konusunda bir sonuç alınmadığından yakınıldı, sonuca varmak için açık ve somut önerilerin getirilmesi ve denenmesi gerektiği, olumlu netice alınması halinde uygulamaya başlanması önerildi.
- Profesyoneller olarak her ay içeriye satılacak miktarları kendilerinin belirleyebilecekleri, fiyatları belli bir seviyede tutabilecekleri ifade edildi.
- 1950 Toplantıya katılan firma yetkilileri iç piyasaya yönelik olarak,
- İzmirli üreticilerle toplantı yapılması,
- Görüşmeler yoluyla asgari fiyatların, belirlenmesi,
Aynı şekilde vadeli satışlarda uyum sağlanması, konularında görüş birliğine vardılar.
...
- Asgari dış fiyatlarının belirlenmesi maksadıyla üretici firma yetkililerinden bir hakem komitesi kurulması satmak zorunda olan firmanın Komiteye haber vermesi, buna bağlı olarak Emirliklerin Pilot Bölge Seçilmesi olumlu netice alınması halinde sistemin yaygınlaştırılması önerildi.
- 1960 Ayrıca, yukarıda yer alan konulardan başka hurda alımıyla ilgili olarak aynı anda ihaleye çıkılmaması önerilmiştir."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve TDCİ'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

1970 28.7.9.1998 tarih, 7. "TK Toplantısı Özet Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Demir-çelik üreticilerinin; üretim, iç satış ve dış satışlarda yaşadıkları sorunların teknik düzeyde ele alınması amacıyla istişare Konseyi'nin kararıyla oluşturulan Teknik Komite toplantılarının 7.si ekteki listede yer alan kuruluş temsilcilerinin iştirakiyle, 7 Eylül 1998 tarihinde. DÇÜD Genel Sekreteri Dr. Veysel Yayan'ın Başkanlığı'nda İstanbul'da yapılmıştır....

1980 - *Toplantılarda uygulanamayacak kararların alınması, karşılıklı güveni sarsmakta ve karamsarlık yaratmaktadır. Bu sebeple güven ortamının geliştirilmesine katkıda bulunacak bir yaklaşımın benimsenmesi ve uygulanamayacak kararların alınmasından imtina edilmesi önem taşımaktadır.*

...Önceki toplantılarda tekrar tekrar belirtilmesine rağmen uygulamada sonuç alınmayan;

İç piyasaya yönelik fiyatların belirlenmesi,

Dış piyasada oluşan fiyatların, bilahare verilen daha düşük fiyatlarla, sektör aleyhine bir fiyat yapısı oluşturacak şekilde aşağıya çekilmemesi, Rekabetin tahrip edici boyuta ulaşmamasını teminen pazarlara giriş şartlarının belirlenmesi,

1990 *Özellikle ihracata yönelik üretimin kısıtlanması konularının bıkmadan tartışılmasında ve tarafların üzerinde mutabık kalacakları makul bir çözümün bulunması imkanlarının araştırılmasında fayda mülâhaza edilmektedir.*

...

Üretimde kârlılığın en önemli unsurlarından birini de alım şartlarının iyileştirmesi oluşturmaktadır. Türkiye olarak koordinasyon eksikliği sebebiyle alım sırasında sahip olduğumuz pazarlık gücünü yeterince kullanamamaktayız. Krizin ortaya çıkardığı yükün bir kısmını satıcılara aktarma şansı vardır. Özellikle;

- Hurda
 - Ferro alyaj
 - Elektrot ve
 - Refrakter,
- 2000

alım konusunda ortak hareket edilmesi halinde, krizin yaratacağı tahribatın, paylaşılması, mümkündür. Esasen girdi üreticileri de durumun farkındadır. Kuruluşlarımız arasındaki koordinasyon eksikliği, girdi fiyatlarının düşürülmesi konusunda yeterli sonuç alınmasını menfi yönde etkilemektedir....

Tahrip edici bir noktaya gelmiş bulunan ve karşılıklı güveni sarsan rekabetin daha makul bir çerçeveye oturtulabilmesini teminen gerekirse her firma tarafından portföylerinde bulunan alıcılar da açıklanarak, iç ve dış piyasada mümkün olan azami ölçüde, ortak hareket etme imkanı araştırılmalıdır.

2010

...

Buraya kadar özetlenen görüşmelerin ışığı altında, teknik komite toplantısında, aşağıdaki hususlarda mutabakat sağlanmıştır.

....

4- Türkiye'nin üretim fazlasının bulunduğu ürünlerin ithaline süratle sınırlama getirilmeli ve mevcut piyasa şartlarında karlı üretim yapması mümkün görülmemeyen İSDEMİR'den başlanarak, sektörde faaliyet gösteren tüm kuruluşların üretimlerini kısmaları imkanı araştırılmalı ve İSDEMİR'in yassı ürün üretecek şekilde yeniden yapılandırılmaya tabi tutularak özelleştirilmesi faaliyetleri hızlandırılmalıdır.

2020 5- Satış fiyat ve vadesinin ortak belirlenerek rekabetin daha makul seviyeye getirilmesi gibi, kısa dönemde sonuç alınması bu aşamada mümkün görülemeyen hususlar yerine, temel girdilerin alımında ortak hareket edilmesi, alım için piyasaya koordinasyon içinde farklı zamanlarda çıkılarak fiyatların yükseltilmemesine özen gösterilmesi gibi konularda ortak hareket etmesi imkanı araştırılmalıdır.

6- Karşılıklı görüş alışverişi kanalları açık tutularak, görüş farklılıklarının asgariye indirilmesi konusunda gayret gösterilmelidir.”

2030 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

29.DÇÜD görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasının 7.9.1998 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“7.9.1998 - 7. TEKNİK KOMİTE TOPLANTISI

Açılış: Veysel Yayan

2040 *Bülent Engin: Pazar tespit edilecek. O pazara belli bir fiyatın altına inilmeyecek. Pilot bölge belirmişti. Habaş ve Ekinciler'e aitti. Başka bir firma 7 \$ altında mal sattı o bölgeye.*

Toplantıda 237 \$'a karar alınıyor. Başka firma 200 \$'a oraya satıyor.

Latif Anbarlı: Öneri: Krizi en az hasarla nasıl atlatabiliriz? Konuşalım. Stratejileri saptayalım. Yapılamayacak şeyleri önermeyelim.

V. Yayan: Krizle ilgili alınabilecek tedbirleri konuşalım.

Bülent Engin: Önceden alınan kararlar:

- 2050
- 1- Üretimi kısıtlım
 - 2- Satışları tekelden yap
 - 3- İç piyasaya belli oranda satış
 - 4- Pazarlar paylaşılacak

En uygun görünen çözüm.

Ayhan İleri: Fiyat belirlemesi yaptık önceden kimse uymadı.

...

2060 *Bizim İskenderun ile fiyat birliğimiz var ve buna uyuyoruz.*

Hurda fiyat alımlarına belli bir limit koymalıyız.

Kütük'e antidamping koymak zorundayız.

İzmir, İstanbul, İskenderun için Rus ve Avrupa hurdalarına kesin bir limit belirlemeli.

Hurda 83'e kadar düştü İzmir 88'e alıyor.

...

Ayhan İleri: ...

Kütükte de antidamping veya kota uygulansın.

İsdemir: Üretimin kısılması bizim için uygun değil (kamu olması nedeniyle).

2070

Bülent Engin: Elektrik faturalarındaki geç ödeme nedeniyle üretim kısımlar üretimi artırdı. Üretim kısma tepeden olmalı.

Latif An.: Elektriği aynı tarife ile kullanıyoruz.

17 - 22 → 250 - 255 \$

06 - 17 → 160 \$

22 - 06 → 100 \$

Puant saatlerinde tasarruflar sağlanacaktır. Bütün firmalar için geçerlidir.

...

2080

Çetin Kaya: İskenderun üretimi pike yöneltebilir uzun yerine.

Karabük ve İskenderun üretim kısmayı sadece özel sektörden beklemesi yanlış.

İskender. fiyat belirleyen bir kuruluş.

Derneğin İskenderun ve Kardemir'e üretim kısma konusunda

Latif Anbarlı: Fiyatlar 130 \$'ın altına düştüğünde entegreler zarar görüyor.

Pik üretmesi İskenderun'un doğru değil. Ancak iki fırından biri işletilebilir. Yarıya kapasite inebilir.

...

2090

Latif Anbarlı: İskend. bir milyon ton üretim yapıp, 500 bin ton kütük 500 bin ton filmaşin yapabilir.

Bülent Engin: Üretim kısımlar firmalara üretim yapanlar belli bir para ödeyebilir.

...

Latif Anbarlı: Bir ay duruyorum.

...

Onur Bilgin: Prensip kuralları iç piyasa için de geçerli. Herkesin satış listesi var. Ancak bu listelere uyulmuyor.

Ortak prensip kararı alınmalı.

2100

Yılmaz: Kota uygulaması zorunlu

Çetin Kaya: Alıcı pozisyonumuzu yeterince değerlendiremiyoruz. Alımla ilgili politikalarımızı geliştirmemiz lazım.

İç piyasadan hurda alımı inatlaşmalar yüzünden, dış piyasalardaki dengeyi de bozuyor.

İç piyasada da prensipler belirlenmelidir.

Bölgesel fiyat politikası. Belli bir fiyatın altına düşmemeli.

İthal edilen kütük en fazla 3 ay içinde ihraç edilmeli.

...

2110

Latif Anbarlı: ...

- Üretim kısıtlaması - Pahalı puant saatlerinde

- Güç bedelinin kaldırılması ya da uygun bir seviyeye düşürülmesi
- İthalatta telefonla haberleşelim.

Mete Şahin: Her türlü önlemde ortak ve aynı anda hareket etmeliyiz.

Çözüm: Mamul çeşitlemesi olabilir. Devletin en büyük yardımı ürün çeşitlemesi ve pazarın genişletilmesi olabilir.

- Üretimi azaltma
- 2120 - Alıcı pozisyonunun değerlendirilmesi
- Kamu kuruluşlarının üretimi piyasadaki dengeleri bozuyor.
- İsdemirin özelleş. yassıya dönüşümü
- Ürün çeşitlendirilmesi.

...

Latif Anbarlı:

8.5 m. ton hurda ihtiyacı { 1.5 m. ton içerden
7 m. ton ithal”

- 2130 30.22.10.1998 tarihli, 8. “TK Toplantısı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Demir-Çelik Üreticilerinin; üretim, iç satış ve dış satışlarda yaşadıkları sorunların teknik düzeyde ele alınması amacıyla, İstişare Konseyi'nin kararıyla oluşturulan Teknik Komite toplantılarının 8.si , ekteki listede yer alan kuruluş temsilcilerinin iştirakiyle, 22 Ekim 1998 tarihinde, İzmir Demir-Çelik Sanayi A.Ş'nin ev sahipliğinde ve Derneğimiz koordinatörlüğünde İzmir'de yapılmıştır.

- 2140 *Açış konuşmasında bir önceki toplantıda alınan kararlar ve aradan geçen süre içinde sağlanan gelişmeler hakkında bilgi verilmiş ve toplantılardan elde edilecek sonuçların abartılmamasının, toplantıların devamlılığının sağlanması ve işbirliği anlayışının geliştirilmesi açısından taşıdığı önem vurgulanmıştır.*

Toplantı esnasında katılımcılar tarafından özetle aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir...

- 2150 *...Mevcut durum itibariyle iki ay sonrasını görmek mümkün değildir. Bu durumda daha çok üretim yapma politikasının mutlaka terk edilip, onun yerine üretimde azaltmaya gidilmesi kaçınılmazdır. Esasen üretimde programlı bir şekilde kısıntıya gidilmemesi durumunda, Dünya ekonomik konjonktürü; önümüzdeki birkaç ay içerisinde bunu mecbur kılacak ve programsız kısıntının sektör üzerindeki tahribatı daha büyük olacaktır*

...Miktar olarak fazla üretim yapılması yerine, ürün çeşitliliğine gidilmesi gerekmektedir. Bugün geldiğimiz noktada performansın üretim miktarı ile ölçülmesi yaklaşımı, tek başına geçerliliği olan bir yaklaşım olma özelliğini kaybetmiş bulunmaktadır.

İç piyasadaki vadelerin kısa tutulmasına özen gösterilmelidir. Önümüzdeki ayların ne getireceği belli değildir. Üretim fazlalığı ödeme için tanınan vadelerin uzatılmasında bir yarışa yol açmamalıdır.

...

2160 *Buraya kadar özetle ifade edilen görüşmelerin ışığı altında, teknik komite toplantısında;*

Önümüzdeki aylar için, iç ve dış piyasadaki belirsizlikler dikkate alınarak, her firmanın imkânları ölçüsünde üretimde kısıntıya gitmesi,

Hurda fiyatlarında kış aylarında gözlenen artışların bu yıl da yaşanmamasını teminen, asgari hurda stoku ile çalışılması,

2170 *Refrakter, ferro alyaj ve elektrot alımında ortak hareket edilerek ve düşük stoklarla çalışılarak, alıcı pozisyonunun değerlendirilmesine gayret gösterilmesi, bu maksatla gerekirse, düşük stokla çalışmaktan kaynaklanabilecek risklerin giderilmesini teminen, özellikle aynı bölgedeki üreticiler arasında işbirliği imkanlarının geliştirilmesi... hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik, Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2180 **31.DÇÜD** görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasının 22.10.1998 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“22.10.1998 - 8. TEKNİK KOMİTE TOPLANTISI

...

2190 *Mehmet Evinç (Ekinciler): Hurda konusunda görüş bir.ne varılacak. Hurda alımında belli dönemlerde dirençler oluşturabilirsek, birbirimizle görüş alışverişi birbirimize doğru bilgi vermeliyiz. Karadeniz'den gelen hurdada mutabakat var. Fakat Avrupa'dan gelen hurdada fiyat mutabakatı sağlanamıyor. Çünkü Karadeniz'deki hurda satıcıları Batı kadar profesyonel değil.*

Latif An.: Türk 6.5 m. ton hurdaya bağımlı. İçerden 1.5 m. ton kadar.

...

V.Yayan: Sadece hurda değil bütün girdilerin alımında işbirliği yapılsın.

L. Anbarlı: ...

AKÇT ile entegrasyon yerine kendi içimizde ortak işbirliğine ihtiyacımız var.

2200 *V. Yayan: Genişletilmiş Teknik Komite Toplantı. 3 ayda bir, fiyat ve diğer konuların görüşüldüğü 15 günlük toplan. faydalı olamaz mı?*

Ayhan İleri: Bazı firmalar bunu yapıyor ama geniş kapsamlı değil.

...

L. Anbarlı: ...

Ürün çeşitliliğine gitmeliyiz. Miktar olarak fazla üretimin artık değeri yok.

Kar edilmeyen dönemler için de sağlam bir mali yapı oluşturulmalı.

L. Anbarlı: Biz fazla üretim yaparsak hurda fiyatı artacak ama fiyatlarımız düşecek.

...

2210 *V. Yayan: Toplantı sonucunu umut verici buluyorum. Üretim kısma konusunda konsensus sağlanmış durumda.*

L. Anbarlı: Yani; Üreticiler ellerinden geleni yapacaklar.

Sami Altın: Teknik personel olarak fazla yapacağımız bir şey yok. 3-5 yıldır kısma konusu gündemde.

Çukurova iki yıl önce tek ocağa düştü. İDÇ yeni üretimi kısıtı. Olması gereken de bu, yoksa üretim devam edenler kısa bir süre sonra sektör dışı kalacaklar.

2220 *Osman Tufan: İsdemir iç piyasaya verdikleri malı indirmezse, ilerde bize daha olumsuz etkisi olacak.*

L. Anbarlı: Entegreler için cevher bağlantıları en az bir yıllıktır. Fiyatlar hurda gibi oynamaz.

*Veysel Y.: - İthalde sertifika
- Nervürlü demir satışında bilgilendirme
- Toplantıların devamı (fiyat. ilgili)*

2230 *Anbarlı: Elden gelen yapılacak her firmada.
- Örnğ. bölgesel olarak üretim kısma gidilmeli. Sonra hep birlikte.
- Benzer mamul üreten kuruluşlar ortak hareket.
- Farklı tarihlerde talepte bulunursak (ferroalyaj veya hurda)”*

32. *İçdaş'da yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen, yukarıda yer verilen 22.10.1998 tarihli toplantıyla ilgili olarak, Satış Müdürü Onur Bilgin tarafından Genel Müdür Bülent Engin'e gönderildiği anlaşılan "Türkiye Demir ve Çelik Üreticileri Derneği 8. Komite Toplantısı ve İzmir Şantiye Ziyaretleri Hakkında" konulu, 26.10.1998 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:*

2240

"İstanbul, 26.10.1998

*KONU : 22.10.1998 TÜRKİYE DEMİR VE ÇELİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ 8. TEKNİK KOMİTE TOPLANTISI'NDAKİ GÖRÜŞMELER
YER : YENİ FOÇA MERCAN LOKANTASI / İZMİR*

2250 *22.10.1998 Türkiye Demir ve Çelik Üreticileri Derneği 8. Teknik Komite Toplantısı'nda ilk olarak bundan önceki toplantıda varılan mutabakatlardan bahsedildi. Üretim fazlalığının azaltılması; krizin başlama döneminde mutabakata varılması; elektrik ve faturalarıyla ilgili birtakım teşebbüsler v.s. bunlardan bazılarıdır. Ayrıca geçen sene ihracattaki düşüş 20% iken bu sene 40%'lara kadar varmış.*

...

Avrupa ve Amerika, hurdasını kendisi kullanıyor. Sonuç; temin zamanını dikkate alarak makul stoklarla devam etmek; iç piyasada 1,5 milyon ton hurda alımı var. Bunun bölgesel halledilmesi yani mesela İstanbul Bölgesi kendi içinde oluştursun. Bu fiyatı adil olmayan bir şekilde üstte, tutan kuruluşlar olduğu söylendi.(Latif Bey)

...

2260 *Toplantı sonunda toplantıya katılmayanların da dikkate alınması istendi. Satış konusunda ise sadece vadeyi yavaş yavaş azaltmaya başlamanın iyi olacağı belirtildi.*

33.27.11.1998 tarihli, 9. "TK Toplantısı Özet Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Açılış konuşmasında;

2270 *Önceki toplantılarda ele alınan konuların başında gelen üretimde kısıntıya gidilmesi ve alış ve satışlarda ortak hareket edilmesine ilişkin hususların net bir çerçeveye oturtulması gereği üzerinde durulmuş ve bugüne kadar, toplantılarda dile getirilen hususlar ile, uygulama sonuçlarını gösterir bir tablo, dağıtılmıştır.*

Ayrıca, üyelere gelen talep üzerine, İsdemir'in piyasayı bozucu etkileri ile ilgili olarak, Rekabet Kurulu ile yapılan görüşmeye değinilmiş ve Rekabet Kurulu'nun hakim durumu kötüye kullanmanın rekabeti bozucu bir durum olarak değerlendirilebileceğini beyan ettiği belirtilmiştir.

...

Açış konuşmasını müteakip, toplantı esnasında, katılımcılar tarafından özetle aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir:

2280 *...Çok üretilip zarar etmek yerine, az üretilip kar etme politikası tercih edilmeli ve üretimde, programlı bir şekilde kısıntıya gidilmelidir.*

Üretimin kısılabilmesi için, vardiya sayısının da azaltılması ve örneğin, üç vardiya yerine enerjinin ucuz olduğu saatlerde iki vardiya çalışılması, başka bir ifade ile; bir vardiya ve haftanın bir günü üretimin durdurulması halinde, maliyetlerde ton başına fark, sadece 50 cent civarında kalmaktadır. Her firmanın bunu uygulaması durumunda, anlamlı miktarda ürün pazardan çekilecek ve nihai ürünün gerçek değerinde satılması mümkün olacaktır. Diğer taraftan talep daralması sebebiyle, başta hurda olmak üzere, tüm girdilerin fiyatlarının da düşürülmesi mümkün olacaktır. Bu da üretimin kısılanması uygulaması ile birlikte, ürünün daha kolay ve karlı satılmasına katkıda bulunacaktır.

2290

...

Teknik Komite toplantılarına tüm firmaların katılımının sağlanması ve toplantıların, hurda ve ürün fiyatları ile, pazar imkanlarının da tartışılacağı bir çerçevede yürütülmesinin, problemlerin çözümü açısından gerekli olduğu vurgulanmıştır.

SONUÇ:

2300 *Buraya kadar yapılan açıklamaların ışığı altında, 9. teknik komite toplantısında, İç ve dış satışlarda yaşanan sorunlara temel teşkil eden üretim fazlalığının giderilmesini teminen, sektörde faaliyet gösteren tüm firmaların iştiraki ile, ihtiyaç fazlası kalemlerde, belirli bir sistem çerçevesinde, üretimde kısıntıya gidilmesi hususunun, yönetim kuruluna ve uygun görüldüğü takdirde istişare konseyine götürülmesi,*

...

Bir sonraki toplantının 1998 yılı verilerinin netleşeceği 1999 Şubat ayı sonunda, iç ve dış girdi fiyatları ile, satış fiyatlarının da tartışılacağı bir çerçevede Kroman firması ev sahipliğinde gerçekleştirilmesi, hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

2310 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ekinciler, Habaş, İzmir Demir Çelik'ten yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

34.DÇÜD görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasının 27.11.1998 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“9. TOP. İST. / ÇUKUROVA / KASIM ORTASI

Anbarlı: Katılmayanlar da dikkate alınacak.

2320 *Satış Konusunda:*

Anbarlı: İç satışlarda vadeyi azaltmak gerek.

27.11.98 ÇUKUROVA
TEKNİK KOMİTE TOP. NO: 9

Veysel Y.:

- 2330
- Üretim kısıntısı
 - Hurda fiyatlarında ortak hareket edilmeli.
 - Basına üretim kısma duyurulmayacak.
 - ...
 - Ortak hareket zorunluluğu
 - ...

Alınan kararlar ve uygulamalar!

...

*Temel husus: İç ve dış fiyatları
Üretim kısma*

2340 *Cengiz Torun: Yıllardır aynı konular konuşuluyor, ama yol alınamıyor çünkü fazla üretim var. Patron üretime devam edin diyor. Biz de satmak zorundayız. Üretim kısılmalı, üretim düşüşü olmalı, böylece pazar fiyatları yükselebilir. Sonra üretim eski seviyesine getirilebilir.*

Ya da;

Pazarlama şirketi kurulabilir. Bir pazara iki firma yerine bu şirket girer.

Mısır'a 242 C&F → 205 C&F'e indirdik fiyatları. O bölgeye bizden başka kimse de mal düştü vermedi.

2350 *Ayda 10.000 ton 242 \$'a anlaştın. 3. ay fiyatlar 220 \$'a düşünce adamlar kontratı iptal ediyorlar.*

Cengiz Torun: 3 vardiyadan 2'ye inildiğinde maliyetler 50 cent maliyet artışı oluyor.

Ayda 300-400 bin ton pazardan çekilmiş olacak.

Hammadde alımı avantajlı olacak.

...

Veysel Yayan: Tek. Kom. Top.'nı gene yapalım. Ancak alınan kararların yönetim kurulunda görüşülmesi sağlanamazsa, toplantıları devam ettirmenin gereği yok.

...

2360 *Veysel Yayan: ...*

Profesyonel kadroda üretim kısma konusunda mutabakat sağlanmış. Bunun pat.¹⁰ seviye ulaşması.

Cengiz Torun: Durmamak için fiyatlar daha da düşebilir. Yeni pazar yok... Herkes birbirinin altında fiyat veriyor.

...

Sonraki toplantı Şubat

...

2370 *Toplantı gündeminin ne olduğu: Fiyatlar, hurda v.s., ileriki programların neler olduğu önceden belirlenmeli. Katılım daha fazla olabilir.”*

35.23.12.1998 tarihinde yapılan, “YİK Toplantısı Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Bilahare söz alan üyeler tarafından; sektörün problemleri ile ilgili görüşler ifade edilmiş ve özetle;

2380 *Sektörün en acil sorununun, başta fiyat ve vadeler olmak üzere, üretim fazlalığından kaynaklanan sorunların çözülmesini teminen, üretim kısıtlamasına gidilmesi olduğu,*

Yalnızca enerjinin ucuz olduğu saatlerde çalışılarak yapılacak üretim kısıtlamasının, fiyatların makul seviyede belirlenmesi açısından büyük avantaj sağlayacağı,

Üretiminde artış gözlenen kuruluşlarımızın vardiya sayısını azaltmayı denemelerinin yararlı olacağı, piyasa şartlarından kopuk bir üretim artışının kimseye yarar sağlamayacağı,

2390 *Üretim kısıtlaması konusunda İsdemir'le detay görüşmeler yapılmasında fayda mülahaza edildiği,*

Mevcut durum itibariyle bazı kuruluşlarımızın stoklarının, ciddi boyutlara ulaştığı bulunduğu, bu durumun fiyatları menfi yönde etkilediği,

...istikametinde görüşler dile getirilmiştir.

¹⁰ patron.

Yukarıda özetle ifade edilen konular üzerindeki tartışmaları müteakip Yüksek İstişare Konseyi;

2400 Üye kuruluşların, piyasada ihtiyaç fazlası olan ürünlerin üretiminin kısılması için yürütmekte oldukları çalışmaları bir kez daha gözden geçirmeleri, imkanlar ölçüsünde üretimin kısılması için gerekli tedbirleri almaları ve bu cümleden olarak, uzun üründe önemli bir paya sahip olan İSDEMİR ile de görüşmelerin sürdürülmesi,

... Sektörün problemlerinin görüşülmesine yönelik ortak tavır alınması ve karşılıklı bilgi alışverişini mümkün kılacak kanalların açık tutulabilmesi açısından, fayda sağladığı değerlendirilen Teknik Komite toplantılarına, derinlik kazandırılarak devam edilmesi, konularında mutabakat sağlanmıştır.”

2410 36.25.2.1999 tarihinde yapılan “10. Teknik İcra Komitesi Toplantı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“

...
- Öncelikle, tüm demir çelik tesislerinin Dernek çatısı altında, üretim türü, ürün türü ayırımı yapmaksızın toplanmasının önemi üzerinde durulmuş ve bu amaçla entegre tesislerin de üyeliği konusunda yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. Bugün, Derneğin İsdemir ve Erdemir'in de üyeliği ile, sektörün %95'ini temsil eder duruma geldiği, bunun % 100 olmasının hedeflendiği, beklentimizin uzun dönemde, her türlü sorunlarımızı daha rahat çözebileceğimiz bir birlik yapısına kavuşturulması olduğu vurgulanmıştır.

2420

...
Açış konuşmasını müteakip, toplantı esnasında, katılımcılar tarafından girdi maliyetleri ile, nihai ürünlerin iç ve dış satış fiyatları başta olmak üzere aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir.

- Bugün en iyi dış satış fiyatı FOB 149 \$, iç satış fiyat 155 \$'dır. İç satışta 160 \$ istenmeye başlanmıştır. Marmara Bölgesinde Hurda Cnf fiyatı 80-82 \$ civarındadır.

- Bütün üreticilerimizin piyasaya girmesiyle, HMS 1 hurdası 98 \$'a sonra da 102-103 \$'a çıkmıştır.

2430

...
- Hurda fiyatları ile ürün fiyatları arasında, en azından kısa dönemde, doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır. Fiyatları arz talep belirlemektedir. Hurda ve ürün piyasalarındaki gelişmeler farklılık arz etmektedir.

...

- Elimizde talep dışında, fiyatı belirleyici bir enstrüman bulunmamaktadır. Bu sebeple alıcı olmaktan kaynaklanan gücümüzün kullanılması önem taşımaktadır. Hurda alımı ve üretim düşürülmedikçe, her kuruluşun ton başına 20 \$ civarında zarar etmesi kaçınılmazdır...”

2440

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

37.3.6.1999 tarihinde yapılan, 11. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Demir-Çelik Üreticilerinin, iç satış ve dış satışlarda yaşadığı sorunların teknik düzeyde ele alınması amacıyla, İstişare Konseyi kararıyla oluşturulan Teknik Komite toplantılarından 11.si, ekteki listede yer alan kuruluş temsilcilerinin katılımıyla, Çolakoğlu Metalurji A.Ş.'nin ev sahipliğinde İstanbul'da yapılmıştır.

2450 ...Açış konuşmasını müteakip... sektörün gündemde bulunan sorunlarının görüşülmesine geçilmiş ve aşağıda yazılı hususlar dile getirilmiştir.

...

Hurda alımı konusunda üyelerimizin yeterli stok seviyesine sahip olduklarını da dikkate alarak işbirliği içinde olmalarına, sürekli bir koordinasyon içinde bulunmalarına ve piyasayı bozacak alımlara gitmemeye özen göstermelerine ihtiyaç duyulmaktadır...."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir ve İzmir Demir Çelik'ten yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2460

38.DÇÜD görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasının 3.6.1999 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"ÇOLAKOĞLU EV SAHİPLİĞİ
FOUR SEASONS 11. TEKNİK KOMİTE TOP.

Veysel teşekkür etti.
Girdi fiyat düş. yönünde girişim.

2470

9 HAZİRAN 99'DA ÇARŞAMBA ANKARA'DA

...

Uğur: Ne bu yıl ne gelecek yıl iç piyasadan beklentim yok... ihracat kapıları açmamız gerekli.

Uğur: Mısır'da iyi sonuç alınırsa bu diğerleri için de olumlu etki edecektir.

...

Ayhan: Hurda? fiyatlar geriledi. Yükseltmeye çalışıyorlar.
Bizim Eylül sonuna kadar stok ve bağlantımız var.
Kroman, İzmir D.Ç. durumu aynı.

2480

Uğur: Stokumuz Eylül sonuna kadar yeterli. Avrupa, Amerika'dan almayı düşünmüyoruz.

Fakat İDÇ Avrupa'dan anlaşılmaz şekilde hurda alıyor. (Yüksek fiyattan. Piyasada düşük fiyat olmasına rağmen) Mantığını anlamıyoruz.
Hurda piyasası çökmek üzere. Yakında Japonlar büyük bir hurda kaynağı olacak.

Tunca: Rus hurdaları 87-86 \$
En son 84'den aldık.
Avrupa'da shreded fiyatları düşüyor.
2490 Macar shreded 93 \$ CEF.
Avrupa'da ise 95 \$ falan.

Çetin: Hurdamız Temmuz sonuna kadar. 20-25-30 bin ton stokla çalışıyoruz.

Uğur: 73 \$ iç piyasada hurdanın paçal fiyatı.

Çetin: Türkiye'deki üreticiler hurda stoklarını 100 000 ton seviyelerinde tutarak çalışırsa hurda fiyatlarını düşüremeyiz.

2500 *Uğur: Bu stoklar bir anlamda emniyet görevi yapıyor. İstedğin zaman istediğin kadar hurda alabilirsin.*

Ayhan: Geçen kış, min. limit (stokun) sınırlarının altında çalıştık. Sonra ihtiyaç olunca hepimiz hurda aldık. Fiyatlar

Veysel: Patronlara; Avrupa'dan hurda alımının engellenmesi.

2510 *Uğur: Avrupalı'nın 60'a-40 oranı uydurdu. Bizde buna uyduk. Halbuki hiçbir zaman 60-40 gelmiyor. İstanbul'da uyum var.*

Veysel: Hurda alımında, stoklar da göz önünde tutularak, yavaş davranmak.

Sonraki toplantı: Habaş Temmuzun ilk haftası.”

39.17.6.1999 tarihli “YİK Toplantısı” başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“GÜNDEM

2520 *...II. Ortak hedeflerin belirlenmesi, uygulanabilir eylem plânı hazırlanması.
... Dünya ekonomik krizinin en çok etkilediği sektörler arasında yer alan Demir-Çelik Sektörümüzün;
...Yurtiçi üretimin, stoklarda artışa yol açmayacak ve esasen var olan rekabet ortamının daha da keskinleşmesi önlenerek, sektörü tahrip edecek şekilde düşmesini engelleyecek seviyede tutulmasını,
...Söz konusu hedeflere ulaşılabilmesi için;
- Üretim miktarlarının makul seviyede tutulmasını,
- Başta hurda olmak üzere temel girdilerin koordinasyon içinde tedarik edilmesini,
2530 - Yurtiçi ve yurtdışı satışlarda, rekabetin sektörü tahrip etmeyecek çerçevede gerçekleştirilebilmesi için asgari koordinasyonun sağlanmasını,
... mümkün kılacak, pratik uygulama şansı bulunan bir eylem planının hazırlanmasında, fayda mülahaza edilmektedir.”*

40.14.10.1999 tarihinde yapılan 13 sayılı “TK Toplantısı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2540 *“Daha sonra gündemin ikinci maddesi çerçevesinde, üye kuruluş temsilcileri, üretim ve tüketim seviyesi ile, fiyatlar konusunda görüş alışverişinde bulunmuşlardır. Bu cümleden olarak üye kuruluş temsilcileri tarafından, özetle aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir.*

- Marmara bölgesindeki talep daralması, üreticileri bölge dışına ve yurtdışına yönlendirmektedir.

- Talepteki daralmanın 2000 yılı inşaat mevsimine kadar devam etmesi beklenmektedir. Bu açıdan, stoka yönelik üretim problem yaratabilecektir.

- Kış mevsimi ile birlikte yaklaşan Ramazan ayı, talep daralmasını arttırıcı rol oynayacaktır.

2550 - Hurda konusunda üye kuruluşların birbirleri ile koordinasyon içinde alım yapmaları, kış mevsimi sebebiyle esasen her yıl artma eğilimi içerisinde giren fiyatların, kontrolden çıkmamasını temin açısından önem taşımaktadır.

... Üretim seviyesi ve fiyatlar konusundaki görüş alışverişini müteakip...

Buraya kadar yapılan açıklamaların ışığı altında 13. Teknik komite toplantısında; Hurda alış ve ürün satış fiyatları ve zamanlaması konusunda üye kuruluşlar arasında esasen mevcut olan koordinasyonun geliştirilerek sürdürülmesi, ...hususlarında mutabık kalınmıştır.”

2560 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

41.15.12.1999 tarihinde yapılan, 38. “YİK Toplantısı Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...bilahare tekrar Dernek binasına gelinmiş ve görüşmeler neticesinde;

2570 - ...hususları da dikkate alınarak, bu konunun yurt içi satışlarda sağlanan mutabakatlarla karıştırılmamasını teminen, teknik komite toplantısında üye kuruluş temsilcilerimizden yazılı taahhüt alınması,

...

- Hükümetin uygulamakta olduğu ekonomik istikrar paketine destek olunması ve bu cümleden olarak fiyat ayarlamalarının inşaat sezonu beklenmeden, 2000 yılında, hükümet tarafından öngörülen enflasyon oranları içerisinde kalınmasını mümkün kılacak şekilde, Aralık 1999 içinde gerçekleştirilmesi, böylelikle inşaat mevsiminde, yapılan birikmiş fiyat ayarlamaları sebebiyle, geçtiğimiz yıllarda bazı ticaret odaları tarafından yöneltilen mesnetsiz eleştirilere de muhatap olunmaması, hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

2580

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, İçdaş, İsdemir ve Yeşilyurt'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

42.29.12.1999 tarihinde yapılan, 14. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Gündemin 4. Maddesi çerçevesinde hurda ve nihai ürün fiyatlarındaki menfi gelişmeler üzerinde görüş alışverişinde bulunulmuş ve hurda fiyatlarının

2590 *artışında, koordinasyon eksikliğinin rolüne dikkat çekilerek, işbirliği gereği üzerinde durulmuştur...”*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2600 **43.24.2.2000** tarihli “15 Aralık 1999 Tarihinde Yapılan 38. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı” başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“15 Aralık 1999 tarihinde Ankara’da Derneğimiz toplantı salonunda yapılan 38. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı’ndan bu yana geçen süre içerisinde, Derneğimiz tarafından gerçekleştirilen faaliyetler hakkında özet bilgi, tarih sırası ile sunulmaktadır.

...

2610 **3-** *Hükümetin ekonomik istikrar tedbirlerine sektörümüzün azami uyum gösterebilmesini teminen, 38. İstişare Konseyi toplantısında mutabık kalınan fiyat ayarlamalarının, 2000 yılı Ocak ayına sarkıtılmadan gerçekleştirilmesi konusu üyelerimiz arasında koordine edilmiştir.“*

2620 1999 yılının Aralık ayında, 2000 yılına ilişkin ekonomik istikrar programı çerçevesinde, 2000 yılı enflasyon oranının %25 olması öngörülmüş ve hükümet yetkilileri tarafından bu hedefin tutturulabilmesi için kamu kuruluşlarınca 2000 yılı içerisinde %25'ten fazla fiyat artışı yapılmayacağı ifade edilmiş ve özel sektör kuruluşlarından da aynı hassasiyetin gösterilmesi talep edilmiştir. Yukarıda yer verilen 15.12.1999 tarihinde yapılan 38. YİK Toplantısında, uygulanacak ekonomik istikrar programı çerçevesinde 2000 yılı içerisinde %25'in üzerinde zam yapmanın uygun olmayacağı düşünülerek, 1999 yılının son günlerinde fiyat artışı yapılması kararlaştırılmıştır. Buna göre nervürlü inşaat demiri ton fiyatları 6.12.1999'da 109 milyon TL. iken, 20.12.1999'da 120 milyon TL.'ye, 27.12.1999'da ise 125 milyon TL.'ye çıkarılmıştır. Böylece bir hafta içerisinde %15 oranında fiyat artışı gerçekleştirilmiştir.

2000 yılı içerisinde yapılan fiyat artışları incelendiğinde, İsdemir'in %25 oranında zam yaptığı (KİT olması nedeniyle istikrar programına uymuştur.), özel sektör teşebbüslerinin fiyat artışlarına bakıldığında %30 ila %40 arasında değişen fiyat artışı gerçekleştirdikleri görülmektedir.

2630 **44.5.4.2000** tarihli “DÇÜD Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*“Sayın Üyeler,
Derneğimiz son iki yılda, yoğun bir faaliyet dönemini geride bırakmış bulunmaktadır.
Yönetim Kurulumuzun görev yaptığı son iki yıllık dönemde gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler, aşağıda özetle sunulmaktadır.*

...

2640 *ERDEMİR ve İSDEMİR yetkililerinin Derneğimize üyeliği sağlanarak, Derneğimiz; Entegre Tesisleri de kapsayacak şekilde, sektörün % 95'ini temsil eden, daha güçlü ve etkili bir konuma getirilmiştir.*

...

Hükümetin ekonomik istikrar tedbirlerine sektörümüzün azami uyum gösterebilmesini teminen, birikmiş fiyat ayarlamalarının, İstişare Konseyinde sağlanan mutabakat istikametinde, 2000 yılına sarkıtılmadan gerçekleştirilmesi konusu, üyelerimiz arasında koordine edilmiştir.

...

2650 *Buraya kadar özetle ifade edilen tüm bu faaliyetlerden olumlu sonuçlar alınmış ve Derneğin giderek artan bir verimlilik ve etkinlik trendine girmesi sağlanmıştır.*

Bilgilerinize arz olunur.

Yönetim Kurulu”

45. 27.3.2000 tarihinde yapılan, 17. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2660 *“17. Teknik Komite Toplantısı ek listede yer alan kuruluş temsilcilerinin iştiraki ile 27 Mart 2000 tarihinde İMMİB toplantı salonunda yapılmıştır. Toplantıda öncelikle gündemin 1. Maddesi çerçevesinde 11 Şubat 2000 tarihinde yapılan bir önceki toplantıdan bu yana sektörde gözlenen gelişmeler hakkında bilgi verilmiş...”*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2670 **46.** DÇÜD görevlisi Müzeyyen Ata'nın ajandasınının 27.3.2000 tarihine ilişkin toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“27.3.2000 17. TEKNİK KOMİTE TOP.

...

Latif Bey:

2 ay önce; 152 \$ kütükler.

Daha sonra 160-162 \$

Son İzmir'deki fiyatlar 170 \$ 6 ay vade dahil (C&F)

168-173-175 iç piyasa fiyat.

162 \$ İsdemir kütük.

2680

...

KRİTER:

Kriter konusunda ortak bir çalışma yapılmasına;

Kriterin geçmiş performans, üretim, eşitlik, dağıtım olabileceği;

Pazar paylaşımının yapılabileceği;

Anti-damping yiyebileceğimiz pazarlarda dikkatli olunmasına;

*Homologasyon belgelerinin değerlendirilmesinin gerekliliği;
Kroman'ın (L.A.) yeni aldığımız (Çebitaş'ın haddehanesi) haddenin dikkate alınması gerekliliğini, yoksa Kroman'ın past performansının olmadığı;*

2690 AB - 250 bin ton - 6 aylık
İsrail - 230 bin ton - 9 aylık

İÇDAŞ'ın görüşü;

*Past Perf. ve üretim ağırlığı %90 diğerlerinin toplamı %10 olabileceği
Ağırlığın son 3 yıllık past performansının %50 - %40 üretim olabileceği;
İsdemir; İhracatını aracı firmalarla yapıyor olması nedeniyle sağlanacak mutabakata uyma zorlukları olduğu, ancak ihale aşamasında ihracatın kont. edilebileceği;
Gelecek projeksiyonlarda İsdemir'in profil üretiminin dikkate alınmasının gerekliliği;*

2700

*Toplantıda mutabakata
daha önceki*

uyulacağına dair söz verildiği;

Ege Metal; eşit dağılım ve üretime ağırlık verilmesini istiyor.

Çebitaş;

Diler; past performansı hariç tutup, üretim ve iç piyasa satış dikk. alınmalı. Past performans dikkate alınacaksa bütün dünya ihracat dikkate alınmalı.

Çebitaş; Taban fiyat belirlenmesi yapılmalı ve altında kalanların, dikkate alınmaması;

2710

1- Son 3 yıllık performans,

2- Eşitlik,

3- Üretim (Ne kadarı ihracata, ne kadarı iç piyasaya dikkate alınsın) ağırlığı,

4- Homoglasyon,

5- Pazara yeni girenlerin performansta dikkate alınması,

6- Taban fiyatın altına düşenlere verilmeyecek;

Görüşlerin bir sonraki toplantıya netleştirilmesi üzere;

Kota uygulamasının 2001-24 Mart'a kadar olmasına;"

2720

Yukarıda yer verilen TK Toplantısı 27.3.2000 tarihinde yapılmış, toplantı özet notu iki gün sonra, 29.03.2000 tarihinde teşebbüslere gönderilmiş ve bir gün sonra 30.03.2000 tarihinde İçdaş, Çolakoğlu, Kardemir, Yeşilyurt, Diler ve Yazıcı'nın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş ve İsdemir'in¹¹ filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

47.DÇÜD'ün 17.4.2000 tarih, G-10056-246 sayılı yazısında 24.4.2000 tarihindeki 18. Teknik Komite toplantısının gündem maddeleri aşağıdaki yer almaktadır:

2730

"GÜNDEM

...7. Sektöre ilişkin, girdi ve nihai ürün piyasasındaki gelişmeler hakkında bilgi alışverişi..."

¹¹ 2001 yılının Aralık ayına kadar sadece Çolakoğlu, Habaş, İsdemir ve Çukurova Çelik tarafından filmaşın üretilmiştir. Aralık 2001'de İçdaş da filmaşın üretmeye başlamış, Çukurova'nın üretim tesisleri ise Ege Çelik'e geçmiştir.

48.24.4.2000 tarihinde yapılan, 18. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Gündemin 4. Maddesi çerçevesinde haddeci kuruluşların kütük talebinin karşılanması konusu görüşülmüş;

2740

*- Pek çok kuruluşun kendi ihtiyacına yetecek miktarda üretim yapıyor olmakla birlikte, talebin durumuna göre ilave kütük üretiminin mümkün olduğu,
- Sıkıntının daha ziyade fiyatlar ve finansman ile ilgili bulunduğu,
- Buna rağmen talep halinde haddeci kuruluşlarla görüşülmesinin de söz konusu olabileceği,
ifade edilmiştir...."*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2750

49.16.6.2000 tarihinde yapılan, 20. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...- Üye kuruluşların, piyasayı bozacak sonuçların ortaya çıkmamasını teminen, hurda alımında bilgi alışverişi içinde bulunmaları, konularında mutabakat sağlanmıştır."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Diler-Yazıcı, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, Kroman ve TÜBİTAK'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2760

2000 yılının Mayıs ve Haziran aylarında yerli hurda fiyatlarının arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, Habaş ve Kardemir'in nervürlü inşaat demiri fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

50.31.7.2000 tarihli "2 Mayıs 2000 Tarihinde Yapılan 40. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2770

"2 Mayıs 2000 tarihinde, İstanbul'da, Çırağan Palace Kempinski Bellini toplantı salonunda yapılan 40. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından bu yana geçen yaklaşık 3 aylık süre içerisinde Derneğimiz tarafından gerçekleştirilen faaliyetler hakkında özet bilgi tarih sırası itibarıyla aşağıda sunulmaktadır.

...

13- Anti enflasyonist politikalar gerekçe gösterilerek, fiyat ayarlamasına müsaade edilmeyen ve piyasayı bozma noktasına gelen İSDEMİR fiyatlarının, haksız rekabete yol açmamasını teminen, piyasa fiyatları seviyesine çıkarılması yönünde, Hazine Müsteşarlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmuştur..."

2780

2000 yılının Temmuz ayında İsdemir'in fiyatının 149.2 YTL/ton olduğu, diğer teşebbüslerin fiyatlarının ise 156-160 YTL/ton arasında değiştiği, bu nedenle

İsdemir'in düşük fiyat uygulamasının belgede "haksız rekabet" olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

51.25.9.2000 tarihinde yapılan, 21. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2790 *"...katılımcılar gerek iç piyasa şartlarının ve gerekse Euro/\$ paritesinin, yılın son 4 ayında esasen ihracatın artmasına izin vermeyeceğinin değerlendirildiği ve bu konuda azami gayret sarf edileceği, ifade edilmiştir.... "*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik, Kroman, ve Erdemir'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2800 Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Habaş, İsdemir, Kardemir, Yeşilyurt, Çebitaş, Yazıcı ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu ve İsdemir'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

52.16.8.2000 tarihli "Haddecı Kuruluşların Kütük İhtiyacı Konusunda Yapılan Toplantıya İlişkin Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Bunun üzerine tarafımızca tekrar söz alınarak

2810 *...- Girdi fiyatları ile nihai ürün fiyatları arasında günübirlik işleyen bir bağlantı kurmanın yanlış olduğu, girdi fiyatları düşerken nihai ürün fiyatlarının artabileceği veya tersine nihai ürün fiyatları düşerken, girdi fiyatlarının artabildiği,*

- Esasen fiyatı düşen girdinin ürüne dönüşmesinin bazı şartlarda 6 ayı bulan bir süreç gerektirebildiği, burada günlük fiyatların değil de uzun dönemli girdi maliyetlerinin önem taşıdığı,

...haddehanelerin büyük bir kısmının üretici kuruluşların üretmedikleri türden nihai ürün çektiklerinin bilindiği, esasen piyasanın, tek tek haddehaneler tarafından etkilenemeyecek kadar büyük olduğu,

...ifade edilmiştir....."

2820 53.4.12.2000 tarihinde yapılan, 22. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...gündemin 6. maddesi çerçevesinde, hurda ve nihai ürün piyasasındaki son durum hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuş...."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik, ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2830 54.10.1.2001 tarihinde yapılan 43. YİK Toplantısı Bilgi Notu'nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Gündemin 8. maddesi kapsamında iç ve dış piyasalardaki son gelişmeler değerlendirilmiştir..."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve Erdemir'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2840 55.22.3.2001 tarihinde yapılan 44. YİK Toplantısı Bilgi Notu'nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*"Gündemin 3. maddesi çerçevesinde;
... İç piyasada, fiyatların sürdürülemez seviyeye çıkarılıp, sonradan geri adım atılmasının, istikrarı bozduğu, bu sebeple, başlangıçta makul artışlarla yetinilmesinin uygun olacağı,
... hususları dile getirilmiştir..."*

2850 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, İçdaş, İsdemir ve İzmir Demir Çelik'ten yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden bir hafta önce sektörde fiyatlara %30 ila %50 arasında zam yapıldığı, ilerleyen tarihlerde belgede ifade edildiği üzere, geri adım atılmaksızın fiyatlarda artışların devam ettirildiği tespit edilmiştir.

56.DÇÜD'ün 7.5.2001 tarih, G-11119-339 sayılı yazısında 18.5.2001 tarihindeki 24. Teknik Komite toplantısının gündem maddeleri aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

2860 "GÜNDEM
1- Gelişmeler hakkında bilgi verilmesi,
...
3- İç ve dış piyasalarda durum, fiyatlardaki son gelişmeler,
...
7- Girdi ve ihraç piyasalarının geleceği hakkında bilgi alışverişi..."

57.18.5.2001 tarihinde yapılan, 24. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2870 *"..Toplantıda öncelikle, gündem çerçevesinde son toplantıdan bu yana sektör ile ilgili gelişmeler hakkında bilgi verilmiş ve bu cümleden olarak;*

- 4 Aralık 2000 tarihinden bu yana Teknik Komite toplantısı yapılmadığı ancak sektörün sorunların Yüksek İstişare Konseyi toplantılarında görüşülerek, alınan kararlar istikametinde takip edildiği,...

...

2880 Ancak önümüzdeki aylarda devalüasyon marjının kapanması ve iç piyasanın açılması ile yeni dengelerin tesis edilebileceği, bu arada üye kuruluşlarımızın da piyasalardaki gelişmeleri dikkate alarak inisiyatif kullanmaları gerekeceği, ifade edilmiştir.

...Gündemin 3. maddesi çerçevesinde iç ve dış piyasalardaki durum ve fiyatlardaki son gelişmeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuş, ürün fiyatları düşerken, iç ve dış piyasadaki temin edilen hurda fiyatlarında gözlenen artışın, önemli ölçüde sektördeki koordinasyon eksikliğinden ve tahrip edici rekabetten kaynaklandığı ve özellikle hurda alımlarında daha yakın koordinasyona ihtiyaç duyulduğu hususu vurgulanmıştır.

...
Yukarıda özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde;

2890 ...
Hurda alımlarında daha yakın koordinasyon içinde bulunulması ve arızı olarak tırmanmış bulunan fiyatların aşağı çekilebilmesi için acil ihtiyaç dışında alım yapılmaması konusunda çaba sarf edilmesi,
...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

2900 Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden önce fiyatlarda az bir oranda gerileme olduğu, yurt içi hurda alım fiyatlarının ise önemli ölçüde arttığı tespit edilmiştir. Bu durum belgede "önemli ölçüde sektördeki koordinasyon eksikliğinden ve tahrip edici rekabetten kaynaklandığı ve özellikle hurda alımlarında daha yakın koordinasyona ihtiyaç duyulduğu" şeklinde değerlendirilmiştir.

58. İçdaş'ta yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen Satış Müdürü Onur Bilgin tarafından Genel Müdür Bülend Engin'e yazıldığı anlaşılan "İç piyasa fiyatları hakkında" konulu ve 25.6.2001 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2910 "...İstanbul Saat 14:00 itibari ile;
Çolakoğlu A.Ş. 289.600 - 295.000 TL. aralığında fiyat listesi olmasına rağmen, piyasaya 287.000 - 290.000 TL. aralığında satış yapmaktadır. İhracatları olduğunu belirtiyorlar...."

59. 6.7.2001 tarihinde¹² yapılan, 25. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2920 "25. Teknik Komite Toplantısı¹³, ek listede yer alan kuruluş temsilcilerinin iştiraki ile, 6 Temmuz 2001 tarihinde, İstanbul'da, Çırağan Palace Kempinski'de gerçekleştirilmiştir.

¹² Belgede, maddi hata nedeniyle 6 Temmuz 2000 olarak yazılmıştır.

¹³ Belgede, maddi hata nedeniyle 22. Teknik Komite Toplantısı olarak yazılmıştır.

Toplantıda öncelikle, gündem çerçevesinde son toplantıdan bu yana, sektörle ilgili gelişmeler hakkında bilgi verilmiş ...

...

Gündemin 5. maddesi çerçevesinde girdi ve ihraç piyasalarındaki son gelişmeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuş, ... “

2930 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çemtaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik, ve Erdemir'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İzmir Demir Çelik, Habaş, İsdemir, Kardemir, Yeşilyurt, Diler ve Yazıcı'nın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu ve İsdemir'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

2940 25. TK Toplantısının özet bilgi notu, 14.7.2001 tarihinde tüm üyelere gönderilmiştir. Yukarıdaki paragrafta yer verilen fiyat artışından başka, bu tarihten hemen sonra da Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Habaş, İsdemir, Kardemir, Kroman, Çebitaş, Yeşilyurt, Diler ve Yazıcı'nın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş ve İsdemir'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

60. 18.10.2001 tarihinde yapılan, 45. "YİK Toplantısı Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2950 *"...Son olarak, panik alımlar sebebiyle hurda fiyatlarında gözlenen artışlara dikkat çekilmiş ve benzeri durumların yaşanmaması için alınması gerekli tedbirler üzerinde durulmuştur.*

SONUÇ:

Yukarıda özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde ... Hurda fiyatlarında, panik alımlar nedeniyle gözlenen ve sektör açısından tahrip edici boyutlara ulaşan fiyat dalgalanmalarının tekerrür etmemesi için fiyatlarda yeni artışlara yol açmayacak şekilde, bir yıllık hurda tüketiminin %10 oranında sürekli stok bulundurmanın hedeflenmesi bu oranın hiçbir şekilde %8'in altına düşürülmemesi hususlarında mutabakat sağlanmıştır."

2960 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Çukurova Çelik, Diler-Yazıcı, Ege Metal, İçdaş, İsdemir ve İzmir Demir Çelik'ten yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

61. İçdaş'da yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen Satış Müdürü Onur Bilgin tarafından Genel Müdür Bülent Engin'e gönderildiği anlaşılan "Filmaşın Tanıtımı / Potansiyel Müşterilere Deneme Satışları için Fiyat Önerisi" konulu ve 04.12.2001 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2970 *"...03.12.2001 Tarihinde yayınlamış olduğumuz fiyat listesi değiştirilmeden / diğer üretici ve rakip firmaların, şikayetçi olmalarını önlemek, her şeyden önemli olarak da, filmaşın pazar fiyatlarının düşmesine sebep olmamak / sebep gösterilmemek yönündeki değerlendirmeler ve yaptığımız toplantı ilke kararı doğrultusunda..."*

İçdaş filmaşın pazarına 3.12.2001'de girmiştir. Yukarıdaki belgede yer alan ifadelerin pazarın durumunu ve pazardaki teşebbüslerin fiyat oluşturma politikasını ortaya koyduğu kanaatine varılmıştır.

62. Çolakoğlu'nda yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen "Rakiplerimiz" başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

2980

"...Nervürlü

...

4) Kardemir: Sık sık yaptığı kampanyalarla piyasadaki istikrarsızlığı daha da körüklüyor. Çok ciddi finansman problemleri olduğu biliniyor. Uzun vadeli kampanyalardan alınan mallar İstanbul piyasasına ucuz olarak giriyor. Bu haksız rekabetin engellenmesi gerekiyor."

Yukarıda şikayet konusu pazardaki davranışlarıyla ilgili olarak aşağıdaki belgede yer aldığı üzere Kardemir'e karşı çeşitli tedbirlerin alındığı görülmektedir.

2990

63. 12.12.2001 tarihindeki 46. YİK Toplantısı'nda görüşülen "18 Ekim 2001 Tarihinde Yapılan 45. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"18 Ekim 2001 tarihinde İstanbul'da Divan Otelinde yapılan 45. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından bu yana geçen yaklaşık 2 aylık süre içerisinde, Derneğimiz tarafından gerçekleştirilen faaliyetler hakkında özet bilgi, tarih sırası itibarıyla aşağıda sunulmaktadır.

3000

...13-Kardemir'in fiyatlarda gerçekleştirdiği spekülatif ayarlamaların durdurulmasını teminen, muhtelif girişimlerde bulunulmuştur."

64. 12.12.2001 tarihinde yapılan, "YİK Toplantısı Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"İstişare Konseyi Toplantısında yapılan görüşmeler neticesinde; Nihai ürün fiyatlarının önemli ölçüde gerilemiş bulunduğu hususu da dikkate alınarak, başta iç piyasa olmak üzere hurda alımlarında, fiyatların makul seviyelerde tutulmasını mümkün kılacak etkin bir koordinasyon içinde bulunulması hususlarında mutabakat sağlanmıştır."

3010

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Habaş, İçdaş, İstanbul Metalurji ve İzmir Demir Çelik'den yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemelerde, Aralık 2001 iç piyasa hurda fiyatlarının düştüğü tespit edilmiştir.

3020

65. 5.2.2002 tarihinde yapılan, 26. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Özellikle iç piyasadan temin edilen hurda fiyatlarının, zaman zaman uluslararası piyasa fiyatlarının çok üstüne tırmanmasına yol açan keskin tavır alışların sektöre zarar verdiği, ifade edilmiştir.

...

3030 Diğer konular başlığı altında ayrıca, KARDEMİR'in zararına ürün satmasının piyasayı bozucu tesirleri konusunda örnekler verilmiş ve bu sorumsuz yaklaşımın durdurulması için, girişimlerde bulunulmasının, uygun olacağı belirtilmiştir.

SONUÇ

Buraya kadar özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde, 26 Teknik Komite Toplantısında ;

...

KARDEMİR'in piyasaları bozucu tavrının sınırlanabilmesini teminen, çok yönlü girişimlerde bulunulması, hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

3040 Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

66.İzmir Demir Çelik'de yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 5.2.2002 tarihinde tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

" - Avrupa 3 €, Türkiye 7,5 €
- Avrupa Nervürlü özellikle İspanya ihracatı kısıtlanmalıdır.

- ...

3050 - İç piyasa 107 → 100 \$ (130.000 TL.)'ye hurda indirildi.
- 60/40 85 \$ (9 \$ Navlun) Avrupa 94-95 \$ (9 \$ Navlun) FOB Avrupa.

- ...

- İç piyasa 160-165 \$ aralığında kütük,
" " mamul 183 \$ civarında."

Yapılan incelemelerde Şubat 2002 iç piyasa hurda fiyatlarının düştüğü tespit edilmiştir. Ayrıca Çolakoğlu, İçdaş ve Ege Çelik'in, belgenin tarihi olan 5.2.2002'den hemen sonra filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

3060 67.DÇÜD'ün 19.4.2002 tarih, G-12092-272 sayılı yazısında 24.4.2002 tarihindeki 27. Teknik Komite toplantısının gündem maddeleri aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

“17 Nisan 2002 tarihinde yapılan Derneğimiz Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda...

Sektöre ilişkin iç ve dış piyasalardaki gelişmeler hakkındaki görüşlerin açıklanmasını ve temennilerin dile getirilmesini müteakip Genel Kurul;
İç ve dış piyasadaki fiyat gelişmelerinin gözden geçirilmesini teminen en kısa süre içerisinde teknik komite toplantısı yapılması,

- 3070 - Teknik komitenin daha sık aralıklarla toplanması,
Elektrik enerjisi fiyatları ve koruma tedbirleri konusundaki girişimlerin sürdürülmesi,
- 24 Nisan tarihinde yapılacak sektör toplantısına, aktif bir şekilde iştirak edilmesi,
konularında sağlanan mutabakat ile sona ermiştir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.”

- 3080 **68.** DÇÜD'ün 19.4.2002 tarih, G-12095-275 sayılı yazısında 24.4.2002 tarihindeki 27. Teknik Komite toplantısının gündem maddeleri aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

“GÜNDEM

1- Gelişmeler hakkında bilgi verilmesi.

...

3- Girdi ve nihai ürün piyasasındaki son durum...”

- 69.** 24.4.2002 tarihinde yapılan, 27. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- 3090 “...Gündemin 3. maddesi kapsamında girdi ve nihai ürün piyasasındaki son durum hakkında görüş alışverişinde bulunulmuş, buna göre piyasalardaki fiyatların;

Ortadoğu - Körfez: FOB - 210 \$, C&F 213 \$, kütük: 178 \$

Avrupa Birliği: FOB - 205 \$

Uzakdoğu: FOB 205 \$

Çin (Kütük-20 Mangan-Silis): FOB 180 \$

civarında seyrettiği, Hurda fiyatlarının ise 102 \$ civarında olduğu belirtilmiştir.

- 3100 Gündemin diğer konular başlığı altındaki 5. Maddesi kapsamında, bir taraftan enerji fiyatlarındaki yüksek artışlara ilişkin girişimler sürdürülürken diğer taraftan da özellikle hafta içi puant saatlerinde üretimi durdurma imkanlarının araştırılmasının sağlayacağı çok yönlü faydalar dile getirilmiştir.

...Buraya kadar özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde, 27. Teknik Komite toplantısında;

Piyasalardaki kırılğan yapı da göz önünde bulundurularak, piyasaları bozacak davranışlarda bulunmaktan kaçınmaya azami özen gösterilmesi,

...

- 3110 *Puant saatlerinde üretimin durdurulması imkanlarının araştırılması, ...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”*

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çemtaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Ekinciler, Erdemir, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3120 70. Ege Çelik'te yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 24.4.2002 tarihinde, Polat Renaissance Otel'de yapılan 27. TK Toplantısında tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Latif Bey:
Puant saatlerinde çalışılmamalı (Hafta 40 saat)
%22

...
İç Piyasa 210 \$ + KDV baz (TL.'de 206 \$ + KDV'ye geliyor.)

3130 Cengiz (İDÇ) Latif (Kroman) → 210 \$ + KDV
Met Şahin (Çolak) Salih (İçdaş) → 206 \$ + Kur İç piyasa
TL
Tunca (Habaş) Tayfun (Diler) ama piyasa 204 \$

...
Fiyatlara dikkat etmek gerekiyor
Yurtdışı FOB 200 \$ = Bölgeye göre ayrılmalı = AB arttı Körfez
Yurtiçi FOB 210 \$

Tunca Bey (Habaş): 350-330 FOB 205 \$/ton olmalı

Hurda 102 \$"

3140 71. İçdaş'da yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen ve 24.4.2002 tarihli DÇÜD 27. TK Toplantısında (Polat Renaissance Oteli) tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Puan saatler uygulaması, üretimi düşürerek maliyetler aşağı çekilebilir / hurda fiyatları düşer.

H. Sonu: 57.000 kwh Enerji fiyatları
H. İçi: 22- saatleri 136.000

3150 ↓
Vazgeçelim Tavsiye
İDÇ Cengiz bey / fiyatlar yüksek ve hayali tespit etmek doğru değil
HURDA FİY. Yerli - 99 - 100 \$
Kıyılmış 102 \$ 106 kütük ise en az kütük maliyeti 186 \$

İzmir 170 \$ Kütük iç piyasa Haft. 7000 ton
Kroman Kütük satışı 190 \$ min. ... 204-207 .çubuk
14 \$
H. Maliyetleri ne?

Mamul fiyat: 175 \$ Peşin. Kütük

...
Y. İÇİ min ne olmalı?

Y. DIŞI min.

...

Düşme eğilimi ileri vadede söz konusu } Y. DIŞI
Çıta yüksek tutulmalı..."

3170

Yukarıdaki belgelerde yer aldığı üzere, 24.4.2002 tarihinde önce 204-206 \$ olan yurt içi nervürlü inşaat demiri fiyatının 210 \$'a çıkarıldığı, Nisan 2002 dönemindeki yurtiçi hurda fiyatlarının yine belgelerde yer aldığı üzere 99-102 \$ seviyelerinde olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca yukarıda yer verilen belgenin tarihi olan 24.4.2002'den hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Habaş, Yeşilyurt, Diler, Çebitaş, Yazıcı ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

3180

72. İçdaş'ta yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen Satış Müdürü Onur Bilgin tarafından Genel Müdür Bülend Engin'e yazıldığı anlaşılan 9.5.2002 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"İÇ PİYASA SATIŞLARI VE PAZARDAKİ SON DURUM

Rakip satış fiyatları - Stok durumları ve Fiyat listelerine yönelik yaptığımız günlük araştırmalarda İstanbul üreticileri içerisinde; Kroman ve Diler'in yazılı bir fiyat listesinin olmadığı, sözde liste fiyatı olan Çolakoğlu'nun ise özellikle sadece çubuk TL fiyatını yazılı ilan etmemesinin amacını sizlerde tahmin etmekteyiz.

3190

Kroman-Diler-Çolakoğlu bu açıdan ortak hareket eder bir görüntü çizmektedirler. ..."

73. Asil Çelik'te yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen, DÇÜD tarafından Asil Çelik'e gönderilen 31.5.2002 tarihinde yapılacak 28. TK Toplantısı'na davet yazısı üzerinde yer alan notta aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"30.5.2002

Gelemeyeceğimizi bildirdik. Toplantıyla ilgili notlar gönderilecek. En önemli madde, hammadde alımı konusunda birlik oluşturulması ve marketi bozmamak gerektiği vurgulanacakmış (Veysel Yayan)"

3200

74. 31.5.2002 tarihinde yapılan, 28. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Gündemin 5. Maddesi kapsamında, girdi ve nihai ürün fiyatları hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuş;

- Korumacı tedbirlerin, beklentilerin aksine, yalnızca koruma tedbirlerinin uygulandığı ülkelerde değil, diğer piyasalarda da, fiyatların artmasına imkan sağladığı,

3210

- Fiyatlardaki artış eğilimini müteakip, başta hurda fiyatları olmak üzere, girdi fiyatlarının da artış eğilimi içerisine girdiği,

- Nihai ürün fiyatları ile, girdi fiyatları arasında doğrudan bir bağlantı olmamakla birlikte, yüksek talep seviyesinin ve girdi fiyatlarındaki artış eğiliminin, nihai ürün fiyatlarının artmasına yol açmasının muhtemel olduğu,

- Bu yönüyle, mevcut şartlar altında uzun vadeli bağlantılarının, riskleri arttırabileceği

- 3220 - ABD piyasasının, iç piyasa şartlarının cazip olması sebebiyle girdi alımına yönelmesinin de, hurda fiyatlarının artış eğilimine girmesinde etkili olduğu,
- 3230 - Baskın eğilim, önümüzdeki aylarda hurda fiyatlarında artış yönünde olmakla birlikte, paniğe kapılmaması halinde, fiyatların makul seviyelerde tutulmasının mümkün olacağı,
- Hurda fiyatlarındaki yükselme eğiliminin en çok entegre tesislere yaradığı, ancak entegre tesislerin bu imkanı yeterince değerlendiremedikleri, örnek vermek gerekirse, kütük fiyatlarının 200 \$ civarında seyrettiği bir ortamda, İsdemir'in fiyatların gerisinde kalarak nihayet kısa bir süre önce 185 \$ fiyat belirlemesinin, hem İsdemir'e zarar verdiği ve hem de piyasadaki dengeleri olumsuz yönde etkilediği, İsdemir yetkililerinin bu konuda öncelikle nihai ürün fiyatlarını baz alıp, haddehane maliyetlerini düşükten sonra kütük fiyatlarını belirleme yaklaşımlarının, İsdemir'e de, piyasaya da zarar verdiği, İsdemir'den kütük temin edemeyen bölge haddecilerinin bu defa, 195-200 \$ arasında değişen tekliflerle diğer bölgelerden kütük temin etme arayışı içine girdikleri,
- Esasen, Rusya'nın uyguladığı fiyat politikası sebebiyle, Rusya ve Ukrayna'dan da, söz konusu fiyatlarla kütük temininin mümkün olmadığı, ifade edilmiştir...

Buraya kadar özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde, 28. Teknik Komite toplantısında;

- 3240 ...Başta hurda olmak üzere, girdi tedarikinde paniğe kapılmadan, koordinasyon içinde hareket edilerek, fiyatlardaki hızlı artış eğiliminin kontrol altına alınmaya çalışılması,
...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

75. Yukarıda yer verilen toplantıya ilişkin olduğu anlaşılan ve Ege Çelik'te yapılan yerinde incelemeler sırasında elde edilen notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

- 3250 " ...
- İç piyasa fiyatları (gelir) artıyor
- Hurda maliyeti artıyor
- \$ üzerinden enerji maliyeti artıyor
- Elektriğin en pahalı olduğu 17-22 arasında üretim yapalım mı yapmayalım mı?
...
- Devlet bu saatlerde de kullanımı teşvik etmeli
- 3 vardiya ile 2 vardiya arasında 50 cent fark vardı. Şimdi daha fazla olabilir Hesap edilecek. Bu hurda alımında fiyatı düşürür, satımda fiyatı artırır
Herkes bu karara uymalı

- 3260 ...
İç piyasa 130.000 TL
DKP ~ 92 \$ ortalama ~ 85 \$ Beklentileri var. Zam olacak diyor.
...

İç fiyatlar 120 \$ arttı. (180'den 300 \$'a arttı)

...

İDÇ - ↑ trendi sürececek, çok ani ↑ oldu. 1-2 ay sonra ani düşüş veya dengelenme olabilir. Hurda kışın artacağı için fiyatlar artacak Eylülde belli olur.

...

İÇDAŞ iç fiyat 300-310 \$

..."

3270

Yukarıda yer verilen belgenin tarihi olan 31.5.2002'den hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Habaş, Yeşilyurt, Diler, Çebitaş ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

76.11.6.2002 tarihli "17 Nisan 2002 Tarihinde Yapılan Genel Kurul'dan Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3280

"...28. Teknik Komite Toplantısı 31 Mayıs Cuma günü Yeni Foça'da gerçekleştirilmiş, toplantıda, girdi ve nihai ürün piyasasındaki son durum ile, sektörün problemleri konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur...."

77.11.6.2002 tarihinde yapılan, "47. YİK Toplantısı Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3290

"Gündemin diğer konular başlığı altındaki 4. maddesi kapsamında, öncelikli olarak hurda fiyatlarında son haftalarda gözlenen yüksek oranlı artışlar tartışılmış, özellikle bazı üye kuruluşlarımızın uyguladıkları prim sisteminin, yurtiçinde hurda fiyatlarında, kabul edilebilir bir gerekçesi bulunmadığı halde, % 30 civarında artışa yol açan menfi sonuçları dile getirilmiştir.

Nihai ürün piyasasına ilişkin kısa ve orta vadeli beklentilerin, bu cümleden olarak, entegre tesislerin, makul bir gerekçesi olmadan kütük fiyatlarını düşük tutmalarının, başta kendi finansal yapılarına olmak üzere, piyasadaki dengelerin oturmasına verdiği zararın görüşülmesini müteakip, İsrail'e yönelik kotaların doldurulmamasının, İtalyan firmalarının piyasaya girmelerine imkan sağlayan menfi tesirleri dile getirilmiştir.

... İstişare Konseyi toplantısında yapılan görüşmeler neticesinde;

3300

...Yurtiçi hurda fiyatlarının, makul bir gerekçesi olmadan artmasına yol açan ve piyasadaki dengeleri tahrip eden prim uygulamasından kaçınılması için azami özen gösterilmesi, konunun Teknik Komite toplantılarında, ithal hurdadaki panik alımlardan kaynaklanan olumsuz etkileri de kapsayacak şekilde bütün yönleri ile görüşülmesi, hurda alımlarında koordinasyon hususunda azami çaba sarf edilmesi,

...hususlarında mutabakat sağlanmıştır."

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Habaş, Yeşilyurt, Yazıcı ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri

3310 fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşin fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

78.4.10.2002 tarihinde yapılan, 29. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Gündemin girdi ve nihai ürün piyasası hakkında görüş alışverişine ilişkin 5. Maddesi kapsamında;

- Hurda fiyatlarının artış eğilimi içinde olduğu, halen CİF 117-119 \$ civarında bulunan fiyatların, 120 \$'ın üzerine çıkmasının beklendiği

3320

- İskenderun ve Karabük'teki pik fiyatlarının, ithalat fiyatlarının oldukça üstünde bir seviyede, 120-123 \$ bandında seyrettiği,

...

- Ancak girdi maliyetleri ile, nihai ürün maliyetleri arasında doğrudan bir ilişki kurmanın yanlış olacağı, piyasadaki dengelerin, çok sayıda başka faktörlerin de etkisiyle oluştuğu,

- Mevcut durum itibariyle nervürlü demirin Avrupa'da 225 \$, Ortadoğu ve Körfez ülkelerinde 252-253 \$, Uzakdoğu'da ise 235 \$ civarında seyrettiği, kütük fiyatlarının ise 200 \$ civarında olduğu ve 205 \$'a çıkabileceği,

3330

- İç piyasa fiyatlarını da, liman yüklemesi ve taşıma dikkate alındığında ihraç fiyatları ile aynı seviyede seyrettiği ifade edilmiştir..."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Ekinciler, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3340 79.9 Ekim 2002 tarihli "11 Haziran 2002 Tarihinde Yapılan 47. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...21. Sektörümüzün sorunlarını görüşmek üzere, 4 Ekim 2002 tarihinde İstanbul'da Teknik Komite toplantısı yapılmıştır. Toplantıda sektör sorunlarına ek olarak, hurda ve nihai ürün piyasasında geleceğe dönük beklentiler konusunda da, görüş alışverişinde bulunulmuştur...."

3350 80.22.11.2002 tarihinde yapılan, 30. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Girdi ve nihai ürün piyasalarındaki son gelişmeler konusunda görüş alışverişini ve Çevre Bakanlığınca kontrol belgesi verilmesi esnasında yaşanan sıkıntıların devam ettiğini vurgulayan açıklamaları müteakip toplantı;...sona erdirilmiştir."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik ve Kaptan Demir Çelik'ten yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3360 **81.**Ege Çelik'te yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve 22.11.2002 tarihinde Four Seasons Hotel İstanbul'da yapılan bir toplantıda tutulduğu anlaşılan notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*"...Yurtiçi 260 \$ (256-257 \$ günde 3 bin ton fazla talebe yok)
Şubat'a pozisyon alıyorlar.*

*- Halit üretim problemi var İbrahim Raşit
- Kask %30 üretim indirdi (Batar da problemi var)
Bizden gelen fiyata göre kendi fiyatlarını ayarlayacaklar.*

3370

Kütük de çok önemli mamul fiyatlarını belirliyorlar...."

Belgedeki fiyatların filmaşin fiyatları olduğu, ilgili dönemdeki filmaşin fiyatlarının belgede yer aldığı üzere 256 ila 260 \$ civarında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca belgede "*Bizden gelen fiyata göre kendi fiyatlarını ayarlayacaklar*" şeklinde alınan karara uygun olarak bundan sonraki tarihlerde ilk fiyat artışını Ege Çelik'in yaptığı, diğer teşebbüslerin aynı gün veya birkaç gün arayla Ege Çelik'i takip ettikleri, buna göre de iki ay içerisinde önemli fiyat artışlarının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

3380

82.21.2.2003 tarihinde yapılan, 31. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*"...Girdi ve nihai ürün piyasalarındaki son gelişmeler konusunda yapılan görüş alışverişini ve geleceğe yönelik beklentilere ilişkin açıklamaları müteakip toplantı;
...Mevsim şartlarının, hurda fiyatlarını esnetici etkisine katkıda bulunmak maksadıyla, hurda alımları konusunda, ihtiyatlı bir yaklaşımın benimsenmesi,
... hususlarında sağlanan mutabakat ile, sona erdirilmiştir."*

3390

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

83.2.5.2003 tarihinde yapılan, 32. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

*"...Üye kuruluş temsilcilerimiz tarafından da;
- Fiyatlarda olağanüstü artışlar yaşanmaması için, kademeli bir şekilde piyasaya girilmesinde yarar görüldüğü,
- Objektif bir fiyat oluşturulmasını teminen, hurda alımlarının, açılacak bir ihale kapsamında teklif toplanması yolu ile gerçekleştirilmesinin uygun olacağı,
- Hurda fiyatlarındaki düşüşle birlikte, kalitede de düşüş gözlemlendiği, bu sebeple bir standart oluşturulmasında fayda görüldüğü,
- Problemlerli satıcıların üye kuruluşlara sirküle edilmesinin, piyasalardaki güvensizliğin ve dalgalanmaların giderilmesine katkıda bulunacağı,
- Döviz kurlarındaki düşüş sebebiyle, yurtiçi piyasadaki hurda fiyatlarında da ilave düşüşler beklendiği,*

3400

hususları dile getirilmiştir.

3410

Gündemin 4. Maddesi kapsamında, nihaî ürün piyasasındaki gelişmeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuş, Uzakdoğu'daki ve yurtiçi piyasadaki belirsizliğe rağmen, fiyatların istikrarlı bir seyir izlediği görüşü dile getirilmiş ve geleceğe yönelik beklentilerin müspet yönde olduğu ifade edilmiştir.

... Hurda alımlarında yakın koordinasyon içinde bulunulması,

Aynı tarihlerde piyasaya çıkılmamasına özen gösterilmesi,

- Hurda fiyatlarının objektif bir şekilde belirlenmesini teminen, en azından ilk alımlarda, bütün satıcıların yarışacağı bir ihale düzeni içinde fiyatların belirlenmesi,

3420

...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Habaş, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

84. 12.6.2003 tarihinde yapılan, 49. “YİK Toplantısı Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3430

“...Gündemin 5. maddesi çerçevesinde, girdi ve nihai ürün fiyatlarındaki son gelişmeler ve geleceğe ilişkin beklentiler hakkında karşılıklı görüş alış-verişinde bulunulmuş ve özellikle, panik alımlardan kaynaklanan, hurda fiyatlarındaki artış eğilimine dikkat çekilmiştir. Ayrıca, konu ile ilgili olarak, toplantı öncesinde görüşülen EUROFER yetkilileri tarafından, Temmuz sonuna kadar hurda fiyatlarında artış beklenmediği, tersine, Temmuz ayında Avrupa’da ark ocaklı tesislerin tatile girmesi sebebi ile, fiyatlarda bir miktar düşüşün söz konusu olabileceği yönünde tahminlerde bulunulduğu ifade edilmiştir.

... Yukarıda yapılan özet açıklamalar çerçevesinde, Derneğimiz Yüksek İstişare Konseyi toplantısında;

3440

... Hurda fiyatlarındaki, panik alımlardan kaynaklanan ve sektörde ciddi tahribata yol açan, yüksek oranlı dalgalanmaların önüne geçilebilmesi için, üye kuruluşların her kademede, daha yakın koordinasyon içinde çalışmaları, ... hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, İçdaş, Erdemir, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik ve Yeşilyurt'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3450

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Habaş, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

85. 17.9.2003 tarihinde yapılan, 33. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Gündemin 4. maddesi kapsamında, hurda piyasasındaki son gelişmeler hakkında görüş alışverişinde bulunulmuş ve hurda fiyatlarında gözlenen belirsizliğin, Mayıs ayında olduğu gibi, panik alımlar sebebiyle olumsuz yönde gelişmemesi için, tedbir alınması gereği vurgulanmıştır.

3460 Gündemin 5. maddesi kapsamında, üye kuruluşlarımızın içinde buldukları sübjektif şartlar çerçevesinde belirledikleri fiyatların, nihai ürün piyasasını olumsuz yönde etkilememesi için, özen göstermelerine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

... Yukarıda özetle yapılan açıklamaların ışığı altında, Hurda ve nihai ürün piyasasında istikrarın geliştirilmesini teminen, üye kuruluşlar arasında yakın koordinasyon sağlanması ve bu maksatla daha sık toplanılarak, karşılıklı güvenin artırılması için çaba sarf edilmesi, ...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Ayrıca, 33. TK Toplantısının ekinde aşağıdaki belge yer almaktadır.

3470

"MUTABAKAT MUHTIRASI

- Yurt içinden tedarik edilmekte olan hurda fiyatlarında 17 Eylül 2003 tarihinden itibaren 20.000.-TL/kg indirim yapılacaktır.
- Eylül sonu itibarıyla her türlü prim uygulamasına son verilecektir.
- Karadeniz'den hurda alımında, 4 haftadan daha fazla süre verilmeyecektir.
- Taahhütlerine ısrarla uymayan ve iyi niyetle bağdaşmayan ticari tavır alışlar içinde bulunan hurda satıcıları, 30 Eylül tarihine kadar, Demir Çelik Üreticileri Derneği'ne bildirilecektir.
- HMS 1-2 50/50 hurda ithalinde, 138 \$/ton FOB tavan fiyatların üstüne çikilmaması hususu, Yüksek İstişare Konseyi'ne teklif edilecektir."

3480

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Habaş, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik ve Kroman'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

86. 25.9.2003 tarihli "12 Haziran 2003 Tarihinde Yapılan Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır :

3490

"İç piyasadaki hurda fiyatlarında da dalgalanmalara yol açan üretici kuruluşlar arasındaki koordinasyonsuzluğun, nihai ürün fiyatlarını olumsuz yönde etkilediği gözlenmektedir.

...

Son olarak, 17 Eylül tarihinde yapılan Teknik Komite toplantısında, hurda piyasasında istikrarın temini ve kötü niyetli hurda satıcılarının, piyasayı bozucu tavır alışlarının engellenmesi maksadıyla, iç ve dış piyasaya yönelik olarak alınan kararların, etkili bir şekilde uygulanması, yalnızca piyasalarda istikrarın sağlanması açısından değil, aynı zamanda üretici kuruluşlar arasında karşılıklı güven ve işbirliği anlayışının geliştirilerek, daha ileri adımların atılması açısından da, hayati önem taşımaktadır.."

3500

87. 25.9.2003 tarihinde yapılan, 50. "YİK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Gündemin 3. maddesinde, hurda ve nihai ürün piyasasındaki gelişmeler ile, hurda fiyatlarındaki dalgalanmaların yol açtığı olumsuzluklar hakkında bilgi

verilmiş ve AB ülkelerinde olduğu gibi, hurda alımında ortak hareket etmenin sağlayabileceği çok yönlü faydalar tartışılmıştır.

3510

..

Yukarıda özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde;

...

Teknik Komitenin, yalnızca hurda konusunda değil, diğer konularda da, daha yakın işbirliği içerisinde çalışması yanında, uygulamaların alınan kararlara uygunluğunun takibi ve işbirliği anlayışının geliştirilmesini teminen, daha sık aralıklarla toplanmasının teşvik edilmesi,

İç ve dış piyasalarda hurda fiyatlarındaki aşırı dalgalanmalar yüzünden piyasanın olumsuz yönde etkilenmemesini teminen, azami gayret gösterilmesi,

3520

Sektörün yeniden yapılandırma çalışmalarına daha aktif bir şekilde iştirak edilmesi

... hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İzmir Demir Çelik, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşin fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

3530

88.9.10.2003 tarihinde yapılan, 34. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Toplantıda öncelikle, gündemin 1. maddesi çerçevesinde. 17 Eylül 2003 tarihinde yapılan 33. Teknik Komite Toplantısı'ndan bu yana geçen süre içinde, Derneğimiz faaliyetleri ve sektörle ilgili gelişmeler hakkında bilgi verilmiştir. Bu cümleden olarak;

- Teknik Komite toplantısından hemen sonra, 25 Eylül 2003 tarihinde yapılan Yüksek İstişare Konseyi toplantısında, Teknik Komite'nin aldığı kararların tümüyle benimsendiği ve Komite'nin yakın koordinasyon ve işbirliği anlayışı içerisinde çalışmalarını sürdürmesinde, çok yönlü fayda görüldüğü,

3540

...hususları dile getirilmiştir.

Gündemin 4. maddesi kapsamında, hurda ve nihai ürün piyasasındaki son gelişmeler değerlendirilmiş, hurda tedarikinde sağlanmış bulunan yakın koordinasyondan, başarılı sonuçlar alındığı, zaman zaman yaşanan aksaklıklardan dolayı koordinasyon ve işbirliği anlayışından taviz verilmemesinin uygun olacağı hususları dile getirilmiştir.

Yukarıda özetle yapılan açıklamaların ışığı altında,

- Hurda ve nihai ürün piyasasındaki, yakın işbirliği ve koordinasyonun sürdürülmesine,

3550

...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Yapılan incelemelerde Eylül-Ekim 2003 döneminde iç ve dış hurda fiyatlarının artış trendinde olduğu, dış hurda fiyatlarının Ekim 2003'te, Eylül 2003'e göre arttığı, ancak iç piyasa hurda fiyatının Ekim 2003'te, Eylül 2003'e göre düştüğü

tespit edilmiştir. Bu durum, yukarıdaki belgede "...hurda tedarikinde sağlanmış bulunan yakın koordinasyondan, başarılı sonuçlar alındığı..." şeklinde ifade edilmiştir.

3560 Ayrıca yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

89.19.11.2003 tarihinde yapılan, 35. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Gündemin 4. maddesi çerçevesinde, hurda fiyatlarındaki son gelişmeler gözden geçirilmiş;

3570 - İzmir bölgesi dışında, diğer bölgelerde istikrarın hakim olduğu,
- İzmir bölgesindeki dalgalanmaların, bazı kuruluşların fiyat artışı yönündeki girişimlerinin diğer kuruluşlar tarafından da takip edilmesinden kaynaklandığı, Mevcut durum itibariyle İzmir bölgesinde geline seviyenin, rahatsız edici bir durum yaratmadığı, ancak gelişmelere göre, koordineli bir reaksiyon gösterilebileceği,
...hususları dile getirilmiştir.

Yukarıda özetle yapılan açıklamaların ışığı altında, 35. Teknik Komite toplantısında;

3580 Yurtiçi hurda piyasasında mevcut istikrarın korunmasının, uluslar arası piyasadaki fiyatların daha fazla artmaması açısından da önem taşıdığı,
... hususlarında mutabakat sağlanmıştır."

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Ekinciler, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik, Kroman ve Yeşilyurt'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3590 Yapılan incelemelerde, İzmir bölgesi dışındaki hurda fiyatlarının Ekim-Kasım 2003 döneminde hemen hemen değişmediği, ancak İzmir bölgesi hurda fiyatlarının Ekim ayından Kasım ayına, ortalama %5 oranında arttığı tespit edilmiştir.

Ayrıca yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, Kardemir, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı, Çebitaş ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, İsdemir ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

3600 90.8.12.2003 tarihinde yapılan, 36. "TK Toplantısı Özet Bilgi Notu"nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Gündemin 3. maddesi çerçevesinde hurda piyasasındaki son gelişmeler tartışılmış, yurtdışı hurda fiyatlarında ve özellikle Ege Bölgesi'ndeki hurda fiyatlarında gözlenen artışların, yurtiçi hurda fiyatlarında yeni ayarlamalar yapılmasını, kaçınılmaz hale getirdiği hususları tartışılmıştır.

... Yukarıda özetle ifade edilen görüşmelerin ışığı altında;

- İç ve dış piyasadan hurda tedariki konusunda yakın koordinasyonun sürdürülmesi,

3610 Özellikle Ege Bölgesi'nde fiyat istikrarının temini için azami gayret gösterilmesi ve gelişmelere göre süratle reaksiyon verilmesi,
...hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Çebitaş, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Ekinciler, İçdaş, İsdemir, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik, Kroman ve Yeşilyurt'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3620 Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, Habaş, İzmir Demir Çelik, Kardemir, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı, Çebitaş ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

91.DÇÜD'ün üyelerine gönderdiği 20.12.2003 tarih, G-13332-762 sayılı yazısında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Konu : Hurda Maliyetleri

Sayın Üyemiz,

3630 Girdi maliyetlerindeki dalgalanmalar karşısında, 36. Teknik Komite Toplantısında yapılan görüşmeler doğrultusunda, fiyatlarda istikrarın teminine yönelik olarak hazırlanmış bulunan ürün fiyatlandırmasına ilişkin model taslağı, ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

Ocak ayında yapılacak olan Teknik Komite Toplantısı'na hazırlık amacıyla, konu ile ilgili görüşlerinizin **29 Aralık 2003** tarihine kadar, Derneğimize gönderilmesi rica olunur.

Saygılarımızla,

3640 Dr. Veysel Yayan
Genel Sekreter

Ek: 1) Ürün Fiyatlandırmasına İlişkin Ön Model Taslağı.

Ürün Fiyatlandırmasına İlişkin Model Taslağı

Bilindiği üzere, hurda fiyatlarındaki dalgalanmalar piyasalara da yansımakta ve bu durum üretici kuruluşlarımızın fiyatlarda istikrar sağlama çabalarını olumsuz yönde etkilemektedir.

3650 Bu cümleden olarak, tüm üreticiler tarafından, belirli kriterler esas alınarak, aylık veya daha kısa dönemleri içeren ve koşullara göre revize edilebilir nitelikte bir fiyat uygulaması yapılmasının, içinde bulunduğumuz piyasa şartları içerisinde, piyasalarda istikrarın sağlanmasına katkıda bulunacağı değerlendirilmiştir.

8 Aralık 2003 tarihinde yapılan, 36. Teknik Komite Toplantısında da görüşüldüğü üzere, nihai ürün fiyatlarının belirlenmesinde, üretici kuruluşlarımızın bir sonraki

3660 aya ait, bağlanmış ortalama ithal hurda aylık maliyetleri bazında, Derneğimiz tarafından hesaplanacak ortalama hurda maliyetleri esas alınarak ve söz konusu ortalama üzerine % 12 oranında tutan fire payı ile birlikte, 125 \$ tutarında, çelikhane ve haddehane payının eklenmesi ile bulunacak ürün fiyatlarının, fiyat istikrarının sağlanmasına katkıda bulunabileceği ve böylelikle girdi maliyetlerinde yaşanan dalgalanmaların, fiyat oluşturma üzerindeki olumsuz etkilerinin asgariye indirilebileceği değerlendirilmektedir.”

92.Yerinde incelemeler sırasında DÇÜD’de tespit edilen İçdaş’ın 18.12.2003 tarihli yazısında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Demir - Çelik Üreticileri Derneği

Konu : Artan Hurda Maliyetleri Karşısında Ürün Taban Fiyatının Belirlenmesi

3670 Sayın Veysel YAYAN,

Bilindiği üzere artan hurda maliyetleri ve üreticiler tarafından müşterilere önerilen fiyatlardaki farklılık, pazarlara olumsuz olarak yansımakta ve fiyat farklılıkları üreticilerin fiyat arttırma çabalarını olumsuz olarak etkilemektedir. Bu doğrultuda, tüm üreticiler tarafından aylık veya daha kısa dönemleri içeren ve koşullara göre revize edilebilir taban fiyat uygulaması yapılması, içinde bulunduğumuz piyasa şartlarında üreticilere daha faydalı olacağı kanısındayım.

3680 Daha önceki toplantılarda konuşulduğu üzere, söz konusu taban fiyatın belirlenmesinde esas her bir üreticinin bir sonraki aya bağlanmış ithal hurda aylık maliyetinin Demir Çelik Üreticileri Derneğinin bünyesinde toplandıktan sonra bildirilen ortalamaların genel ortalaması olacaktır. Ortaya çıkan genel ortalama üzerine %12 oranında tutan fire payı ile birlikte US\$125.- tutarında çelikhane ve haddehane payı eklenerek ürün taban fiyatı elde edilecektir.

Bu uygulama ile birlikte tekliflerdeki fiyat farklılığının minimum düzeye indirileceği ve pazarlardaki fiyat kontrolünün daha istikrarlı bir biçimde gerçekleşeceği kanısındayım. Konuyu diğer üretici firmalarla paylaşılması için bilgilerinize sunarız.

3690

Saygılarımla,

Yılmaz ASLAN

İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.”

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kardemir, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı, Çebitaş ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

3700

93.29.12.2003 tarihinde yapılan, 37. “TK Toplantısı Özet Bilgi Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Gündemin 3. Maddesi çerçevesinde hurda piyasasındaki gelişmeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuş ve bu cümleden olarak;

- Fiyatların olağanüstü yüksek seviyelerde bulunduğu,
- Mevcut durum itibariyle riskleri minimize etmek için, girdi ve nihai ürün fiyatları arasındaki bağlantının koparılmamasının ve uzun vadeli alım ve satım yapılmamasının önem taşıdığı,

3710 - Fiyatların Mart ayından itibaren kademeli bir şekilde dengeye oturması beklenmekle birlikte, eski fiyat seviyelerine gerileyecek ölçüde bir gevşemenin söz konusu olmadığı,

İç ve dış piyasalardan hurda tedarikinde, mevcut koordinasyonun geliştirilerek sürdürülmesinin büyük önem taşıdığı ve konunun bazen günlük tavır alışları gerektiren mahiyeti de dikkate alınarak, yalnızca Teknik Komite toplantılarında, görüşülmekle kalınmayıp, günlük faaliyetler çerçevesinde de, yakın işbirliği ve koordinasyonun yararlı olacağı, özellikle Aliağa bölgesinde, hurda fiyatlarında gözlenen artışların, diğer bölgeleri de yakından etkilediği, bu yönüyle söz konusu bölgedeki üretici kuruluşların, daha yakın bir işbirliği içerisinde bulunmalarında, fayda mülahaza edildiği, hususları dile getirilmiştir.

3720

...

Görüşmeler neticesinde,

Hurda ve nihai ürün piyasalarındaki gelişmelerin yakında takip edilmesi, Teknik Komite toplantıları dışında da, üye kuruluşların yakın işbirliği ve koordinasyon içerisinde bulunmaya özen göstermeleri

... hususlarında mutabakat sağlanmıştır.”

Belgenin ekindeki katılımcı listesinden söz konusu toplantıya DÇÜD, Asil Çelik, Çolakoğlu, Diler-Yazıcı, Ege Çelik, Ekinciler, İçdaş, İzmir Demir Çelik, Kaptan Demir Çelik, Kroman ve Yeşilyurt'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3730

94. Yukarıda yer verilen toplantı ile ilgili olarak Asil Çelik'te yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen 29.12.2003 tarihli DÇÜ (İst.) toplantısı ile ilgili tutulduğu anlaşılan toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"DÇÜ Toplantısı (İst.):

...

- Bu bölge hurdacılarının, gerek İzmir bölgesi gerekse ithal hurda rakamlarını referans göstererek, yerli fiyatı yukarı çekme gayreti içerisindedir.

3740

- İst. bölgesinde, İzmir'e yakın bir fiyat tespiti yapılması öneriliyor.

- Yerli / ithal alımında, ihtiyaç duyulan tonajı firma bazında belirleyerek, fiyattan ziyade tonaja göre bir tahsis belirleme de fayda olacağı,

- İç / dış makası ne olacak? Bu farkın 100 \$ olamayacağı;

öncelikli olarak dış fiyat belirlenecek olursa, iç fiyatın kendiliğinden ortaya çıkacak,

- Zaman zaman firmalar arasında elektrot vb. malzeme verildiği göz önüne alındığında, hurda yönünden darboğaza düşen firmaya hurda verebileceklerini belirtiyorlar.

3750

Öncelikli olarak ödünç hurda vermeli, daha sonra tonaj paylaşma yoluna gidilebileceği ifade edilir. Ödünç verme sistematığı olarak, hurdacının yönlendirilmesi şeklinde olabileceği belirtilir.

- İzmir:

ekstra 265, DKP 275

İst. bölgesinin, İzmir bölgesinin 10.000 TL/kg altında bir fiyat tespit edilmesi düşünülüyor.

- 3760 - İthal hurda da tam bir bonkörce davrananlar iç piyasada çok cimri olduğumuzu belirtiyorlar,
- ...
- Yakın zaman içerisinde hurdanın 250 \$ / tona gideceği söylenir.
- Mamul fiyatları itibariyle, nervürlü 390 \$/tona verilmeye başlandığı belirtildi. Alınan karara göre 450 \$/tona doğru mamul fiyatı telaffuz edilmeye başladı.
- Aydın Soyar'ın elinde 40.000 ton mal olduğu, bu malı 250 \$/tona vermeyi istediği, ancak bu malı bu fiyata almama kararı alındığı söylenir. Bu durumda, söz birliği edilerek, hurdanın 215 \$/tondan, 10.000 tonu geçmeden almayı düşünüyorlar.
- 3770 - Uzak Doğu'da kütük fiyatları 355 \$/ton olarak gözüküyor. Brezilya ve Güney Afrika zayıf, Çin, Tayvan'ı takip ediyor. Dünya pazarı belirleyicisi Türkiye gibi gözüküyor."

Aynı belgenin 30.12.2003 tarihli bölümündeki notlarda yer alan ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

"- 10.000 ton bekleyen sip¹⁴ var.

6.000 ton Şubat terminali

Ocak terminali sip, sadece 2.800 ton; 1 haftalık sip elimizde var.

Bir hafta sonra, sip yüklemesi nedeniyle duruş gözüküyor.

16-24 duruşlu program düşürmek durumundayız."

3780

Yukarıdaki belgede yer aldığı üzere ilgili dönemde nervürlü inşaat demiri fiyatlarının 390 \$/ton seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Belgede ayrıca "... Alınan karara göre 450 \$/tona doğru mamul fiyatı telaffuz edilmeye başladı." ifadesi yer almaktadır. Yapılan incelemelerde alınan karar uyarınca 450 \$/ton fiyat seviyesine, yaklaşık 40 gün sonra (2004'ün Şubat ayının ikinci haftasında) ulaşıldığı, tüm teşebbüslerin bu fiyatı uyguladığı tespit edilmiştir.

3790 Ayrıca yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, Habaş, İzmir Demir Çelik, Kardemir, Yeşilyurt, Diler, Yazıcı, Çebitaş ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, İsdemir, İçdaş ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

95.Ekinciler'de yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen Genel Müdür Yardımcısı Osman Tufan ve Satış Müdürü Ali Rıza Çelebi tarafından Genel Müdür Çetin Kaya'ya hitaben hazırlandığı anlaşılan "Bölgemiz ve Diğer Bölgelerde İç Piyasadaki Gelişmeler Hk." konulu ve 7.1.2004 tarihinde belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3800 "...¹⁵ Sezonun kış mevsimi olmasına rağmen fiyatların bu şekilde yükselmesine sebep ise yaptığımız araştırmalara göre hurda fiyatlarına yapılan zamlar bahane

¹⁴ sipariş

¹⁵ Burada yurt içindeki fiyat artışları ile ilgili örnekler verilmektedir.

edilerek fiyatlar bu şekilde yükseltilmeye çalışılmıştır. Ayrıca Uzak Doğu'da ve Amerika'da talebin yüksek fiyatlardan alıcı bulması bahane edilmiştir."

96. 11.2.2004 tarihli "25 Eylül 2003 Tarihinde Yapılan Yüksek İstişare Konseyi Toplantısından Bugüne Kadar Geçen Süre İçerisinde Derneğimiz Faaliyetleri Hakkında Bilgi Arzı" başlıklı metinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3810 *"...Son 4.5 ay içerisinde sektörümüzün diğer konuları yanında, ağırlıklı bir şekilde, AB'ne yönelik ihracatımız ile, hurda ve nihai ürün piyasasındaki gelişmelerin görüşüldüğü 4 Teknik Komite toplantısı gerçekleştirilmiştir...."*

Yukarıda yer verilen belgenin tarihinden hemen sonra Çolakoğlu, İçdaş, Habaş, İzmir Demir Çelik, Kardemir, Yeşilyurt, Diler, Çebitaş ve Kroman'ın nervürlü inşaat demiri fiyatlarını; Çolakoğlu, Habaş, İsdemir ve Ege Çelik'in filmaşın fiyatlarını artırdığı tespit edilmiştir.

97. Rekabet Kurumu tarafından soruşturma açılmasından sonra, 17.5.2004 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen 52. YİK toplantısına ilişkin bilgi notunda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3820

"...Gündemin 1. maddesi çerçevesinde, bir önceki toplantıdan bu yana, yurtiçinde ve yurtdışında, sektörü ilgilendiren konularla ilgili bilgi verilmesini müteakip gündemin 2. maddesine geçilmiştir.

...Gündemin diğer konuları başlıklı 4. maddesi kapsamında;

- ...
- *Rekabet Hukuku Konusunda Eğitim*

- ...
konuları görüşülmüştür.

3830

Yukarıda özetle ifade edilen görüşmeler neticesinde,

- *...Üye kuruluş temsilcilerinin, Rekabet Hukuku'nu daha iyi öğrenmeleri maksadıyla, eğitime tabi tutulmaları,*
- *...hususlarında mutabakat sağlanmıştır."*

Belgenin ekinde yer alan katılımcı listesinden toplantıya; İzmir Demir Çelik, Erdemir, Kaptan Demir Çelik, Çolakoğlu, İsdemir, Çemtaş, Asil Çelik, Ege Çelik ve Yeşilyurt'dan yetkililerin katıldığı anlaşılmaktadır.

3840

98. Asil Çelik'te yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen 31.5.2004 tarihli DÇÜ-RK (İst.) toplantısı ile ilgili tutulduğu anlaşılan toplantı notlarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"...Dernekte bir koordinatör tespit edilerek tek bir metin değil ama, birbirleri ile uyumlu olan ve çelişmeyen metinler ortaya çıkmasının sağlanması."

99. Diler-Yazıcı, Asil Çelik ve Çemtaş'ta yapılan yerinde inceleme sırasında elde edilen ve DÇÜD tarafından gönderildiği anlaşılan, "Demir-Çelik Sektöründe

Rekabet Kurumu Soruşturması" başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

3850

"Türk demir-çelik sektörü, 2003 yılında gerçekleştirdiği 18,3 milyon ton üretim ile, Dünya çelik üretiminde 13. sırada yer almış bulunmaktadır. 2004 yılında üretimin 20 milyon ton seviyesine, Türkiye'nin çelik üretimindeki yerinin ise 12. sıraya, yükselmesi beklenmektedir.

...

NOT: Rekabet Kurumu ile ilgili hazırlıkların, Kurum personeli tarafından gerçekleştirilecek çalışmalardan masun tutulabilmesi için, Hukuk Müşavirliği Odasında ve üzerinde Rekabet Kurumu Danışman Dosyası yazılı dosyalarda muhafaza edilmesi, uygun olacaktır."

3860

Yukarıda yer verilen belgeler dışında bir çok teşebbüsün birbirine fiyat ve hurda konularında bilgi gönderdiği, bu şekilde uygulanan ve uygulanacak fiyatlar konusunda bilgi değişimi sağladığı tespit edilmiştir¹⁶.

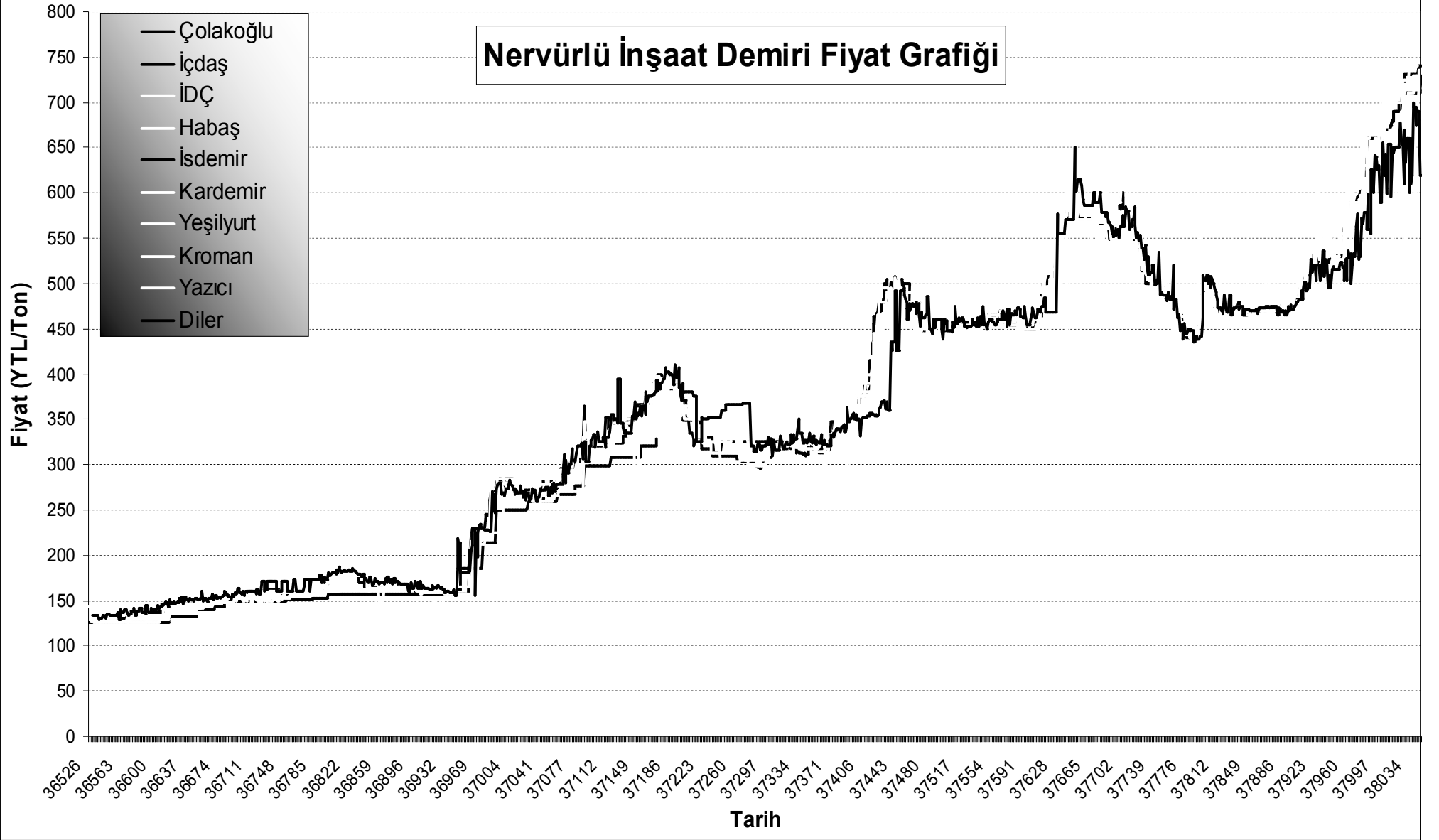
Yukarıda yer verilen belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, uzun demir çelik sektöründeki üreticilerin sürekli bir koordinasyon ve anlaşma içerisinde olduğu görülmektedir. Bu durumun fiyatlara ne şekilde yansıdığı 2000 yılından 2004 yılının Mart ayına kadar incelenmiştir. Aşağıdaki grafiklerde görüleceği üzere teşebbüslerce uygulanan nervürlü inşaat demiri ve filmaşın fiyat seyrinin son derece uyumlu olduğu tespit edilmiştir.¹⁷

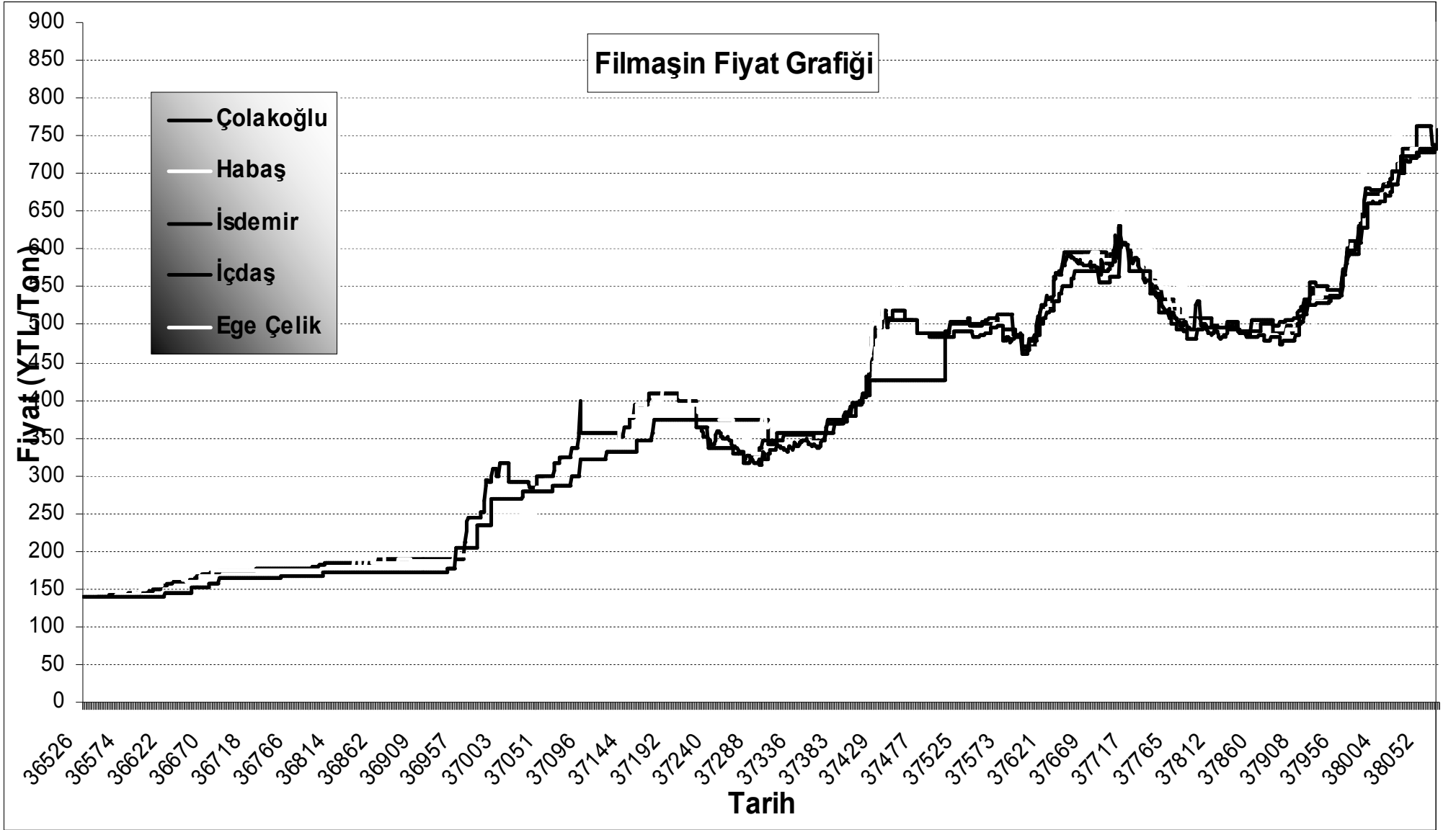
3870

¹⁶ Bu kapsamda, Diler'de rakiplerin yıllık hurda tüketim miktarı, Kaptan'da Kroman'ın fiyat listeleri, İçdaş'ta Çolakoğlu'nun fiyat listeleri, İsdemir'de Kardemir'in fiyat listeleri, Kardemir'de İsdemir ve Kroman'ın fiyat listeleri, Çokaloğlu'nda İzmir Demir Çelik ve Kardemir'in fiyat listeleri, Diler'de Kroman ve Çolakoğlu'nun fiyat listeleri, İsdemir'de Çolakoğlu'nun hurda alım fiyat listesi elde edilmiştir.

¹⁷ Nervürlü inşaat demiri ve filmaşın fiyatları, teşebbüslerden sağlanan liste veya fatura fiyatlarından çıkarılmıştır. Fiyatlar KDV dahil yurt içi satış fiyatlarıdır. Nervürlü inşaat demirinde 12 mm., filmaşında 5.5 mm. tellik (1008) filmaşın esas alınmıştır.

Nervürlü İnşaat Demiri Fiyat Grafiği

I.5. Savunmalar ve Bu Savunmalara İlişkin Değerlendirmeler

İlgili teşebbüslerin, yukarıda yer verilen delil ve tespitlere ilişkin olarak yaptıkları savunmalar özetle, “usule ilişkin savunmalar”, “esasa ilişkin savunmalar” ve “ceza takdirine ilişkin savunmalar” olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. Bu savunmalara ilişkin değerlendirmeler ise “usule ilişkin değerlendirmeler” ve “esasa ilişkin değerlendirmeler” olmak üzere iki ana başlık altında toplanmıştır.

3890 I.5.1. Savunmalar

I.5.1.1. Usule İlişkin Savunmalar

Bu bölümde önaraştırma safhasından, Soruşturma Raporu'nun tebliğine kadar geçen sürede usule ilişkin bazı eksiklik ve yanlışlıkların yapıldığı iddia edilmektedir. Bu bölümde özetle;

- 3900 **1.** İlk yazılı savunmanın hazırlanmasına temel teşkil eden Soruşturma kararının tebligatı aşamasında, Kanun'un 43/2. maddesine uygun olarak yeterli bilginin gönderilmediği, Kanun'un 44/2. maddesi gereğince, iç yazışma-dış yazışma ayırımına gidilmeksizin, belgenin teşebbüsle ilgili tutulup tutulmadığı ayırımına göre hareket edilmesinin Kanun'a uygun olacağı, bu kapsamda ilk inceleme ve önaraştırma raporlarının teşebbüslere gönderilmemesinin savunma hakkını kısıtladığı,
- 3910 **2.** İkinci yazılı savunmanın hazırlanması sırasında, dosya inceleme ve Soruşturma Raporu'nda yer verilen grafiklerin dayanağı olan tabloların gönderilmesinin talep edildiği, dosya incelemenin soruşturma raporu, ekleri ve teşebbüsle Rekabet Kurumu arasındaki yazışmalarla sınırlı tutulduğu, grafiklerin dayanağı olan tabloların gönderilmesinin ise, rakip teşebbüslere ait fiyat listelerinin teşebbüs isimleri gizlense de Soruşturma Raporunda yer alan grafiklerle karşılaştırılarak, fiyat listelerinin hangi teşebbüslere ait olduğunun bulunmasının zor olmayacağı gerekçesiyle reddedildiği, bu şekilde de savunma haklarının kısıtlandığı,
- 3920 **3.** Önaraştırma yapılması kararının 11.3.2004'te alındığı, önaraştırma raporunun 14.4.2004'te bitirildiği, dolayısıyla Kanun'da öngörülen 30 günlük önaraştırma süresinin aşıldığı, bu süre aşımının önaraştırma ile bu önaraştırmayı yapacak raportörlerin görevlendirilmesine kadar geçen, fakat Kanun'da öngörülmemiş süreden kaynaklandığının söylenebileceği, fakat Rekabet Kurumu'nun görevlendirme için harcayacağı sürenin üçüncü tarafları ilgilendirmediği, bu şekilde Kanun'da belirtilen sürelerle uyulmadığı,
- 3930 **4.** Kanun'un 19/b maddesinde idari para cezası verme yetkisinin 5 yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğu, dolayısıyla 20.5.2000 tarihinden önceki dönemler açısından iddia edilen eylemler ve dayanılan belgeler için soruşturma yapılması ve ceza verilmesinin yasaya aykırı olacağı,
- 5.** Kronolojik olarak bakıldığında, 1963 yılında Ankara Anlaşması'nın, 1971 yılında Katma Protokol'ün, 1995 yılında Ortaklık Konsey Kararı'nın imzalandığı, 1994 yılında ise Rekabet Kanunu'nun yürürlüğe girdiği, ancak Rekabet Kanunu'nun diğer hukuk dallarından farklı olması, yeni kavramlar getirmesi, konunun profesyonelce anlaşılmasının zamana ihtiyaç

göstermesi nedenleriyle, her ne kadar kanunu bilmemek özür kabul edilmese de Kurum'un da bir geçiş dönemi yaşadığı göz önüne alınarak ticari işletmelere de belli bir zaman aralığı tanınması gerektiğinden bahsedilebileceği, daha önce Rekabet Kurulu tarafından verilen kararlarda bunun örneklerinin bulunduğu

ileri sürülmüştür.

I.5.1.2. Esasa İlişkin Savunmalar

3940

Bu bölümde özetle;

3950

3960

3970

3980

1. Gerçekte, soruşturmaya konu teşebbüslerin birbirlerine karşı bir anlaşma yapmak istiyor görünmelerine rağmen soruşturmanın dayanağı olan belgelerden de görüleceği gibi, her seferinde bu isteği belirtmeleri ancak toplantı sonrasında bildikleri gibi davranmaya devam etmelerinin, aslında anlaşma yapmak iradesinin olmadığını gösterdiği, dolayısıyla söz konusu isteğin "gerçek ve samimi iradeyi" yansıtmadığı, bu nedenle anlaşma yapma iradesinin bulunmadığı,
2. Rekabet Kanunu'nun 4. maddesi anlamında bir anlaşmadan söz edilebilmesi için, "en az iki tarafın" ve "bu taraflar arasında bir irade uyuşmasının" olması gerektiği, bu şartlardan ilkinin soruşturma bakımından gerçekleştiği, ancak ikinci şartın gerçekleşmediği, konuşulan konularda uyuşma sağlanamadığı, zaman zaman fiyat tavsiyelerinde bulunulsa da teşebbüslerin bunlara uymadığı, dolayısıyla 4. madde anlamında bir anlaşmadan söz edilmesinin mümkün olmadığı,
3. Soruşturma Raporu'nda, ilgili ürün pazarının belirlenmesinde vasıflı çeliğin kalitesi, kullanım amaçları, ve üretim süreci bakımından uzun ve yassı ürünlerden ayrıldığına belirtildiği, buna karşılık vasıflı çelik ürünlerinin uzun ürünlerin alt pazarı olarak kabul edildiği, bu durumun ilgili ürün pazarının belirlenmesinde karmaşıklığa yol açtığı,
4. Soruşturma Raporu'nda yer alan belgelerden alınan ifadelerin, ilgili oldukları belgelerin tüm metninden bağımsız olarak değerlendirilmesinin farklı sonuçların ortaya çıkmasına yol açtığı,
5. Yeniden yapılandırma ile ilgili toplantılarda fiyat, kapasite ve benzeri konulara değinilmesinin kaçınılmaz, son derece doğal ve anlaşılabilir bir olgu olduğu,
6. Bazı teşebbüslerin uyguladığı fiyatlardan örnekler verilmek suretiyle, Soruşturma Heyeti tarafından tespit edilen birlikte fiyat artışlarının gerçeği yansıtmadığı,
7. Soruşturma Raporu'nda yer alan nervürlü inşaat demiri fiyat grafiği ile dünya nervürlü inşaat demiri piyasası fiyat grafiğinin tıpa tıp aynı olduğu,
8. Toplantıların sıklığından, aynı konuların konuşulmasından, ortaya konan görüşlere genel olarak uyulmaması nedeniyle duyulan rahatsızlıklardan ve görüşülen konuların piyasalarda etki doğurmamasından, ortada bir koordinasyon veya anlaşma iradesinin olmadığını anlaşıldığı,
9. 4. maddenin lafzına bakıldığında, rekabetin ihlal edilmesinin amaçlanmasının da yasaklandığının iddia edilebileceği, ancak eylem aşamasına gelmemiş, çoğu zaman kuralların bilincinde olmamaktan kaynaklanan ve gerçek amacını aşan bazı birlikteliklerin "rekabeti

kısıtlama amacı" kapsamında ele alınarak ağır bir şekilde cezalandırılmasının hak ve adalet ilkelerine ters düşeceği, dolayısıyla piyasada etki doğurmayan bir işlem veya eylemin Kanun'un koruduğu kamusal menfaatlere zarar vermesinin de beklenemeyeceği, bu konuda Rekabet Kurulu'nun örnek kararlarının bulunduğu,

- 3990 **10.**Demir çelik pazarında faaliyet gösteren ve toplam kapasiteleri 5.975.000 ton/yıl olan 170 adet bağımsız haddecinin bulunduğu, haddecilerin içinde bulunmadığı bir anlaşma ile fiyatların pazar dışında belirlenmesinin ekonomik olarak mümkün olmadığı,
- 11.**Kartel anlaşmalarının oybirliği gerektirmesi ve içinden birinin uymaması halinde çökmesi nedeniyle, ilgili teşebbüs sayısı arttıkça anlaşmaya ulaşılabilmesinin artan işlem maliyeti ile beraber zorlaşacağı,
- 12.**Bazı teorik modellere dayanılmak suretiyle demir çelik sektöründeki kartellerde aldatmanın tespitinin veya piyasadaki diğer değişimlerden ayırt edilmesinin zor olduğu, bu tespiti kolaylaştıracak nitelikte olması gereken teorilerde açıklanan eylemlerin kullanılmasının ilgili piyasalarda söz konusu olmadığı, dolayısıyla demir çelik sektöründe kartel anlaşması yapılsa bile uygulanmasının mümkün olmadığı,
- 4000 **13.**DÇÜD'ün sektörün %95'ini değil, %50'sini temsil ettiği; DÇÜD toplantılarının gelişi güzel yapıldığı düzenli bir süreklilik sergilemediği; teknik komite toplantılarının temsil yetkisi olmayan kişilerce yapıldığı; toplantılara tüm üyelerin katılmadığı,
- 14.**Türk Demir Çelik Sektöründe %70 ithal girdi maliyeti olduğu; üretimin %70'inin de ihraç edildiği, 200'e yakın haddecî kuruluşun bulunduğu, ithalatın serbest olduğu, anti dumping davaları nedeniyle yurt içi fiyatlarının yurt dışı fiyatlarının üzerinde seyretmesinin mümkün olmadığı,
- 15.**DÇÜD çatısı altında yapılan toplantılarda fiyatlara ilişkin konulara yer verildiğinin ortada olduğu, ancak konuşulan hususların fiyat belirlemekten çok, fiyatların zaman zaman teşebbüs maliyetlerini karşılamayacak şekilde olmasından, bunda da büyük ölçüde Devlet işletmesi niteliğindeki teşebbüslerin uyguladıkları fiyat politikası ile elektrik ark ocaklı tesislerinin hurda bağımlısı olmasından kaynaklandığı,
- 4010 **16.**Teşebbüslerin toplantılara sürekli olarak katılmalarının nedeninin yanlış bilgi vermek suretiyle birbirlerini aldatma, bu şekilde de rekabet etme amaçlı olduğu,
- 17.**Türk demir çelik sektörünün rekabetçi yapıya sahip olduğu, uzun üretiminin %70'inin ihraç edildiği, Türkiye toplam tüketiminin %20'si oranında ithalat rekabetinin bulunduğu, Türkiye'nin dünya demir çelik üretimi içindeki payının %2 olduğu,
- 4020 **18.**Demir çelik üreticilerinin zararına satış yaptıkları, zararına satış yapan şirketlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı anlaşma ve uyumlu eylem içerisinde olduklarının iddia edilemeyeceği,
- 19.**Üyelerin üretim kısıtlamasına olumlu bakmadıkları; sektörde sürekli üretim fazlası olduğu, fiyatların düşmesinde ithalatın ve haddecî kuruluşların etkisinin olduğu, ithalatın serbest olduğu bir ortamda Dünya fiyatlarından soyut fiyat belirleme ve satma şansının olmadığı,
- 20.**Arzın sürekli bir artış içinde olması nedeniyle arz miktarının kontrolü iddiasından bahsedilemeyeceği,
- 4030 **21.**Arz miktarının kontrolü ile ilgili olarak Soruşturma Heyeti'nin, Türkiye'de yurt içi talep olmasına karşılık teşebbüsler bir araya gelip arz miktarını

kısımiş olsalardı, bu durumda ihlalin söz konusu edilebileceği, ancak mevcut durumda üreticilerin zaten olmayan bir talep karşısında veya az olan talebe yönelik üretimde bulunmayı hedefledikleri, piyasada yetecek oranda üretim yapılması sonucunda makul oranda kar elde edileceği, bu durumda da kapasite kullanım oranlarının kısılmasının son derece doğal karşılanması gerektiği gerçeğini görmediği,

22. Soruşturma Raporu'nda Derneğe üye olmanın rekabeti kısıtlama amacına yönelik bir yatay anlaşmanın tarafı olmak gibi değerlendirildiği,

4040

23. Soruşturma Raporu'ndaki iddiaların aksine bir aylık düzenli toplantıların yapılmadığı, toplantıların iki ayda bir düzenlenmeye çalışıldığı, bazen de 5-6 ay süreyle hiç toplantı yapılmadığı,

24. Dernek bünyesinde, yapılan toplantıların istişari nitelikte toplantılar olduğu, söz konusu toplantılarda görüşülen hususların Dernek üyelerinin faaliyetlerini etkileyici ve bağlayıcılığının olmadığı, dernek toplantılarında zikredilen görüş ve temennilerin aksine hareket etmenin de hiç bir yaptırımının bulunmadığı,

4050

25. Toplantıya katılan üyelerin fiyat, stok, maliyet yapıları ve ham madde tedarik kanalları gibi pek çok konuda ticari mahremiyetlerini muhafaza ettikleri, toplantı sonrasında üyelerin toplantılarda konuşulandan farklı tutum ve davranışlar içinde buldukları ve toplantılarda konuşulanların da, pazara ortak eylem, ortak fiyat, bir anlaşmaya karine teşkil edecek şekilde yansımadığı,

26. Soruşturma Raporu'nda Derneğe üye teşebbüsler tarafından gönderilen sıvı çelik bazında üretim miktarlarının gönderildiği ve Derneğin de bu bilgileri yayımladığının ifade edildiği, ancak bu bilgilerin resmi makamlara bildirilen aleni bilgiler olduğu,

4060

27. Soruşturma Raporu'nda AKÇT Anlaşması ile Türkiye'nin yükümlölüklerine değinilmesine rağmen, bunlar ile arz miktarının kontrolü iddiaları arasındaki iliőkinin hiç incelenmediği, bu inceleme yapılmadığından DÇÜD'nin rekabetin sınırlanmasının koordinasyon merkezi olarak ortaya konulduğu,

28. Yılda 1000'in üzerinde yazışma gerçekleştiren Derneğin faaliyetleri arasında son derece sınırlı bir yer tutan Teknik Komite toplantılarındaki gündem dışı bazı konuşmalara atıfla, Dernek faaliyetlerinin sektör kuruluşları arasında fiyatlandırmayı öncelikli hedef haline getirdiği yönünde Soruşturma Raporu'nda yer alan iddiaların gerçeği yansıtmadığı, DÇÜD'nin işlevinin önemini gölgelediği

ileri sürülmüştür.

4070

I.5.1.3. Ceza Takdirine İlişkin Savunmalar

Bu bölümde özetle;

1. Kastın iki unsurunun bulunduğu, birincisinin suçun kanundaki tanımını bilerek gerçekleştirilmesi, ikinci unsurun bu fiilin isteyerek gerçekleştirilmesi olduğu, Soruşturma Heyeti'nin kastın varlığını Rekabet Kanunu'nun bilinmesi ile bağdaştırdığı, oysa bu durumun hukuk düzeninde "kanunu bilmemek mazeret değildir" kuralı ile açıklandığı, Kanunların

- 4080 bilinmesinin cezanın ağırlaştırılmasına değil, hafifletilmesine dayanak olması gerektiği,
2. Gerek piyasa yapısının, gerekse teşebbüslerin aldatma güdüsünün ilgili pazarlarda rekabeti sınırlama amacı taşıyan anlaşma yapılsa dahi uygulamasını, piyasalarda etki doğurmasını, kamu hukuku bakımında da kamusal zarara sebep olmasını engellediği, diğer taraftan varlığı iddia edilen birlikte davranışların ortaya çıkmasında Devlet organlarının rolünün bulunduğu, bu nedenle ceza takdirinde Devlet'in rolünün dikkate alınması gerektiği,
- 4090 3. Soruşturma Heyeti tarafından teşebbüslerin uzun yıllardır dernek toplantılarına katılmasının başlı başına ihlal olarak değerlendirilmesinin yadırgandığı, diğer taraftan kararların uygulanmadığı ortada iken "kararların uygulanmasındaki etkinliklerin" dikkate alınarak ceza takdirinde ağırlaştırıcı unsur olarak değerlendirilmesine ilişkin Soruşturma Heyeti'nin kanaatinin kabul edilemez nitelikte olduğu,
4. Asil Çelik'in, hakkında rekabet incelemesi başlatıldığından haberdar olmasıyla beraber, ihlal iddiası yürütülebilecek hiç bir faaliyet göstermemiş olmasının değerlendirilmesi gerektiği, hurda alımına ilişkin iddiaların bir an için kabul edilmesi durumunda, bu uygulananın hangi pazarda rekabeti sınırlayacağına ilişkin Soruşturma Raporu'nda bir açıklama bulunmadığı,
- 4100 5. Çukurova Çelik'in 26.11.2001 tarihine kadar demir çelik sektöründe faaliyet gösterdiği, bu tarihten itibaren üretim tesisini Ege Çelik'e devretmek suretiyle piyasadan çekildiği, yine aynı tarihte Demir Çelik Üreticileri Derneği'ndeki üyeliğin iptal ve terkin ettirildiği, anılan tarihten sonra sektörde herhangi bir faaliyetinin olmadığı,
6. Ege Metal'in, Ekim 1994'den Haziran 2002'ye kadar EAO tesis olarak kütük ve uzun inşaat demiri üreticisi ve satıcısı olarak faaliyet gösterdiği, şirketin Temmuz 2002'de kredi borcuna karşılık icraen satıldığı, şirketin faaliyet gösterdiği dönemde Demir Çelik Üreticileri Derneği (Dernek) toplantılarına katıldığı, ancak Dernek'te Türk demir çelik ve dünya çelik sektörünün, ilgili devlet kuruluşlarına bilgi verilmesi ve demir çelik sektörünün genel sorunlarının tespit edilmesi ve çözüm yolları önerilmesi gibi hususların görüşüldüğü, Dernek bünyesinde alınan kararların tavsiye niteliğinde olduğu, bağlayıcılığının bulunmadığı,
- 4110 7. Erege Metal savunmasında, Soruşturma Heyeti'nin yapmış olduğu soruşturma sonucunda, Erege'ye herhangi bir ceza uygulanmaması kanaatine ulaşıldığı, bu bağlamda Soruşturma Rapor'na ilave edilecek herhangi bir hususun bulunmadığı,
- 4120 8. İsdemir'in, 4054 sayılı Kanun hükümlerine tabi bir teşebbüs olarak kabul edilemeyeceği, teşebbüs kavramının iki kavramsal unsurunun bulunduğu, bu unsurların ekonomik faaliyet ve ekonomik bağımsızlık olduğu, ancak İsdemir'in belirli ölçüde hukuki bağımsızlığı olsa bile, özellikle bağımsız karar alma iktidarına sahip olmadığı, 31.1.2002 tarihine kadar iktisadi devlet teşekkülü niteliğinde bir kamu tüzel kişi olan ve buna bağlı olarak da söz konusu tarihe kadar İsdemir ürünlerinin satış fiyatlarının devlet ve hükümetin makro ekonomik politikaları çerçevesinde İsdemir'in bağlı bulunduğu yetkili kamu kurum ve kuruluşlarının talimat, izin onaylarının

- 4130 çerçevesinde belirlendiği, İsdemir'in Erdemir'e devri sonrasında da kamu otoritesi altında kalmaya devam ettiği, Erdemir'in kendi yasasının olması ve halka açık olmasına rağmen yine de İsdemir'in hükümetin makro hedeflerine bağlı kaldığı,
9. Soruşturma Raporu'nda esas alınan ilgili ürün pazarı kapsamına giren ürünlerin İsdemir tarafından üretilmediği, İsdemir'in nervürlü inşaat demiri üreten profil haddehanesini 29.5.2001 tarihinde kapattığı, 2003 yılı itibarıyla İsdemir üretiminde pik demirin %8, kangal demirin %17 ve kütük demirin de %75 payının bulunduğu,
- 4140 10. İsdemir'in hurda alımında yatay anlaşma yapmasının gereğinin bulunmadığı, çünkü hurda maliyetinin toplam maliyet içinde çok küçük bir payının bulunduğu, İsdemir'in üretim prosesinden gelen hurdayı tekrar kullanması nedeniyle, kuruluşundan 2002 yılına kadar hiç hurda satın almadığı, ilk defa 2002 yılında hurda satın aldığı, 2004 yılında ise ithal edilen hurdanın yaklaşık %0,62'sini satın aldığı, hurda alım fiyatlarının düşük olmasının EAO tesislerin üretim maliyetlerinin düşmesine yol açacağı, bu durumun da İsdemir'in EAO tesislerle rekabetini olumsuz etkileyeceği ve dolayısıyla İsdemir'in hurda alım fiyatlarının asgari seviyelerde tutulması veya alım şartlarının iyileştirilmesinde menfaatinin bulunmadığı,
- 4150 11. Kardemir'in hiçbir zaman DÇÜD üyesi olmadığı, Kardemir'in birkaç kez toplantılara katıldığı, en son 11.2.1998'de katıldığı bunun da zaman aşımına girdiğini, Kardemir'in ana ham maddelerinin demir cevheri ve koklaşabilir kömür olduğunun da toplantılarda hiç ele alınmadığı; Kardemir'in ham madde alım fiyatı ve alım şartlarının tespiti yoluyla Kanun'u ihlal etmesinin mümkün olmadığı, çünkü bu başlıkta hurdanın söz konusu olduğu, Kardemir'in arz miktarını kontrol ederek üretimi kısmasının söz konusu olmadığı, çünkü 24 saat kesintisiz çalıştığı, tutanaklarda Kardemir'in üretim kısıtlamasına gitmemesinin eleştiri konusu yapıldığı, Kardemir'in diğer teşebbüslerden ayrı satış politikası izlediğinin
- 4160 Soruşturma Raporu'nda da tespit edildiği, bunun da 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediğini ortaya koyduğu, Kardemir DÇÜD üyesi olmadığından toplantı sonrası yapılan zamlarla, Kardemir'in yaptığı zamlar arasında illiyet bağı bulunmadığı; nervürlü inşaat demirinin toplam ürünlerde %30-35 arası yer teşkil ettiği,
12. Yeşilyurt'un hakkında soruşturma açılan teşebbüsler içerisinde pazar payı en az olan teşebbüs olduğu, bu nedenle demir çelik ürünlerinin satış fiyatının ve satış şartlarının tespit edilmesinde etkili ve belirleyici olabilmesinin mümkün olmadığı
- 4170 ileri sürülmüştür.

I.5.2. Savunmalara İlişkin Değerlendirmeler

I.5.2.1. Usule İlişkin Değerlendirmeler

Soruşturma kararının hakkında soruşturma başlatılan teşebbüslere tebliği ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesinde "... *Taraflara tanınan ilk yazılı cevap süresinin başlayabilmesi için Kurulun bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara göndermesi gerekir.*"

4180 hükmü yer almaktadır. Soruşturma kararı söz konusu Kanun hükmüne uygun olarak tebliğ edilmiş bu kapsamda tebligatta; önaraştırma raporunun ilgili tüm bölümleri ve soruşturma açılmasına dayanak teşkil eden tüm belgeler teşebbüslere gönderilmiştir.

4190 Bir iç belge olarak kabul edilen önaraştırma raporunun teşebbüslere gönderilmesinin söz konusu olmadığı ilgili yazışmalarda ifade edilmiştir. Komisyon uygulamalarında olduğu gibi Rekabet Kurulu da bazı belgelerin gizliliği nedeniyle ilke olarak üçüncü taraflara açılanamayacağını kabul etmektedir. Bu belgeler temel olarak; iç yazışmalar, ticari sır içeren belgeler ve diğer (Devletin güvenliğini ilgilendiren gizli belgeler, kamu kurumlarıyla ilgili gizli belgeler gibi) gizli kabul edilen belgelerdir.

4200 Soruşturma Raporu'nda uzun demir çelik sektöründeki üreticilerin sürekli bir koordinasyon ve anlaşma içerisinde olduğu belgelerle ispatlandıktan sonra, bu durumun fiyatlara ne şekilde yansıdığı 2000 yılından 2004 yılının Mart ayına kadar incelenmiş ve bazı teşebbüslere ait nervürlü inşaat demiri ve/veya filmaşın fiyat seyrini gösteren grafikler hazırlanmıştır. Söz konusu fiyat eğrileri 51 aylık bir dönemde ilgili teşebbüslerin piyasada uygulamış oldukları fiyat seyirlerini göstermektedir. Her ne kadar geçmişte uygulanan fiyatların ticari sır olarak kabul edilmemesi gerektiği iddia edilse de, geçmişteki bu kadar uzun bir dönemi kapsayan fiyat politikasının incelenmesi neticesinde, söz konusu teşebbüslerin mevcut ve geleceğe dönük fiyat politikaları hakkında çıkarımlar yapılabileceği düşünülmektedir. Söz konusu fiyatlar, teşebbüslerin piyasada uyguladıkları gerçek fiyatları olduğu için, bazı teşebbüsler ticari sır olarak kabul edilmesi talebinde bulunmuş, Soruşturma Heyeti de bu talebi yerinde görerek kabul etmiştir. Her ne kadar teşebbüslere ait fiyat grafiklerinin verilmesi ile fiyatlar zaten üçüncü kişilere ifşa edildiği savunmaları yer alsa da, grafiklerde yer alan eğrilerden, fiyat ve tarihlerin tam olarak tespit edilmesinin mümkün olmadığı ortadadır. Bununla birlikte, talep eden teşebbüslere Kanun'un 44/2. maddesi gereği grafiklerin renkli baskıları ve grafiklerin hazırlanmasına dayanak teşkil eden teşebbüsün kendisine fiyat tabloları gönderilmiştir. Bu şekilde teşebbüslere, Soruşturma Heyeti tarafından oluşturulan grafiklerle ilgili olarak savunma yapma imkanı verilmiştir.

4220 Önaraştırma ve soruşturma sürecinde yapılan yerinde incelemelerde sureti alınan belgelerden ayrı bir suret de ilgili teşebbüslere bırakılmıştır. İlgili teşebbüs temsilcisi ya da vekillerinin temsilcisi oldukları teşebbüslerden de bu belgelere ulaşmaları mümkündür. Alınan belgeler, teşebbüsler ile ilgili olarak lehte veya aleyhte düzenlenmiş ve delil olarak değerlendirilmesi halinde Soruşturma Raporu ve ekinde yer verilmektedir. Bunun dışındaki belgeler, Soruşturma Heyeti tarafından ilgili teşebbüslere herhangi bir isnat içermeyen ve soruşturma açısından önem arz etmeyen belgelerdir. Kanun'un 44. maddesinin son fıkrası gereğince Kurul, tarafları bilgilendirmediği ve savunma hakkı vermediği konuları kararlarına dayanak yapmamaktadır.

Soruşturma Raporu lehte ve aleyhte olarak elde edilen belgelerin yer aldığı bir durum tespit raporu niteliğindedir. Rapora sadece aleyhte olanlar yansıtılmamakta; her türlü lehte ve aleyhte bilgi, belge ve değerlendirmelere yer verilmektedir. Örneğin Soruşturma Raporu'nda, ceza takdiri kısmında

4230 teşebbüslerin objektif durumları ortaya konulmuş ve ceza takdirinde dikkate alınmaları Soruşturma Heyeti tarafından talep edilmiştir.

Söz konusu Soruşturmaya ilişkin olarak, 11.3.2004 tarihinde Rekabet Kurulu tarafından önaraştırma yapılması kararı verilmiş, Daire Başkanlığı'nın 16.3.2004 tarihli görevlendirmesine istinaden, 14.4.2004 tarihli önaraştırma raporu hazırlanmış (buna göre önaraştırma raporu 29 günde hazırlanmıştır.) ve Kurul'a sunulmuştur. Rekabet Kurulu söz konusu önaraştırma raporunu 22.4.2004 tarihinde görüşerek (buna göre Rekabet Kurulu 8. günde karar vermiştir.) söz konusu soruşturmanın açılmasına karar vermiştir. Görüldüğü üzere Kanun'da öngörülen tüm sürelerle uyulmuştur. Esasen sürelerle uyulmadığına ilişkin iddianın cevabı savunma yazısında *"Bu sürelerin önaraştırma kararı ile bu önaraştırmayı yapacak raportörlerin görevlendirilmesine kadar geçen, fakat Kanun'da öngörülmemiş süreden kaynaklandığı söylenebilir. Fakat soruşturma raporunda söz konusu görevlendirilenin ne zaman yapıldığına dair bir bilgiye rastlanmamıştır. Bu tür bir bilgi verilmiş olsa dahi, Rekabet Kurumu'nun görevlendirme için harcayacağı sürenin üçüncü tarafları ilgilendirmediği ve RKHK ile verilen sürelerin aşılmasının mazeretini oluşturmayacağı kesindir."* şeklinde verilmiştir. İzah edildiği üzere Kanun'da yer alan sürelerle uyulmuş olmakla birlikte, söz konusu sürelerle ilgili olarak Danıştay Onuncu Daire'nin 2001/4716 E., 2004/7305 K. sayılı kararında *"Dava konusu Kararın tesisi aşamasında 4054 sayılı Yasa'da öngörülen sürelerin aşıldığı, bununda işlemin iptalini gerektirdiği öne sürülmekte ise de ön araştırma ve soruşturma sürecini hızlandırmak, Kurul'un süratle karar vermesini sağlamak amacıyla konulan, Kurul'un iç işleyişine yönelik bulunan, uyulmaması halinde yaptırım öngörülmemeyen sürelerin aşılmasını işlemin iptalini gerektiren bir sakatlık olarak değerlendirilemeyeceğinden, davacıların bu iddiasına itibar edilmemiştir."* denilmektedir.

4260 4054 sayılı Kanun'un 19. maddesinde *"Kurulun para cezası ve süreli para cezası verme yetkisi aşağıdaki zamanaşımı sürelerine tabidir: ... b) Diğer hallerde beş yıl. Süre, ihlalin vuku bulduğu gün işlemeye başlar. Sürekli veya tekrarlanan ihlaller söz konusu ise süre, ihlalin sona erdiği ya da en son tekrarlandığı günden itibaren başlar"* hükmü yer almaktadır. Soruşturma Raporu'nda yer verilen belgelerden anlaşılacağı üzere 1995 yılından günümüze kadar devam eden sürekli ve tekrarlanan ihlaller söz konusudur. Bu nedenle herhangi bir zaman aşımından bahsedilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

1.5.2.2. Esasa İlişkin Değerlendirmeler

4270 Soruşturma Heyeti tarafından tüm teşebbüslerden 2000, 2001, 2002, 2003 ve 2004 yıllarına ait üretim ve satışı yapılan her bir uzun hadde demir çelik ürünü için, değişim tarihleri itibarıyla satış fiyatları istenmiştir. Ayrıca, yerinde incelemelerde bulunan belgelerde ve teşebbüs yetkilileri ile yapılan görüşmelerde de teşebbüs tarafından uygulanan fiyatlar konusunda bilgi sağlanmıştır. Savunma yazılarında ifade edilen belli tarihlerde farklı fiyatların bulunması ise, peşin/vadeli satış, vade farkı, nakliyesi/nakliyesiz satış, bağlantılı satış, dolar/TL. satış, fiyat değişikliğinin ardından alıcılara belli bir dönem için eski fiyattan mal verilmesi gibi nedenlerden kaynaklanabileceği tespit edilmiştir. Ancak söz konusu

4280 istisnai uygulamalar, ilgili dönemde fiyat artışı yapıldığı gerçeğini değiştirmemektedir.

Soruşturma Raporu'nda, uzun demir çelik ürünleri pazarında teşebbüsler tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiğine ilişkin belgelere ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Söz konusu belgeler ihlalin ne şekilde gerçekleştiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

4290 DÇÜD bünyesinde TK ve YİK toplantıları 1995 yılından günümüze kadar düzenli olarak (TK toplantıları genellikle ayda bir) yapılmaktadır. Bu toplantılara tüm üyeler, temsil yetkisi olan üst düzey personel ile iştirak etmekte ve katılanların çoğunluğunun iştiraki ile alınan kararlara tüm üyelerin uyması istenmektedir. Toplantıların, uygulamaların alınan kararlara uygunluğun takibi açısından da önemi bulunmaktadır. Söz konusu toplantılarda uygulanamayacak kararların alınmasından imtina edildiği de anlaşılmaktadır. Üyeler arasındaki bilgi alışverişini de sağlayan ve işbirliğini güçlendiren toplantılar üyelerin ev sahipliğinde yapılmaktadır.

4300 YİK ve TK toplantılarında Derneğin amaçları arasında yer alan sektör sorunlarının tespit ederek çözümlenmesi konularının ötesinde birçok konuda işbirliği yapıldığı ve teşebbüsler arası bilgi alışverişinin, alınan kararların, varılan mutabakatların, ilgili pazarda rekabeti engelleme amacı taşıdığı, rekabeti bozucu nitelikte olduğu, söz konusu pazarlarda etki doğurduğu ve böylece uygulandığı hem Soruşturma Raporu'nda yer alan belgelerden, hem de raporda yer verilen fiyat ve miktarlara ilişkin tespitlerden anlaşılmaktadır.¹⁸

¹⁸ Nitekim savunmalarda da DÇÜD toplantılarında satış fiyatı, üretimin kısılması, hurda gibi konuların görüşüldüğü kabul edilmektedir. Söz konusu savunmalardan örnek niteliğindeki alıntılara aşağıda yer verilmektedir.

İzmir Demir Çelik tarafından yapılan savunmada, *"Soruşturma muhatabı teşebbüslerden İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.'nin de üyesi bulunduğu Demir Çelik Üreticileri Derneği bünyesinde yapılan toplantılarda yurt içi ve yurt dışı ürün satış fiyatlarının konuşulduğu ve bazı zamanlarda sektör içi sorunlardan ve verimlilik yaratma çabalarından kaynaklanan fiyatlara ilişkin görüş ve temenniler birlik üyesi teşebbüsler tarafından dile getirilmiştir. Hatta bazı durumlarda Derneğin tavsiyelerini içerecek şekilde diyaloglara gidilmiştir..."* ifadesi yer almaktadır.

Habaş tarafından yapılan savunmada, *"Her şeyden önce her bir teşebbüs bazında ve bu teşebbüslerin gerçek amaçları konusunda derin bir inceleme yapmaksızın, sadece soruşturma raporundaki ek belgelerden hareket ederek soruşturma heyetinin belirtilen tespit, görüş ve sonuçlara ulaşmış olması tarafımızca mümkün görünmekte ve anlaşılmaktadır. Zira bazı bilgi ve belgeler ilk bakışta teşebbüsler arasında iletişim, koordinasyon ve mutabakat olduğu ve bunun rekabeti bozma amacı taşıdığı izlenimini vermektedir."* ifadesi yer almaktadır.

Ege Çelik tarafından yapılan savunmada, *"Dernek toplantılarında konuşulan firmaların birbirine verdiği zararın azaltılması için üretimlerin kısılması, AKÇT anlaşmaları ve AB'ye giriş sürecinde belirtilen üretim kısılması ve kapatılması tartışmalarının yanında miktarsal olarak çok küçük bir miktar temsil etmektedir..."* ifadesi yer almaktadır.

Çebitaş tarafından yapılan savunmada, *"Soruşturma raporunun ekleri incelendiğinde açıkça görüleceği üzere dernek bünyesinde gerçekleştirilen toplantılarda sadece Rapor'da yer verilen hususlar değil sektöre ilişkin her türlü konu görüşülmüştür."* ifadesi yer almaktadır.

Toplantı notlarının sonuç bölümünde üzerinde uzlaşmaya varılan konular sıralanmakta ve “... *hususlarında mutabakat sağlanmıştır.*”, “...*koordine edilmiştir*” gibi ifadelere yer verilmektedir. Bu ifadelerden de tarafların anlaşma iradelerinin bulunduğu ve karşılıklı olarak iradelerin birbiri ile uyduğu, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun anlamında rekabeti bozucu anlaşmaların söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.

4310 Yapılan her toplantının gündemi değişebilmekle birlikte, “*Sektöre ilişkin, girdi ve nihai ürün piyasasındaki gelişmeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması ve sonra bu konularda mutabakata varılması*”nın toplantıların çoğunun değişmez gündem maddesi olduğu anlaşılmaktadır.

4320 Soruşturma kapsamında teşebbüs yetkilileri ile yapılan görüşmelerde ve yazılı savunmalarda “*YİK ve TK toplantılarının içeriğinin ağırlıklı olarak dış piyasalara ilişkin gelişmelerin takip edilmesi ve sorunların çözümlenmesi*” olduğu ifade edilmektedir. Bu toplantılarda, dış piyasalar görüşülen konulardan birisi olmakla birlikte, Soruşturma Raporu’ndaki belgelerde yer verildiği üzere “*ihracat piyasalarında ciddi önlemler alınmazsa iç piyasalarda denge kurmanın zor olacağı*” belirtilmektedir. Buna göre bu dengenin bozulmaması için teşebbüslerin kaçınması gereken davranışlar ya da teşebbüslerin yapması gerekenler “mutabakat” halinde karara bağlanmaktadır. Belgelerden iç pazar ile dış pazarın birbirine bağlı olduğu ve bu nedenle birbirinden ayrı değerlendirilmesinin söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

Soruşturma Raporu’nda yer verilen belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, uzun demir çelik sektöründeki üreticilerin sürekli bir koordinasyon ve anlaşma içerisinde oldukları; böylece 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin teşebbüsler arasında yapılan yatay anlaşmalar yoluyla ihlal edildiği açık bir şekilde görülmektedir.

4330 Bizzat soruşturma konusu teşebbüsler tarafından ifade edilen ve Soruşturma Raporu’nda yer alan “...*haddehanelerin büyük bir kısmının üretici kuruluşların üretmedikleri türden nihai ürün çektiklerinin bilindiği, esasen piyasanın, tek tek haddehaneler tarafından etkilenemeyecek kadar büyük olduğu, ...*” ifadesi sektörde faaliyet gösteren haddecilerin rekabet unsuru olduğu, dolayısıyla soruşturma konusu teşebbüslerin uzun demir çelik ürünleri pazarında %50 civarında paylarının olduğu iddiasını çürütmektedir. Kaldı ki söz konusu edilen haddehane kapasitelerinin çoğunun kapalı olduğu da sektörde bilinen bir gerçektir.

İsdemir tarafından yapılan savunmada, DÇÜD tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na yazılan 31.05.2000 tarihli yazıya ilişkin olarak “*Özellikle 2000 yılının ilk çeyreğinden itibaren, son iki yıldaki kayıpları telafi edici seviyede olmasa dahi, fiyatlardaki iyileşmeye paralel olarak fiyatlarını ayarladıkları görülmüştür.*” ifadesi yer almaktadır.

İsdemir tarafından yapılan savunmada, İsdemir’in Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na gönderdiği 21.7.2000 tarihli yazıya ilişkin olarak, “... *fiyatlardaki iyileşmenin devam ettiği ve üye kuruluşlarının da söz konusu iyileşmeye paralel olarak fiyatlarını ayarladıklarını, ancak İsdemir’in bu duruma ayak uydurmadığını belirtmişlerdir.*” ifadesi yer almaktadır.

İçdaş tarafından yapılan savunmada, “... *Söz konusu toplantılarda fiyatlar konusunda birlikte hareket etmeye ilişkin herhangi bir ifade yoktur. Aslında burada sektördeki koşulların seyrine ilişkin konular konuşulmuştur.*” ifadesi yer almaktadır.

İsdemir'in savunması ile ilgili olarak da; 4054 sayılı Kanun'un kapsamını belirleyen 2. maddesi; Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün faaliyetlerini Kanunun uygulaması içine almakta ve teşebbüslerin kamu ya da özel sektöre ait olması ayrımı yapmamaktadır. 4054 sayılı Kanun'un tanımlar başlıklı 3. maddesinde teşebbüs: *"Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler"* olarak tanımlanmıştır. Bu maddede de tüzel kişiler bakımından özel hukuk tüzel kişileri ile kamu tüzel kişileri arasında bir ayırımı gidilmemiştir. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, İsdemir'in sırf kamu hukuku tüzel kişisi olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun bakımından teşebbüs sayılamayacağı iddiasının dayanaksız olduğu açıktır. İsdemir, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 2.3.1998 tarihli ve 98/20 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, sahip olduğu %100 hisseyi 31.1.2002 tarihinde imzalanan hisse devir sözleşmesi ile Erdemir'e devretmiştir. İsdemir özelleştirme kapsam ve programında bulunduğu dönemde, iktisadi faaliyetlerine ilişkin olarak bağımsız kararlar alabilme ve uygulama imkan ve yetkisine sahip olmuştur. Şöyle ki, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 17. (E) maddesi, *"Özelleştirme programındaki kuruluşlardan, anonim şirket statüsünde olanların ürettikleri ve/veya sattıkları mal ve hizmetlerin fiyat ve tarifeleri bu kuruluşların yönetim kurulunca, diğerlerinde ise yetkili organlarınca belirlenir"* hükmü ile özelleştirme kapsam ve programına alınan kamu teşebbüslerin ürettikleri ve/veya sattıkları mal ve hizmetlerin fiyat ve tarifelerini bağımsız olarak belirleyebilmelerini öngörmüştür. İsdemir'in Erdemir'e devri sonrasında ise, İsdemir'in savunma yazısında da ifade edildiği üzere, gerek Erdemir'in kuruluş kanununun getirdiği özel yasal düzenlemeler, gerekse Erdemir'in halka açık bir şirket olması nedeniyle, İsdemir iktisadi faaliyetlerine ilişkin olarak bağımsız kararlar alabilme ve uygulama imkanını ve yetkisini sürdürmüştür. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, İsdemir'in 4054 sayılı Kanun kapsamında bir teşebbüs olduğu hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır.

Bu bilgiler ışığında tarafların usule ve esasa ilişkin itirazlarının ciddi ve yerinde olmadığı, bunlara yönelik iddiaların da herhangi bir hukuki dayanağı olmadığı görülmektedir.

I.6. Genel Değerlendirme

Yukarıda yer verilen bilgi ve belgeler değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

DÇÜD üyesi teşebbüsler sektörün yaklaşık %95'ini oluşturmaktadır. DÇÜD bünyesinde TK ve YİK toplantıları 1995 yılından günümüze kadar düzenli olarak (TK toplantıları genellikle ayda bir) yapılmaktadır. Bu toplantılara tüm üyeler, temsil yetkisi olan üst düzey personel ile iştirak etmekte ve katılanların çoğunluğunun iştiraki ile alınan kararlara tüm üyelerin uyması istenmektedir. Toplantıların, uygulamaların alınan kararlara uygunluğunun takibi açısından da önemi bulunmaktadır. Söz konusu toplantılarda uygulanamayacak kararların alınmasından imtina edildiği de anlaşılmaktadır. Üyeler arasındaki bilgi

alışverişini de sağlayan ve işbirliğini güçlendiren toplantılar üyelerin ev sahipliğinde yapılmaktadır.

4390 YİK ve TK toplantılarında Derneğin amaçları arasında yer alan sektör sorunlarının tespit edilerek çözümlenmesi konularının ötesinde birçok konuda işbirliği yapıldığı ve teşebbüsler arası bilgi alışverişinin, alınan kararların, varılan mutabakatların, ilgili pazarda rekabeti engelleme amacı taşıdığı, rekabeti bozucu nitelikte olduğu ve yukarıda yer verildiği üzere uygulamaların söz konusu pazarda bu etkiyi doğurduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan her toplantının gündemi değişebilmektedir. Ancak "Sektöre ilişkin, girdi ve nihai ürün piyasasındaki gelişmeler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması ve sonra bu konularda mutabakata varılması"nın toplantıların değişmez gündem maddesi olduğu anlaşılmaktadır. Rekabet Kurumu soruşturması başladıktan sonraki YİK ve TK toplantılarına ilişkin gündem maddelerinde ve toplantıların özet bilgi notlarında bu konuya yer verilmediği görülmektedir.

4400

Soruşturma kapsamında teşebbüs yetkilileri ile yapılan görüşmelerde ve yazılı savunmalarda "YİK ve TK toplantılarının içeriğinin ağırlıklı olarak dış piyasalara ilişkin gelişmelerin takip edilmesi ve sorunların çözümlenmesi" olduğu ifade edilmektedir. Bu toplantılarda, dış piyasalar görüşülen konulardan birisi olmakla birlikte, yukarıdaki belgelerde yer verildiği üzere "ihracat piyasalarında ciddi önlemler alınmazsa iç piyasalarda denge kurmanın zor olacağı" belirtilmektedir. Buna göre bu dengenin bozulmaması için teşebbüslerin kaçınması gereken davranışlar ya da teşebbüslerin yapması gerekenler "mutabakat" halinde karara bağlanmaktadır. Belgelerden iç pazar ile dış pazarın birbirine bağlı olduğu ve bu nedenle birbirinden ayrı değerlendirilmesinin söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

4410

Yukarıda yer verilen bilgi ve belgeler çerçevesinde, teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin yatay anlaşmalar yoluyla ihlal edildiği açık bir şekilde görülmektedir. Bu ihlalin ana başlıklarıyla ;

- (a) Demir çelik ürünlerinin satış fiyatının ve satış şartlarının tespit edilmesi,
- (b) Demir çelik üretiminde kullanılan ham maddelerin alım fiyatının ve alım şartlarının tespit edilmesi,
- (c) Demir çelik piyasalarında arz miktarının kontrolü,

şeklinde gerçekleştiği tespit edilmiştir.

4420

Belgelerde yer aldığı üzere, teşebbüsler arasında demir çelik ürünlerinin **satış fiyatı ve satış şartlarının tespit edilmesinin;**

- a) Nihai ürün piyasasında fiyat istikrarının temini için koordinasyonun sağlanması ve korunması,
- b) Nihai ürün fiyatlarını olumsuz yönde etkilememesi için iç piyasa hurda fiyatları konusunda koordinasyon sağlanması ve devam ettirilmesi,
- c) Ürünler arasındaki fiyat farklılıklarının üreticiler arası diyaloga giderilmesi,
- d) Asgari satış fiyatının belirlenmesi,
- e) Bölgesel fiyat farklılıklarının giderilmesi,
- f) Vadelerin azaltılması,

4430

- g) İç piyasalarda denge kurulabilmesi için ihracat piyasalarında ciddi önlemlerin alınması,
- h) İç ve dış pazar arasında satış fiyatı konusunda "makas" belirlenmesi¹⁹;
- i) Fiyatların düşmesinin nedeni olarak gösterilen üretim fazlalığının önlenmesi için üretimin kısılması,
- j) Teşebbüslerin içinde buldukları sübjektif şartlar çerçevesinde belirledikleri fiyatların, nihai ürün piyasasını olumsuz yönde etkilememesi için çaba gösterilmesi.

şeklinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

4440 Belgelerde yer aldığı üzere, teşebbüsler arasında demir çelik üretiminde kullanılan **ham maddelerin alım fiyatı ve alım şartlarının tespit edilmesinin**;

- a) Başta hurda olmak üzere, ferro alyaj, elektrot ve refrakter alımında koordinasyon içinde ortak hareket edilmesi,
- b) Hurda alım fiyatlarının belirlenmesi,
- c) Hurda fiyat artışlarının yaşanmaması için asgari hurda stoku ile çalışılması,
- d) Teşebbüslerin hurdadaki prim sistemini kaldırmasına yönelik girişimlerde bulunulması,
- e) Alımlarda olağanüstü artış yaşanmaması için kademeli bir şekilde piyasaya girilmesi,
- f) Uzun vadeli alım yapılmaması,

4450

şeklinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Belgelerde yer aldığı üzere, teşebbüsler arasında demir çelik piyasalarında **arz miktarının kontrolünün**;

- a) Üretimin kısılması,
- b) Puant saatleri dikkate alınarak üretimin kısıtlanması²⁰,
- c) Vardiya sayısının azaltılması,
- d) Üretimin stoklarda artışa yol açmayacak şekilde yapılması,

şeklinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

4460 Yukarıdaki bilgi ve belgeler çerçevesinde;

- Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Çolakoğlu Metalurji A.Ş.
- Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Diler Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.
- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Ege Metal Demir Çelik San.Tic.A.Ş.
- Ekinciler Demir Çelik A.Ş.
- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.

4470

¹⁹ Belgelerde "dış piyasa satış fiyatının belirlenmesi sonucu iç piyasa satış fiyatının da ortaya çıkacağı" ifade edilmektedir.

²⁰ Enerjinin pahalı olduğu saatlerde üretimin kısıtlanması yoluyla.

- İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş.
- İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.
- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
- Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.
- Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.'nin

4480 uzun demir çelik ürünleri pazarında yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri, dolayısıyla aynı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca para cezası uygulanması gerektiği kanaatine varılmıştır.

I.7. 4054 Sayılı Kanun'un İhlal Edilmesine İlişkin Olarak Para Cezasının Takdiri

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 4. fıkrasında getirilen düzenleme şu şekildedir:

4490 *"Kurul, para cezasına karar verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alır."*

Uzun demir çelik ürünleri pazarında yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği düşünülen teşebbüslerin **kasıtlarının varlığını** gösteren belgelere aşağıda yer verilmiştir.

1. 18.5.1995 tarihli "YİK Toplantısı" gündem maddeleri arasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

4500 *"1...
e) Rekabet Hukuku Açısından Fiyat Politikalarının Değerlendirilmesi."
2- Müşterek fiyat çalışması notunun müzakere ve kararı bağlanması."*

2. 11.11.1996 tarihli "Demir-Çelik Sektöründe Master Plan Hazırlanması ve A.K.Ç.T. Anlaşması Raporu" başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

4510 *"...
2) Demir-çelik ticaretinde rekabet kurallarına uyum sağlanacaktır. Ülkemizde yürürlüğe giren Rekabet Kanunu demir çelik sektörüne de uygulanacaktır. Bu itibarla, Rekabet Kanunu'nun firmalarımız tarafından detaylı bir şekilde incelenerek, ileride ortaya çıkabilecek sorunlar için hazırlıklı olunmasında fayda görülmektedir...."*

3. 11.9.1997 tarihli "YİK Toplantısı" notları ekinde yer alan "Demir Çelik Sektöründe Çözüm Bekleyen Sorunlar ve Önerilerin Özeti" başlıklı belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...- Ayrıca 13.12.1994 tarihli ve 22140 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 4054 sayılı Kanunla ilgili Rekabet Kurulu oluşturulmuştur. Söz konusu yasaya bir an önce işlerlik kazandırılmalıdır...”

4520

4. 27.11.1998 tarihli, 9. “TK Toplantısı Özet Notu”nda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...Ayrıca, üyelere gelen talep üzerine, İsdemir’in piyasayı bozucu etkileri ile ilgili olarak, Rekabet Kurulu ile yapılan görüşmeye değinilmiş ve Rekabet Kurulu’nun hâkim durumu kötüye kullanmanın rekabeti bozucu bir durum olarak değerlendirilebileceğini beyan ettiği belirtilmiştir.”

4530

Yukarıdaki belgelerden, 4054 sayılı Kanun’un kabul edilmesi, Rekabet Kurulu’nun oluşturulması gibi süreçlerin teşebbüsler tarafından yakından takip edildiği, rekabet kurallarının demir çelik sektörüne de uygulanacağından bahisle rekabet hukukunun öğrenilmesi ve uygulanması konusunda çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun’un bilinçli olarak ihlal edildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen bilgi ve belgeler çerçevesinde; haklarında 4054 sayılı Kanun’un 16/2. maddesi uyarınca para cezası uygulanması talep edilen teşebbüslerden;

4540

- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Çolakoğlu Metalurji A.Ş.
- Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.
- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.
- İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş.
- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.’nin

4550

- 1995 yılından günümüze kadar süren rekabeti bozucu amaç ve etkiye sahip olan toplantılara aktif katılımlarının ve alınan kararların uygulanmasındaki etkinliklerinin para cezası takdirinde ağırlaştırıcı unsur olarak kabul edilmesi gerektiği,

- Önaraştırma kapsamında Çolakoğlu’nda yapılan yerinde incelenmenin engellenmesinin²¹, adı geçen teşebbüs ile ilgili para cezası takdirinde ağırlaştırıcı unsur olarak ayrıca dikkate alınması gerektiği,

²¹ 17.03.2004 tarihinde Çolakoğlu’nda Rekabet Uzmanlarının yerinde inceleme yapmasına Genel Müdür Ergin Erel tarafından izin verilmemiştir. Bunun üzerine 4054 sayılı Kanun’un 15/3. maddesi gereği İstanbul 3. Sulh Mahkemesi’nden aynı gün karar alınarak, ertesi gün yerinde inceleme yapmak üzere tekrar Çolakoğlu’na gidilmiştir. Ancak Mahkeme kararına rağmen yerinde inceleme yapılmasına yine izin verilmemiştir. Rekabet Kurulu’nun süreli para cezası kararı üzerine, Çolakoğlu tarafından 19.3.2004 tarihinde gönderilen yazıyla yerinde inceleme yapılmasına izin vereceği belirtilmiş ve yerinde inceleme ancak 25.3.2004 tarihinde yapılabilmektedir.

- 4560 - Çukurova Çelik'in demir çelik üretim tesislerini 26.11.2001 tarihinde satarak ilgili pazardaki faaliyetlerine son verdiğinin para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- Ege Çelik'in 26.11.2001 tarihinde demir çelik üretim tesislerini satın alarak ilgili pazardaki faaliyetlerine 2002 yılından itibaren başlamasının para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- Ege Metal'in üretim tesislerinin 2002 yılı ortalarında satılması sonucu ilgili pazardaki faaliyetlerinin söz konusu tarihlerde sona ermesinin para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- 4570 - Ekinciler'in Ağustos 2000 – Şubat 2004 tarihleri arasında üretim ve satışa ara vermesi sonucu, söz konusu dönemde ilgili pazarda faaliyetinin olmamasının para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- Kaptan Demir Çelik'in Nisan 2002'de çelikhane kurarak ilgili pazarda faaliyet göstermeye başlamasının para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- 4580 - İsdemir'in 29.5.2001 tarihinden itibaren inşaat demiri üretimini, 8.10.2001 tarihinden itibaren ise satışını sona erdirmesinin, entegre bir tesis olması nedeniyle arz kısıtlamasının mümkün olmamasının, kullandığı hurda miktarının ihmal edilebilir düzeyde olması nedeniyle hurda alımı konusunda diğer teşebbüslerle koordinasyon içinde bulunmasının mümkün olmamasının ve satış fiyatı ve satış şartlarının tespit edilmesine ilişkin toplantılara katılmakla beraber, bu toplantılarda alınan kararlara çoğunlukla uymamasının para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- 4590 - Asil Çelik'in "vasıflı çelik" pazarında faaliyet göstermesi ve bu pazarda tek rakibi olan Çemtaş'tan büyük oranda farklı ürünler üretmesi dolayısıyla ham madde alımı konusunda ortak hareket etme dışında rekabet ihlali gerçekleştirmesinin tespit edilememesinin para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- Çemtaş'ın vasıflı çelik pazarında faaliyet göstermesi ve bu pazarda tek rakibi olan Asil Çelik'ten büyük oranda farklı ürünler üretmesi dolayısıyla ham madde alımı konusunda ortak hareket etme dışında rekabet ihlali gerçekleştirmesinin tespit edilememesinin ve yukarıda yer verilen toplantılara iki defa²² katılımının tespit edilmesinin para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,
- 4600 - Yeşilyurt'un toplantılara ve kararlara etkin katılımının bulunmamasının para cezası takdirinde dikkate alınması gerektiği,

kanaatine varılmıştır.

Kardemir

²² Çemtaş, 24.4.2002 ve 17.5.2004 tarihli toplantılara katılmıştır.

Kardemir'in 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte eylemlerinin tespit edilememesi nedeniyle söz konusu teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

4610 **Erege Metal**

Sektördeki bir teşebbüsün icra yoluyla satışa çıkarılan üretim tesisini satın alarak, 13.7.2002 tarihinden itibaren uzun demir çelik ürünleri pazarında faaliyet göstermeye başlayan Erege Metal'e ilişkin olarak;

- Önaraştırma ve soruşturma sürecinde ilgili teşebbüste ve diğer teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde, Erege Metal'in 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine ilişkin herhangi bir bulguya rastlanılmaması,
- YİK ve TK toplantılarına, adı geçen teşebbüs temsilcilerinden katılım olduğuna ilişkin herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmaması,
- 4620 - Adı geçen teşebbüsün sektördeki diğer teşebbüsler ile koordinasyon içinde olduğuna ya da bilgi değişiminde bulunduğuna ilişkin herhangi bir bilgi veya belgeye rastlanılmaması,
- Ayrıca, teşebbüslerle yapılan görüşmelerde bunun aksi bir iddiaya rastlanılmaması

nedenleriyle, Erege Metal'in 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğini ispatlayacak yeterli delil olmadığı, dolayısıyla söz konusu teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

4630 Demir çelik üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla 22.4.2004 tarih, 04-27/319-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

1-) Erege Metal Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte eylemlerinin tespit edilemediğine, bu nedenle adı geçen teşebbüs hakkında idari para cezası tatbik edilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile,

4640 2-) Kardemir Karabük Demir ve Çelik San. ve Tic. A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte eylemlerinin tespit edilemediğine, bu nedenle adı geçen teşebbüs hakkında idari para cezası tatbik edilmesine yer olmadığına, İkinci Başkan Tuncay SONGÖR ve Rekabet Kurulu Üyesi Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ'ın farklı gerekçeleri ile ve OYBİRLİĞİ ile

3- a) - Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.

- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
- Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Çolakoğlu Metalurji A.Ş.

- 4650
- Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.
 - Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.
 - Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Ege Metal Demir Çelik San.Tic.A.Ş.
 - Ekinciler Demir Çelik A.Ş.
 - Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.
 - İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş.
 - İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
 - Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.
 - Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
 - Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.
 - Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.'nin
- 4660 uzun demir çelik ürünleri pazarında yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,
- b) İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.'nin uzun demir çelik ürünleri pazarında yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine OYÇOKLUĞU ile,
- 4-) İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.'nin;
- 4670
- entegre bir tesis olması nedeniyle arzı kısıtlamasının mümkün olmaması,
 - kullandığı hurda miktarının ihmal edilebilir düzeyde olması nedeniyle hurda alımı konusunda diğer teşebbüslerle koordinasyon içinde bulunmasının mümkün olmaması,
 - satış fiyatı ve satış şartlarının tespit edilmesine ilişkin toplantılara katılmakla beraber, bu toplantılarda alınan kararlara çoğunlukla uymaması
- nedenleriyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca (2005/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2005/2 sayılı Tebliğ'e göre) takdiren asgari ceza miktarı olan 5.800 YTL idari para cezası cezalandırılmasına OYÇOKLUĞU ile,
- 4680
- 5-) a)
- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
 - Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.
 - Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.
 - Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 - Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.
 - İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş.

- 4690 - İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.'nin

4700 Soruşturma'da incelenen dönem itibarıyla rekabeti bozucu amaç ve etkiye sahip olan toplantılara aktif katılımları ile alınan kararların uygulanmasındaki etkinlikleri ve ayrıca Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.'nin demir çelik üretim tesislerini 26.11.2001 tarihinde Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye devretmiş olması hususları göz önünde bulundurularak; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş.'nin 2000 yılı, Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 2003 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren % 0,5'i ve yukarıda sayılan diğer teşebbüslerin 2003 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren % 1'i oranında ve ayrı ayrı olmak üzere;

- Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.'nin	150.146.105.000 TL
- Çukurova Çelik Endüstrisi A.Ş. 'nin	32.211.188.000 TL
- Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş. 'nin	471.943.297.000 TL
- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş. 'nin	218.949.261.000 TL
- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.'nin	803.378.521.000 TL
- İÇDAŞ İstanbul Çelik ve Demir İzabe Sanayii A.Ş.'nin	697.567.240.000 TL
4710 - İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.'nin	313.975.980.000 TL
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.'nin	401.743.339.000 TL
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.'nin	363.866.042.000 TL

idari para cezası ile cezalandırılmalarına,

b)

- 4720 - Ege Metal Demir Çelik San.Tic. A.Ş.
- Ekinciler Demir Çelik A.Ş.
- Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.
- Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.
- Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.

4730 teşebbüslerinden Ege Metal Demir Çelik San. Tic. A.Ş., Ekinciler Demir Çelik A.Ş., Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.'nin soruşturmada incelenen dönemin ancak belirli bir bölümünde faaliyette bulunmaları, Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin hammadde alımı konusunda ortak hareket etme dışında rekabet ihlali teşkil eden herhangi bir eyleminin tespit edilememesi, Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.'nin toplantılara ve kararlara etkin katılımının bulunmaması hususları dikkate

alındığında, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Ege Metal Demir Çelik San.Tic. A.Ş. 'nin 2001 yılı, yukarıda sayılan diğer teşebbüslerin ise 2003 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren ‰ 0.5'i oranında ve ayrı ayrı olmak üzere

	- Ege Metal Demir Çelik San. Tic. A.Ş. 'nin	53.914.628.000 TL
	- Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.'nin	210.820.156.000 TL
	- Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.'nin	43.315.281.000 TL
	- Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin	62.359.052.000 TL
4740	- Çemtaş Çelik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin	43.307.364.000 TL

idari para cezası ile cezalandırılmalarına,

- Ekinciler Demir Çelik A.Ş.'nin ise, 2003 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirinin ‰ 0.5'inin, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrasında (2005/3 sayılı Tebliğ ile değişik 2005/2 sayılı Tebliğ'e göre) belirlenen asgari ceza miktarı olan 5.800 YTL'nin altında bulunmasından dolayı, takdiren asgari ceza miktarı olan 5.800 YTL idari para cezası ile cezalandırılmasına,

4750 c) Çolakoğlu Metalurji A.Ş.'nin Soruşturma'da incelenen dönem itibarıyla rekabeti bozucu amaç ve etkiye sahip olan toplantılara aktif katılımı ile alınan kararların uygulanmasındaki etkinliği ve ayrıca raportörlerce yapılmak istenen yerinde incelemeyi engellemesi hususlarının dikkate alınması sonucunda 2003 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren ‰ 1,5'i oranında olmak üzere 1.203.421.441.000 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına OYÇOKLUĞU ile,

6-) 5388 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile 4054 sayılı Kanun kapsamında anlaşmaların bildirilmesi yükümlülüğünün kaldırılmış bulunmasından dolayı Soruşturma Raporunda yer verilen,

4760 Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bildirim zorunluluğu olan anlaşmaların bildirilmemesinden dolayı, ilgili teşebbüslere Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince idari para cezası uygulanması ve Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince bu teşebbüslerin yönetim organlarında görev alan gerçek kişilere de şahsen idari para cezası verilmesi yönündeki raportör önerileri hakkında karar verilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile

karar verilmiştir.

4770

FARKLI GEREKÇE
(14.10.2005 tarihli ve 05-68/958-259 sayılı Kurul Kararı)

Kararın 2 nci maddesinde yer alan sonuca aşağıdaki farklı gerekçeyle katılıyoruz:

Kardemir Karabük Demir ve Çelik San. ve Tic. A.Ş.'nin, 4 üncü maddenin yatay anlaşma yoluyla ihlali kapsamı dışında tutulması için objektif ve hukuki gerekçeler ortaya konulamamaktadır. Daha değişik bir ifadeyle, ihlalin temelini oluşturan "anlaşma amacı" veya anlaşma için zorunlu "irade uyuşması" dikkate alındığında ilgili teşebbüsün kapsam dışında tutulması mümkün değildir. Çoğunluk görüşünde, "eylemlerinin tespit edilemediği" gerekçesi hâkim olmaktadır. Fakat, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasındaki "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan....." ifadesinden açıkca anlaşılacağı üzere 4. maddedeki ihlalin oluşması için "amaç"ın varlığı yeterli olmaktadır.

Dosya içindeki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi neticesinde ilgili teşebbüs 1997 yılındaki toplantılara katılmış olduğundan, ihlalde bulunan teşebbüsler kapsamında düşünülmesi kaçınılmazdır. Aksine bir yorum, diğer teşebbüslerin dahi ihlal kapsamı dışına çıkarılmasına ve hatta "ihlalin bulunmadığı" sonucuna yol açabilir ki, böyle bir sonuç kararın bütünüyle çelişki yaratır.

Ancak, Kardemir Karabük Demir ve Çelik San. ve Tic. A.Ş.'nin katıldığı toplantının 1997 yılında yapılmış olması nedeniyle, ihlal konusu eylem yönünden 4054 sayılı Kanun'un 19. maddesinin b bendinde yer alan zamanaşımı süresinin gerçekleştiği görülmektedir.

Dolayısıyla, ilgili teşebbüsün eyleminin ihlal teşkil ettiği yolunda tarafımızda kanaat oluşmasına rağmen, ilgili ihlal zamanaşımına uğradığından teşebbüsün cezalandırılmaması görüşünderiz.

Tuncay SONGÖR
İkinci Başkan

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

KARŞI OY GEREKÇESİ
(14.10.2005 tarihli ve 05-68/958-259 sayılı Kurul Kararı)

Kararın 4 üncü ve 5 inci maddelerine aşağıdaki gerekçelerle katılmıyorum:

4 üncü ve 5 inci maddede yer alan teşebbüslere çoğunluk görüşüyle çok düşük cezalar (asgari, ‰ 0,5 ve ‰ 1 gibi) verilmiştir. Uzun bir döneme ilişkin olarak yapılan soruşturma sonucunda yatay bir anlaşma (4 üncü madde anlamında bir anlaşma) bulunduktan ve dolayısıyla bir ihlal tespit edildikten sonra, Kanun'un idari para cezası verilmesinde güttüğü amaçlar ve unsurlar dikkate alınarak teşebbüslere uygun bir oran ve miktarda ceza verilmesi gerekirdi.

16 ncı maddenin 4 üncü fıkrası; "Kurul, para cezasına karar verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin Pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alır." hükmünü öngörmektedir. Takdir yetkisi kullanılırken, maddede tahdidi biçimde düzenlenmeyen bu unsurların bir kısmının gerekçe gösterilmesi ve bu gerekçelere göre de ceza verilmesi gerekir. Hal böyle iken, cezaların ilgili teşebbüslerin piyasadaki gücü, anlaşmadan dolayı elde edilen kar dikkate alınmadan, nihayet cezaların caydırıcılığı ve etkinliği düşünülmesizin sadece ceza verildiğini ve bir formalitenin yerine getirildiğini gösterir nitelikte cezaya hükmedilmesini, hukuka uygunluk, objektivite ve kuralların uygulanmasındaki birlik ve uyum açısından doğru bulmuyorum.

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

(Rekabet Kurumu'nun 14.10.2005 tarih ve 05-68/958-259 sayılı Kararı)

KARŞI OY GEREKÇESİ

Demir Çelik üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla açılan soruşturma sonucu Kurul'un aldığı Karar'ın 5'inci maddesine, Kanun'un 16. maddesine göre verilen idari para cezalarının miktarının belirlenmesi sırasında; kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüslerin Pazar içindeki güçleri ve muhtemel zararların boyutları dikkate alınmadan, bir yıl önceki gayri safi gelirlerine, cezanın niteliğine uygun olmayacak şekilde yaptırım gücü ve caydırıcılık unsurları göz önünde bulundurulmaksızın karar verilmiş olması sebebiyle karşıyım.

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi

**14.10.2005 tarih ve 05-68/958-259 sayılı Kurul Kararı'na
KARŞI OY GEREKÇESİ**

İlgili Karar'ın 3-b, 4. ve 5. maddelerine aşağıdaki sebeplerle katılmıyorum:

1.İskenderun Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş., demir cevherinden demir ve çelik ürünleri üreten entegre bir tesis özelliği ve kullandığı hurda miktarının ihmal edilebilir düzeyde olması hasebiyle, yatay anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal ettiklerine hükmedilen diğer teşebbüslerden farklı şekilde ele alınmak ve değerlendirilmek durumundadır.

2.Ayrıca, satış fiyatının belirlenmesi gibi bir "teşebbüs birliği kararı"nı uyguladığına dair belge ve bilgiler, İskenderun Demir Çelik Fabrikaları A.Ş.'nin ilgili pazarda teşebbüsler arasındaki koordinasyonu sağlamaya dönük bu eylemin içinde olduğunu ispat edecek nitelikte değildir. Dolayısıyla ihlalin var olmadığı bir durumda, ceza verilmesi de söz konusu olmamalıdır.

3.4054 sayılı Kanun'un 4.maddesi kapsamında, yatay anlaşmalar yoluyla rekabeti ihlal ettiklerine hükmedilen diğer teşebbüsler için verilen binde yarım, binde bir gibi (‰ 0,5, ‰ 1) çok düşük cezalar ise, ihlalin sürekliliği ve doğurduğu diğer olumsuzluklar göz önüne alındığında, adil ve caydırıcı olmaktan uzaktır.

**Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi**